

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

**ΤΜΗΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ**

**SOLVENCY II ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

Δοξιάνα Α. Κυρίτση

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής
Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την
απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Αναλογιστική
Επιστήμη και Διοικητική Κινδύνου

Πειραιάς
Μάρτιος 2011

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

**ΤΜΗΜΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗΝ
ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ**

**SOLVENCY II ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ**

Δοξιάνα Α. Κυρίτση

Διπλωματική Εργασία

που υποβλήθηκε στο Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής
Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς ως μέρος των απαιτήσεων για την
απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στην Αναλογιστική
Επιστήμη και Διοικητική Κινδύνου

Πειραιάς

Μάρτιος 2011

Η παρούσα Διπλωματική Εργασία εγκρίθηκε ομόφωνα από την Τριμελή Εξεταστική Επιτροπή που ορίστηκε από τη ΓΣΕΣ του Τμήματος Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς σύμφωνα με τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών στην Αναλογιστική Επιστήμη και Διοικητική Κινδύνου.

Τα μέλη της Επιτροπής ήταν:

- Αναπληρωτής Καθηγητής Νεκτάριος Μιλτιάδης (Επιβλέπων)
- Επίκουρος Καθηγητής Πιτσέλης Γεώργιος
- Επίκουρος Καθηγητής Τήνιος Πλάτων

Η έγκριση της Διπλωματικής Εργασίας από το Τμήμα Στατιστικής και Ασφαλιστικής Επιστήμης του Πανεπιστημίου Πειραιώς δεν υποδηλώνει αποδοχή των γνώμων του συγγραφέα.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην διπλωματική αυτή εργασία γίνεται μια επισκόπηση της κρατικής εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και συγκεκριμένα του υπάρχοντος νομοθετικού καθεστώτος φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών, Solvency I. Εξετάζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του Solvency I και οι λόγοι που οδήγησαν στο νέο Ευρωπαϊκό καθεστώς φερεγγυότητας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, Solvency II. Στη συνέχεια γίνεται αναλυτική παρουσίαση του νέου νομοθετικού πλαισίου και συγκεκριμένα εφαρμογή σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων. Η εργασία καταλήγει στα αποτελέσματα που αναμένεται να επιφέρει η εφαρμογή του Solvency II σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων.

ABSTRACT

In this dissertation is presented an overview of state oversight of insurance companies at European level and in particular the existing legal regime solvency of insurance companies, Solvency I. It then examines the advantages and disadvantages of the Solvency I and the reasons for the new European solvency regime for insurance and reinsurance companies, Solvency II. Moreover, is presented in details the new legislative framework in property – casualty insurance company and the risk exposure by individual insurance companies. The paper concludes with the results expected in the implementation of Solvency II in a property-casualty insurance company.

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ.....	1
1.2 Κρατική εποπτεία ασφαλιστικών επιχειρήσεων	15
1.3 Περιοχές της ασφαλιστικής δραστηριότητας που χρήζουν κρατικής εποπτείας	18
1.4 Διαφορετικοί τρόποι εποπτείας.....	21
2 ΥΠΑΡΧΟΝ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ	25
2.1 Υπολογισμός περιθωρίου φερεγγυότητας.....	26
2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του Solvency I	28
2.3 Κριτικές πάνω στους κανόνες Φερεγγυότητας I.....	30
2.4 Μετάβαση σε Solvency II	32
2.5 Οι κύριοι προσανατολισμοί του Solvency II	37
2.6 Σύνοψη	43
3 ΤΟ ΝΕΟ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΤΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	45
4 ΕΦΑΡΜΟΓΗ SOLVENCY II ΣΕ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ.....	71
4.1 Πυλώνας I – Εφαρμογή σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων	71
4.2 Υπολογισμός SCR με την μέθοδο της τυπικής προσέγγισης.....	94
4.3 Υπολογισμός SCR με τη χρήση εσωτερικού μοντέλου	97
5 ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	101

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 1

Εισαγωγή

1. Εποπτεία χρηματοπιστωτικού τομέα

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, ο χρηματοπιστωτικός τομέας χαρακτηρίζεται από μια συνεχή διατομεακή και διασυνοριακή σταθεροποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων (που εκτείνονται σε τράπεζες, κινητές αξίες, και ασφαλιστικά ιδρύματα) από τον ασαφή διαχωρισμό των αντίστοιχων προϊόντων και μέσω τους. Η συνεχιζόμενη αυτή ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων συμπεριλαμβανομένων των νέων χρηματοπιστωτικών ομίλων έχει οδηγήσει σε μια σύγχυση των διακρίσεων μεταξύ των τομέων αυτών και των εθνικών χρηματοοικονομικών αγορών. Στο πλαίσιο αυτών των αλλαγών, έχει καταστεί βασική πρόκληση και κεντρικό σημείο της προσοχής για τους φορείς χάραξης πολιτικής, τις ρυθμιστικές αρχές και τους συμμετέχοντες στην αγορά, η δημιουργία ίσων όρων ανταγωνισμού για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Μια πληθώρα μέτρων έχουν ήδη δρομολογηθεί από πολλές χώρες και οργανισμούς σε όλο τον κόσμο με την πρόθεση να προσφέρουν υψηλότερα επίπεδα ανταγωνισμού, διαφάνειας, ίσης πρόσβασης και μεγαλύτερης οικονομικής σταθερότητας. Το πιο αξιοσημείωτο παράδειγμα είναι η δημιουργία της ενιαίας ευρωπαϊκής αγοράς στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με την δυνατότητα να προσφέρει τις ίδιες ρυθμίσεις σε ολόκληρη την ΕΕ. Για το σκοπό αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει δρομολογήσει μια πολιτική για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, η οποία προφανώς εστιάζει σε μια ολοκληρωμένη, ανοιχτή, χωρίς αποκλεισμούς και ανταγωνιστική χρηματοοικονομική αγορά.

Εποπτικές προκλήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Το Πρόγραμμα Δράσης Χρηματοπιστωτικών Υπηρεσιών 1999-2005 έθεσε τα θεμέλια για μια ισχυρή χρηματοπιστωτική αγορά στην ΕΕ με τη θέσπιση ενός μεγάλου εναρμονισμένου συνόλου δημοσιονομικών κανονισμών. Το 2001, το πρόγραμμα αυτό συμπληρώθηκε με το πλαίσιο *Lamfalussy* για να εξασφαλίσει ένα πιο συνεπές και αποτελεσματικό σύστημα κανονιστικών ρυθμίσεων στους τομείς των οικονομικών υπηρεσιών (τράπεζες, ασφαλιστικές εταιρείες και επενδυτικές υπηρεσίες). Η θεσμική δομή του πλαισίου Lamfalussy συνίσταται σε τέσσερα επίπεδα που εκτείνονται από την ανάπτυξη του γενικού πλαισίου κανόνων της οδηγίας, τα τεχνικά μέτρα εφαρμογής, τις κατευθυντήριες γραμμές και τις βέλτιστες πρακτικές για την εφαρμογή της νομοθεσίας. Μέσω της παρέμβασης των ρυθμιστικών και εποπτικών επιτροπών σε συγκεκριμένες φάσεις, έχει εισαχθεί μια πολύ διαφορετική προσέγγιση για την έγκριση της ευρωπαϊκής νομοθεσίας περιλαμβάνοντας την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε όλα τα επίπεδα, με παράλληλη ενίσχυση της διαβούλευσης της αγοράς. Όπως αναφέρεται στην έκθεση για την χρηματοπιστωτική εποπτεία που εκδίδεται από την Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών, οι πρόσφατες προκλήσεις για τη βελτίωση των εποπτικών ρυθμίσεων της ΕΕ περιλαμβάνουν:

- (1) ενίσχυση της εποπτικής σύγκλισης και συνεργασίας
- (2) ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του κόστους του συστήματος της ΕΕ
- (3) βελτίωση της διασυνοριακής εποπτείας

Ιδιαίτερα, οι τρεις επιτροπές που αποτελούνται από τις χρηματοπιστωτικές εποπτικές αρχές της ΕΕ (γνωστές και ως Επιτροπές 3^{ου} επιπέδου) έχουν αναλάβει κεντρικό ρόλο στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων. Καταρτίζοντας κατευθυντήριες γραμμές για τις διοικητικές ρυθμίσεις που πρέπει να υιοθετηθούν σε εθνικό επίπεδο, έχουν προωθήσει μια συνεκτική μεταφορά του πρώτου και του δεύτερου επιπέδου νομοθεσίας σε εθνικό δίκαιο. Παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί τα τελευταία χρόνια όσον αφορά την επίτευξη υψηλότερου επιπέδου εποπτικής σύγκλισης, έχουν προκύψει διάφορες ανησυχίες για την περαιτέρω ανάπτυξη του εποπτικού πλαισίου σε σχέση με τις τρέχουσες εξελίξεις της αγοράς. Καθώς η διασυνοριακή ενσωμάτωση των τραπεζών κερδίζει έδαφος στην Ευρώπη, οι

αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των διαφόρων χωρών αυξάνονται σημαντικά. Η δυναμική των "δευτερογενών αποτελεσμάτων", όπου ένα πρόβλημα στο τραπεζικό σύστημα μιας χώρας είναι πιθανό να επηρεάσει πολλούς συμμετέχοντες σε άλλες χώρες ή να προκαλέσει βλάβη του συστήματος, αποτελεί μια πραγματική απειλή. Ως εκ τούτου, η παρακολούθηση των διασυνοριακών κινδύνων θεωρείται ένα κρίσιμο θέμα, ενώ οι πρακτικές λεπτομέρειες της εποπτείας και διαχείρισης των κρίσεων είναι περίπλοκα σε μεγάλο βαθμό. Σε αντίθεση με τις εξελίξεις αυτές, οι ρυθμίσεις οικονομικής σταθερότητας στην Ευρώπη έχουν παραμείνει σταθεροί σε εθνικό επίπεδο. Οι Ευρωπαϊκές Εποπτικές Αρχές ανησυχούν κατά κύριο λόγο για την ορθή λειτουργία των εθνικών χρηματοπιστωτικών αγορών τους με την ευρωπαϊκή διάσταση να λαμβάνεται υπόψη μόνο με τη μορφή της ενισχυμένης συνεργασίας. Ενώ αυτό το θεσμικό πλαίσιο ήταν αποδεκτό στο παρελθόν, είναι πλέον ανεπαρκές για να συλλάβει πλήρως τους δυναμικούς κινδύνους της ευρωπαϊκής διασυνοριακής χρηματοπιστωτικής ενοποίησης. Με την παρουσία της πολλαπλής δικαιοδοσίας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, έχουν εκτοξευθεί οι ανησυχίες για τη διασυνοριακή οικονομική σταθερότητα. Ωστόσο, οι τρέχουσες εποπτικές ρυθμίσεις βασίζονται σε δίκτυα των εθνικών εποπτικών αρχών και στη χρήση μνημονίων συνεργασίας, που είναι μια εντελώς μη δεσμευτική προσέγγιση για την συνεργασία και μπορεί να μην ανταποκρίνεται σε μια μεγάλη κρίση που θα προκληθεί από την αποτυχία των αγορών. Είναι σαφές ότι οι πρόσφατες κρίσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές δεν έχουν δείξει μόνο την εμφάνιση νέων κινδύνων που προκύπτουν από τη χρηματοοικονομική καινοτομία και την παγκόσμια ενσωμάτωση αλλά επίσης την αδυναμία των εθνικών δομών για να τους κρατήσει σε απόσταση. Επιπλέον, παρά το σχεδιασμό και την παράδοση των συγκλινουσών εποπτικών πολιτικών και πρακτικών, το υφιστάμενο προληπτικό πλαίσιο για την εποπτεία του χρηματοπιστωτικού συστήματος δεν παρέχει ίσους όρους ανταγωνισμού για τα Ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Σε πολλές χώρες, η υιοθέτηση των προληπτικών πολιτικών έχει επηρεαστεί από τα εθνικά συμφέροντα με αποτέλεσμα να έχουμε ένα διαφορετικό και όχι εναρμονισμένο σύνολο βέλτιστων πρακτικών προληπτικής. Εις βάρος της πολλαπλής δικαιοδοσίας των ιδρυμάτων, η ενοποιημένη χρηματοπιστωτική εποπτεία δεν έχει καταστεί μια εκσυγχρονισμένη, συνεπής και συνεκτική διαδικασία.

Μια σειρά υποθέσεων έχει προταθεί για την περαιτέρω βελτίωση της Ευρωπαϊκής εποπτικής δομής. Στο ένα άκρο βρίσκεται η δημιουργία ενός νέου ευρωπαϊκού εποπτικού οργάνου που θα συμπληρώνει τις υπάρχουσες εθνικές εποπτικές δομές ενώ θα περιορίζει ταυτόχρονα τις

άμεσες δραστηριότητες στις επιχειρήσεις πολλαπλής δικαιοδοσίας. Το άλλο άκρο ουσιαστικά προβλέπει τη βελτίωση της υπάρχουσας κατάστασης, ενισχύοντας τον ρόλο της Επιτροπής 3^{ου} επιπέδου. Μεταξύ αυτών των άκρων, συζητήθηκαν μια σειρά από εναλλακτικές λύσεις, όπως η δημιουργία ενός πρωτοποριακού εποπτικού συστήματος ή ενός ξεχωριστού υποχρεωτικού καθεστώτος μόνο για τα όργανα πολλαπλής δικαιοδοσίας. Δεδομένου των νομικών και πολιτικών προϋποθέσεων, η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου πανευρωπαϊκού χρηματοοικονομικού εποπτικού συστήματος ενδέχεται να είναι η πιο προκλητική εναλλακτική λύση για υλοποίηση. Έχει υποστηριχθεί ότι η επίσημη λύση για την οργάνωση της διασυνοριακής εποπτείας θα πρέπει να διατυπωθεί καλύτερα με βάση την πρακτική εμπειρία. Ουσιαστικά αυτό συνεπάγεται μια προσέγγιση βήμα-βήμα, που θα βασίζεται στις υπάρχουσες θεσμικές ρυθμίσεις για τη ισχύουσα εποπτική συνεργασία. Με αυτή την προοπτική, ένα πρώτο βήμα θα είναι η πιο πλήρης αξιοποίηση των δυνατοτήτων της διαδικασίας *Lamfalussy* στην ενίσχυση μιας ευρωπαϊκής εποπτικής νοοτροπίας και πρακτικής. Αυτό θα μπορούσε να γίνει με την ενίσχυση του ρόλου της Επιτροπής 3^{ου} επιπέδου και τη συγκέντρωση επαρκούς πολιτικής και τεχνικής υποστήριξης για τη διαδικασία εποπτικής σύγκλισης. Το επόμενο βήμα θα συνεπάγεται τη μετάβαση προς μια ιδέα πρωτοποριακής εποπτείας που θα προσφέρει ένα ενιαίο σημείο επαφής για την προληπτική εποπτεία των επιχειρήσεων πολλαπλής δικαιοδοσίας, ενώ θα λειτουργεί από ένα σώμα εποπτών. Τέλος, το πρωτοποριακό σύστημα εποπτείας θα μπορούσε να εξελιχθεί σε ένα πανευρωπαϊκό εποπτικό όργανο ως ένα στρώμα εποπτείας πέραν των εθνικών εποπτικών αρχών, με σαφή εντολή όσον αφορά τα μεγάλα διασυνοριακά ιδρύματα.

Εποπτικές προκλήσεις σε εθνικό επίπεδο

Σε όλο τον κόσμο, οι κυβερνήσεις έχουν αναθεωρήσει τις θεσμικές δομές των δημοσιονομικών κανονισμών ή εξετάζουν το ενδεχόμενο ουσιαστικών αλλαγών επειδή οι υφιστάμενες δομές έχουν καταστεί ακατάλληλες. Μια κλασική υπόθεση είναι ότι για να είναι αποτελεσματική η δομή του ρυθμιστικού συστήματος πρέπει να αντικατοπτρίζει τη δομή των αγορών. Κατά ένα μεγάλο μέρος σε απάντηση της ενσωμάτωσης των αγορών, ένας αυξανόμενος αριθμός χωρών δείχνουν μια τάση προς την ενσωμάτωση των εποπτικών εξουσιών και έχουν θεσπίσει μια ενιαία εποπτική αρχή. Επιπλέον, έχουν αναπτυχθεί διάφορα

εναλλακτικά μοντέλα της ολοκληρωμένης χρηματοπιστωτικής εποπτείας καθιστώντας το εποπτικό τοπίο λιγότερο ομοιόμορφο από ό, τι στο παρελθόν. Στην περίπτωση της πλήρους ενοποιημένης χρηματοοικονομικής εποπτείας, για παράδειγμα, ένας ενιαίος φορέας είναι υπεύθυνος για την προληπτική εποπτεία του συνόλου των επιχειρήσεων και για τη συμπεριφορά των ρυθμίσεων και της εποπτείας. Γενικά, δεν υπάρχει ισχυρό επιχείρημα για οποιαδήποτε συγκεκριμένη εποπτική δομή αλλά μόνο πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των διαφορετικών δομών ανάλογα με τις συνθήκες σε μια δεδομένη δικαιοδοσία.

Πλεονεκτήματα της ενοποιημένης εποπτείας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων:

- Η άνοδος των διαφοροποιημένων χρηματοπιστωτικών ομίλων

Η άνοδος των χρηματοπιστωτικών ομίλων έθεσε το ζήτημα της αποδοτικής και αποτελεσματικής εποπτείας τους. Δεδομένου ότι οι χρηματοπιστωτικοί όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων καλύπτουν ένα φάσμα χρηματοοικονομικών υπηρεσιών, η εποπτεία συνήθως είναι κατακερματισμένη σε διάφορες εξειδικευμένες ρυθμιστικές αρχές. Αυτή η κατακερματισμένη εποπτεία έχει εγείρει ανησυχίες για την ικανότητα των εποπτικών αρχών να λάβουν μια ολοκληρωμένη άποψη και να αξιολογήσουν τον συνολικό κίνδυνο που αναλαμβάνει ο όμιλος. Η ύπαρξη των χρηματοπιστωτικών ομίλων έχει επίσης αυξήσει τη σημασία της ύπαρξης ενός κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου που θα είναι συνεπές και χωρίς κενά. Ειδικότερα, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να ανταποκριθούν σε μια συσπειρωμένη κλίμακα σε περίπτωση που συμβούν σοβαρά προβλήματα σε οποιοδήποτε μέρος του ομίλου.

Οι πρόσφατες εξελίξεις τοποθετούν αρκετές απαιτήσεις στα διάφορα χρηματοοικονομικά εποπτικά όργανα που δεν είναι συνήθως καλά καθιερωμένες. *Πρώτον*, τα εποπτικά όργανα πρέπει να διαθέτουν ένα αποτελεσματικό σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ τους για κάθε ίδρυμα. *Δεύτερον*, θα πρέπει να αναπτύξουν μια στενή σχέση συνεργασίας και να εξασφαλίσουν ότι τα ρυθμιστικά κενά εντοπίζονται και τακτοποιούνται. *Τρίτον*, θα πρέπει να προβλεφθεί μια σαφής συμφωνία για κάθε τομέα δηλ. ένας επιβλέπων θα παίρνει το προβάδισμα τόσο για τη δημιουργία της συνολικής εκτίμησης του κινδύνου όσο και για τη διαμόρφωση ενός κανονιστικού πλαισίου σε περίπτωση που ανακύπτουν προβλήματα. Αν και

τα θέματα που αναφέρονται ανωτέρω θα μπορούσαν να επιλυθούν με τη στενή συνεργασία των τομεακών εποπτικών αρχών, μια ολοκληρωμένη εποπτική αρχή είναι πιθανό να είναι σε πολύ καλύτερη θέση για την αντιμετώπισή τους.

- Ανταγωνιστική ουδετερότητα

Από την άποψη της ανταγωνιστικής ουδετερότητας, μια ολοκληρωμένη εποπτική αρχή μπορεί να είναι σε καλύτερη θέση να διασφαλίσει ότι παρόμοια χρηματοπιστωτικά προϊόντα, λαμβάνουν συγκρίσιμη ρυθμιστική αντιμετώπιση. Καθώς τα χρηματοοικονομικά συστήματα έχουν εξελιχθεί και ωριμάσει, οι διαφορές μεταξύ των θεσμικών οργάνων και των προϊόντων τους έχουν γίνει όλο και περισσότερο δυσδιάκριτες. Μέσα από τις ρυθμιστικές διαφορές ορισμένοι φορείς παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών θα μπορούσαν να αποκτήσουν ένα άδικο πλεονέκτημα, ενώ άλλοι θα προσπαθούσαν να συμμετάσχουν σε ρυθμιστικό αρμπιτράζ. Στην τελευταία περίπτωση, οι όμιλοι θα τοποθετούσαν συγκεκριμένα προϊόντα εκ μέρους των ομίλων, όπου η επίβλεψη ή το κόστος είναι χαμηλότερο. Μπορεί επίσης να οδηγήσει τις επιχειρήσεις να καθιερώσουν τη δημιουργία ή τον επανασχεδιασμό των οικονομικών οργανισμών για την ελαχιστοποίηση της εποπτείας. Εάν οι προσπάθειες του ρυθμιστικού αρμπιτράζ διαδοθούν, αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε ανθυγιεινές μορφές ανταγωνισμού μεταξύ των τομεακών εποπτικών αρχών, προκειμένου να προσφέρουν το πιο ελκυστικό εποπτικό καθεστώς. Σαφώς, αυτές οι πρακτικές έρχονται σε αντίθεση με τις τρέχουσες τάσεις να εναρμονιστεί η εποπτεία σε όλους τους τομείς.

- Ρυθμιστική ευελιξία

Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εποπτεία μπορεί να επιτρέψει την εξέλιξη των κανονιστικών ρυθμίσεων που είναι πιο ευέλικτες από ό, τι μπορεί να επιτευχθεί με ξεχωριστούς ειδικούς οργανισμούς. Ένας ενιαίος οργανισμός μπορεί να περιορίσει και να ελέγξει καλύτερα τα λειτουργικά προβλήματα ή τις αμφιβολίες ως προς την αρμοδιότητα για την αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου θέματος. Μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στην εποπτεία μπορεί να προσφέρει έναν καλύτερο τρόπο για πιο αποτελεσματική προετοιμασία

και ανταπόκριση στην εμφάνιση νέων προϊόντων και υπηρεσιών. Αυτό μπορεί να είναι σημαντικό, για την οικονομική καινοτομία στις βιομηχανικές χώρες, η οποία δεν καλύπτεται από την υφιστάμενη νομοθεσία, καθώς και για τις συνεχιζόμενες διαρθρωτικές αλλαγές των οικονομικών συστημάτων στις αναπτυσσόμενες οικονομίες. Στο πλαίσιο της ταχείας αλλαγής της βιομηχανίας, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης των μη τραπεζικών ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ένα σωστά συγκροτημένο ολοκληρωμένο εποπτικό σύστημα μπορεί να ωφεληθεί από το πεδίο εφαρμογής και την ικανότητά του να ανταποκρίνεται γρήγορα στις αλλαγές με την επέκταση της ρυθμιστικής του ευελιξίας.

- Οικονομίες κλίμακας

Οι οικονομίες κλίμακας θα πρέπει να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη αποδοτικότητα των λειτουργιών ενός ολοκληρωμένου εποπτικού συστήματος. Η εξοικονόμηση κόστους μπορεί να επιτευχθεί στη βάση των κοινών υποδομών, της διαχείρισης και των υποστηρικτικών συστημάτων. Οι ξεχωριστοί εποπτικοί οργανισμοί γενικά έχουν οδηγήσει στην επικάλυψη των υποδομών στήριξης, όπως η συλλογή δεδομένων και η διοίκηση του προσωπικού. Η εποπτική ολοκλήρωση ενδέχεται να θέσει τις βάσεις για ένα πιο αποτελεσματικό σύστημα υποβολής εκθέσεων χρησιμοποιώντας μια πιο ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων και αποφεύγοντας την περιττή επανάληψη της έρευνας. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει σε σημαντική εξοικονόμηση κόστους για τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις και κυρίως τους χρηματοπιστωτικούς ομίλους. Η ολοκλήρωση, επίσης, μπορεί να κάνει δυνατή την απόκτηση τεχνολογιών, οι οποίες καθίστανται αποδοτικές μόνον πέραν μιας ορισμένης κλίμακας εργασιών και μεγαλύτερης εξειδίκευσης του προσωπικού.

- Ανάπτυξη των εποπτικών πόρων

Μια μεγάλη ρυθμιστική αρχή θα πρέπει να είναι σε θέση να προσελκύσει, διατηρήσει και να αναπτύξει ένα σώμα από εξειδικευμένο επαγγελματικό προσωπικό. Επιπλέον, θα πρέπει να είναι σε καλύτερη θέση να αναπτύξει μια συνεπή πολιτική ανθρωπίνων πόρων, συμπεριλαμβανομένης μιας στρατηγικής διαχείρισης επαγγελματικής σταδιοδρομίας για το

προσωπικό της. Επιπλέον, η εποπτική ολοκλήρωση καθιστά ευκολότερο για τις εποπτικές αρχές να μοιράζονται εξειδικευμένες γνώσεις σε εποπτευόμενους τομείς. Πρώτον, θα μπορούσε να ενθαρρύνει την ανταλλαγή εμπειρογνομώνων μεταξύ των τομέων για την υποστήριξη διάφορων εποπτικών τους καθηκόντων. Δεύτερον, η βελτίωση της αποτελεσματικότητας θα μπορούσε να προκύψει από τον συντονισμό των εποπτικών εργασιών για θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος.

- Υπευθυνότητα του κανονισμού

Ένα τελευταίο επιχείρημα για την ενσωμάτωση της εποπτείας είναι ότι μπορεί να βελτιώσει την υπευθυνότητα. Με τη δημιουργία ενός ενιαίου ρυθμιστικού οργανισμού, καθίσταται σαφές για τη βιομηχανία, το κοινό και τα άλλα ενδιαφερόμενα μέρη ποιοί θα πρέπει να λογοδοτήσουν για τις ρυθμιστικές ενέργειες και την απόδοσή τους, για το κόστος της ρύθμισης, για τις πειθαρχικές πολιτικές και για τις ρυθμιστικές αποτυχίες. Μια ολοκληρωμένη εποπτεία καθίσταται επίσης υπόλογη για στόχους του καταστατικού της καταργώντας τη δυνατότητα μεταφοράς της ευθύνης σε άλλη εποπτική αρχή, εφόσον συμβεί εποπτική αποτυχία. Ωστόσο, οι στόχοι της ολοκληρωμένης εποπτείας πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια εκ των προτέρων.

Μειονεκτήματα της ενοποιημένης εποπτείας των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

Υπάρχουν επίσης ορισμένα επιχειρήματα κατά της ενιαίας εποπτικής δομής. Πρώτον, οι διάφορες εποπτικές λειτουργίες μπορεί να οδηγήσουν σε ασαφείς ή σε διαφορετικούς στόχους για τους ολοκληρωμένους ρυθμιστικούς οργανισμούς. Δεύτερον, οι οικονομίες φάσματος θα είναι δύσκολο να επιτευχθούν όσο οι τραπεζικές, ασφαλιστικές και κινητές αξίες εξακολουθούν να υπόκεινται σε διαφορετικούς κανονισμούς. Τρίτον, η ολοκληρωμένη εποπτεία μπορεί επίσης να υποφέρει από μειονεκτήματα των οικονομιών κλίμακας. Τέταρτον, ένα ολοκληρωμένο εποπτικό σύστημα μπορεί να παρατείνει τους ηθικούς κινδύνους σε ολόκληρο τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Τέλος, η ίδια η διαδικασία ολοκλήρωσης μπορεί να είναι κακώς διαχειριζόμενη ή να γίνει πολιτικοποιημένη.

- Ασαφείς ή αποκλίνοντες στόχοι

Ως αποτέλεσμα της ποικιλομορφίας των στόχων της, που κυμαίνονται από τη φύλαξη έναντι του συστημικού κινδύνου για την προστασία των καταναλωτών σε συγκεκριμένους τομείς, μια ενιαία ρυθμιστική αρχή μπορεί να μην έχει σαφή εικόνα των στόχων και του σκεπτικού για τη ρύθμιση. Οι νόμιμοι στόχοι μπορεί να είναι καθορισμένοι με σαφήνεια και να μην κοινοποιούνται σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, με συνέπεια τη μείωση της λογοδοσίας του επόπτη. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να προκύψει μια σύγκρουση μεταξύ των διαφόρων στόχων της ενιαίας ρυθμιστικής αρχής με αποτέλεσμα να ληφθούν ακατάλληλες δράσεις.

- Μειονεκτήματα στις οικονομίες κλίμακας

Όταν η ολοκληρωμένη εποπτεία γίνεται μια πολύ μεγάλη διοργάνωση, μπορεί να γίνει πιο γραφειοκρατική και ανελαστική σε σχέση με μικρότερες τομεακές εποπτικές αρχές. Ειδικότερα, αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν οι εργασίες γίνονται με μεγάλο εύρος ώστε οι διαχειριστές να μην είναι σε θέση να κατανοήσουν όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της επιχείρησης. Μια μεγαλύτερη και πιο γραφειοκρατική οργάνωση μπορεί να οδηγήσει σε μειονεκτήματα των οικονομιών κλίμακας. Ωστόσο, αυτό το ζήτημα είναι πιθανό να αφορά μάλλον συγκεκριμένα μια χώρα καθώς η ολοκληρωμένη εποπτική αρχή μιας μικρής χώρας ενδέχεται να είναι ακόμη μικρότερη από τις τομεακές εποπτικές αρχές στις μεγάλες χώρες, οι οποίες συχνά φαίνεται να λειτουργούν αποτελεσματικά.

- Περιορισμένες συνέργειες

Οι συνέργειες της εποπτικής ολοκλήρωσης είναι πιθανό να είναι μικρές, όταν δεν υπάρχουν σημαντικές οργανωτικές και ρυθμιστικές αλλαγές. Έχει υποστηριχθεί ότι οι πολιτισμοί, η εστίαση και οι δεξιότητες των διαφόρων εποπτικών αρχών διαφέρουν σημαντικά. Συχνά αυτές οι λανθάνουσες διαφορές του ύφους και του πολιτισμού παραμένουν εντός του ενιαίου

οργανισμού και αποτελούν μια μεγάλη πρόκληση για τη διαχείριση στην προσπάθειά τους να δημιουργήσουν μια ενιαία κουλτούρα οργανισμού.

- Ηθικός κίνδυνος

Το επιχείρημα του ηθικού κινδύνου βασίζεται στην παραδοχή ότι το κοινό θα τείνει να θεωρεί ότι όλοι οι πιστωτές των θεσμικών οργάνων υπό την εποπτεία ενός συγκεκριμένου επόπτη, θα τυγχάνουν ίσης προστασίας. Για παράδειγμα, οι πιστωτές των άλλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να αναμένουν την ίδια προστασία όπως οι καταθέτες στις τράπεζες, ενώ κάτι τέτοιο μπορεί να μην είναι κατάλληλο. Μια σαφής στρατηγική επικοινωνίας από την ολοκληρωμένη εποπτική αρχή θα μπορούσε να αμβλύνει αυτό το πρόβλημα εν μέρει. Ωστόσο, φαίνεται αναγκαίο για τις εποπτικές αρχές να ενισχύσουν τη θέση τους, λειτουργώντας ακριβώς σύμφωνα με τους προαναγγελθέντες κανόνες σε συγκεκριμένες περιπτώσεις οικονομικών αποτυχιών.

- Απρόβλεπτο της διαδικασίας ολοκλήρωσης

Ο απρόβλεπτος χαρακτήρας της ίδιας της διαδικασίας ολοκλήρωσης μπορεί να ενέχει σημαντικούς κινδύνους. Ο πρώτος κίνδυνος είναι ότι ορισμένοι ισχυροί παράγοντες στην κυβέρνηση θα χρησιμοποιήσουν το γεγονός ότι η εποπτική δομή είναι ανοικτή για συζήτηση ώστε να ωθήσουν τη δημιουργία μιας ενοποιημένης εποπτείας. Με την προοπτική αυτή, η πρόταση για την ένταξη θα θεωρηθεί ως μια ευκαιρία να αυξήσουν την επιρροή τους στην κυβέρνηση αφού θα αναλαμβάνουν σημαντικές πρόσθετες εξουσίες. Ο δεύτερος κίνδυνος είναι σημαντικά ζητήματα που διευθετήθηκαν να τοποθετηθούν εκ νέου και τελικά να αποδυναμώσουν το νομοθετικό αποτέλεσμα υποστηρίζοντας την ολοκληρωμένη εποπτεία. Ένας τρόπος να ελαχιστοποιηθεί το πιθανό αυτό πρόβλημα είναι σε πρώτη φάση η δημιουργία ενός ενιαίου οργανισμού με τη μεταφορά των αρμοδιοτήτων από τους υφιστάμενους κανονιστικούς φορείς σε αυτό αφήνοντας την τομεακή νομοθεσία ανέπαφη σε μεγάλο βαθμό. Ο τρίτος κίνδυνος είναι η ενδεχόμενη μείωση της ρυθμιστικής ικανότητας μέσα από την απώλεια του βασικού προσωπικού. Πολλά πολύτιμα μέλη της νέας οργάνωσης μπορεί να δουν την ενσωμάτωση ως μια στιγμή για να ελέγξουν την αγορά εργασίας ή να

συνταξιοδοτηθούν. Αυτό έχει καταστεί ένα σοβαρό πρόβλημα σε αρκετές χώρες όπου το προσωπικό με το υψηλότερο δυναμικό είναι πολύ πιθανό να φύγει. Ο τέταρτος κίνδυνος σχετίζεται με τις δυσκολίες της ίδιας της διαδικασίας αλλαγής. Η πρόκληση για τη διαχείριση της ένταξης των διαφόρων ρυθμιστικών οργανισμών δεν θα πρέπει να υποτιμάται. Ένα διεξοδικό σχέδιο διαχείρισης της αλλαγής πρέπει να αναπτυχθεί στην έναρξη της διαδικασίας αλλαγής.

Με λίγα λόγια, η δημιουργία μιας ενιαίας εποπτικής αρχής μπορεί να προσφέρει σημαντικά οφέλη στον οργανισμό και εκτέλεση των σχετικών εποπτικών εργασιών. Η προληπτική εποπτεία των χρηματοπιστωτικών ομίλων, για παράδειγμα, θα μπορούσε να επωφεληθεί από την διάθεση των λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις διάφορες δραστηριότητες και τους κινδύνους στους ομίλους ετερογενών δραστηριοτήτων, ως σύνολό της. Ωστόσο, μια ενιαία εποπτική δομή μπορεί να υποστεί και κάποια σημαντικά μειονεκτήματα. Για παράδειγμα, σε καταστάσεις κρίσης, θα μπορούσε να υπάρξει ένταση μεταξύ των αυξημένων απαιτήσεων διαφάνειας που φθάνουν από τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών και τον αντίκτυπο των μέτρων αυτών από άποψη προληπτικής εποπτείας, που απαιτούν κατάλληλη διαίτησια.

Παγκόσμιες εποπτικές προκλήσεις

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων 2 ετών, συστημικά θέματα στην αγορά έχουν δείξει ότι το χρηματοπιστωτικό σύστημα έχει γίνει όλο και περισσότερο αλληλένδετο και ευάλωτο. Ένα πρόβλημα ή αδυναμία σε ένα τομέα ή χώρα μπορεί εύκολα να μεταδοθεί στις χρηματοπιστωτικές αγορές σε ολόκληρο τον κόσμο απαιτώντας την ανάληψη δράσης που πρέπει να ληφθεί σε παγκόσμιο επίπεδο. Υπό αυτό το πρίσμα, οι διεθνείς εποπτικοί οργανισμοί έχουν απαντήσει άμεσα με μια σειρά δράσεων. Ένα σημαντικό μέρος των παγκόσμιων ρυθμιστικών εργασιών έχουν ληφθεί από το Φόρουμ Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSF) αναλύοντας τα αίτια της κρίσης του 2008 και κάνοντας συστάσεις για δράση. Οι φορείς καθορισμού προτύπων και ρύθμισης του χρηματοπιστωτικού τομέα έχουν συμβάλει ενεργά στο έργο αυτό και σε σχετικές διατομεακές εργασίες που διεξάγονται από το Κοινό Φόρουμ. Ως ηγετικός διεθνής φορέας για την εποπτεία των ασφαλειών, η IAIS έχει οριοθετήσει μια σειρά από δραστηριότητες ως τομείς υψηλής προτεραιότητας για την ενίσχυση της εποπτείας των διεθνών ασφαλιστικών επιχειρήσεων και των χρηματοπιστωτικών ομίλων.

- Διασυνοριακή και διατομεακή συνεργασία

Η αυξανόμενη ενοποίηση των χρηματοπιστωτικών αγορών και ο αυξανόμενος αριθμός των ασφαλιστών και αντασφαλιστών που δραστηριοποιείται διεθνώς έχει καταστήσει την ανάγκη για αμοιβαία συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών πιο επείγουσα. Για το σκοπό αυτό, το 2007, η IAIS ενέκρινε ένα πολυμερές Μνημόνιο Συμφωνίας για τη διευκόλυνση της διασυνοριακής επικοινωνίας και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των εποπτικών αρχών, όταν προκύπτουν διασυνοριακά ζητήματα. Αν και αυτό αποτέλεσε ένα σημαντικό βήμα προς τη διεύρυνση των επαφών και της εμπιστοσύνης μεταξύ των εποπτικών αρχών, χρειάζεται περισσότερη δουλειά στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης των εποπτικών συστημάτων. Ένα αποτελεσματικό σύστημα αμοιβαίας αναγνώρισης θα οδηγούσε σε μεγαλύτερη εξάρτηση από τις εγχώριες ή φιλοξενούμενες εποπτικές αρχές, το οποίο με τη σειρά του θα μείωνε την αλληλεπικάλυψη των προσπαθειών. Ιδιαίτερα στον τομέα των αντασφαλίσεων, λόγω του διεθνούς χαρακτήρα του, η πρόοδος θα αποκομίσει τα μεγαλύτερα οφέλη. Η σύσταση του διεθνούς σώματος εποπτών για κάθε ένα από τα μεγαλύτερα παγκόσμια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει επίσης να οδηγήσει σε χρήσιμη πρόοδο, όπως η ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών. Θα πρέπει επίσης να επιταχύνει την εποπτική ικανότητα ανταπόκρισης σε καταστάσεις κρίσης. Κάποιος θα μπορούσε, ωστόσο, να αναρωτηθεί αν αποκλειστικά και μόνο η διευκόλυνση της ανταλλαγής πληροφοριών ή η συνεργασία μεταξύ των εποπτικών αρχών, και ακόμη οι συμφωνίες μεταξύ των αρχών σχετικά με την κατανομή των βαρών σε περίπτωση που κάτι πάει στραβά, αρκούν για την αντιμετώπιση των συνεπειών της αποτυχίας σε ένα πολυεθνικό περιβάλλον όπου η ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών και εγκατάστασης, θεωρείται μια ισχυρή προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης. Ενώ ένας μηχανισμός κατανομής των βαρών μπορεί να συνεισφέρει στην βέλτιστη στρατηγική επίλυσης κρίσεων, θα μπορούσε επίσης να αυξήσει το βαθμό στον οποίο ο ηθικός κίνδυνος είναι παρών στο σύστημα, το οποίο απαιτεί μια σαφή συζήτηση σε διεθνές επίπεδο. Σε κάθε περίπτωση, η στενή συνεργασία μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών είναι απαραίτητη σε κάθε επόπτη και στη βιομηχανία στο σύνολο της.

- Εποπτεία βασισμένη σε αρχές

Προκειμένου να αντιμετωπίσει ένα παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον, η IAIS έχει αναλάβει της αρμοδιότητες και έχει, ως παγκόσμιος ρυθμιστής-πρότυπο, επιτρέψει την εξέλιξη από μια παραδοσιακή προσέγγιση στους κανόνες εποπτείας, σε μια προσέγγιση βασισμένη σε αρχές. Ενώ ορισμένες χώρες είναι ιδιαίτερα εξοικειωμένες με την προσέγγιση της εποπτείας βασισμένη σε αρχές, για πολλές άλλες σε όλο τον κόσμο, συνεπάγεται μια νέα προσέγγιση για την εποπτεία. Αρκετές προσπάθειες έχουν αναληφθεί για να εκπαιδεύσουν και να πείσουν τα μέλη της IAIS για τη νέα προσέγγιση στην εποπτική δράση. Η ρύθμιση που βασίζεται σε αρχές παρουσιάζει πολλές προκλήσεις για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και τις εποπτικές αρχές. Για τις ασφαλιστικές εταιρείες, συνεπάγεται μια μετατόπιση του ενδιαφέροντος, από τη διαχείριση μιας νόμιμης διαδικασίας με λεπτομερείς κανόνες προς τη διαχείριση της παράδοσης καθορισμένων αποτελεσμάτων με λιγότερες βεβαιότητες για το ποιες διαδικασίες πρέπει να ισχύουν. Ως αποτέλεσμα, έχει διατεθεί μεγαλύτερη ευθύνη στην εκτελεστική διοίκηση, η οποία οφείλει να διασφαλίσει ότι οι διαδικασίες και οι έλεγχοι είναι κατάλληλα εργαλεία για τις δραστηριότητες που αναλαμβάνονται και ότι οι πληρούνται συγκεκριμένα ρυθμιστικά αποτελέσματα. Στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, τα αποτελέσματα πρέπει να παρακολουθούνται προσεκτικά και οι διαδικασίες απαιτούν όλο και περισσότερο την άσκηση της επαγγελματικής κρίσης, μέσω οργανωτικών λειτουργιών όπως η διαχείριση κινδύνων, ο εσωτερικός έλεγχος και η συμμόρφωση. Για τις εποπτικές αρχές, μια προσέγγιση βασισμένη σε αρχές συνεπάγεται αλλαγή στην έκταση και τον τύπο των εποπτικών εργασιών που έχουν αναληφθεί. Αντί απλώς να γίνει έλεγχος τήρησης των κανόνων, οι εποπτικές αρχές πρέπει να κρίνουν αξιολογώντας τις οργανωσιακές διαδικασίες και ελέγχους σε σχέση με το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των επιχειρήσεων. Το εποπτικό προσωπικό χρειάζεται να κατανοεί τα πολύπλοκα ζητήματα και να είναι ενήμερο για τις συνεχώς μεταβαλλόμενες αγορές και τη συνεχή εξέλιξη. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτό απαιτεί τη διεύρυνση του εργατικού δυναμικού και την περαιτέρω διεύρυνση των γνώσεων, δεξιοτήτων και ικανοτήτων που ισχύουν.

- Ένα κοινό σημείο αναφοράς για τις απαιτήσεις φερεγγυότητας

Οι εποπτικές πρακτικές στον κλάδο των ασφαλίσεων εξελίσσονται προς την κατεύθυνση της αξιολόγησης της φερεγγυότητας με βάση τον κίνδυνο. Ειδικότερα, υπάρχει μια στροφή προς τη δημιουργία πλαισίων αξιολόγησης της φερεγγυότητας με βάση τον κίνδυνο σε επίπεδο χώρας. Ένα σημαντικό δίδαγμα της πρόσφατης χρηματοπιστωτικής κρίσης αποτελεί η ανάγκη των εποπτικών αρχών να εξελίσσονται σε ένα παγκόσμια αποδεκτό και εφαρμόσιμο σύνολο απαιτήσεων φερεγγυότητας. Ουσιαστικά, αυτό έρχεται κάτω από τον εξορθολογισμό των σχετικών εποπτικών λειτουργιών σε διασυνοριακό και σε διατομεακό επίπεδο για να επιτρέψει την ομαλή και γρήγορη εποπτική δράση σε καταστάσεις κρίσης.

Συμπεράσματα

Σε έναν τέλειο κόσμο, οι κανονισμοί πρέπει να είναι ισοδύναμοι σε όλες τις δικαιοδοσίες, συνεπείς και συγκρίσιμοι σε όλους τους τομείς, να εφαρμόζονται με ομοιόμορφο τρόπο από διαφορετικούς φορείς και να επιβάλλονται δίκαια και αντικειμενικά. Στην πραγματικότητα, οι κανονιστικές και εποπτικές ρυθμίσεις διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των δικαιοδοσιών και των περιφερειών, οι οποίες περιπλέκουν σοβαρά τη διαχείριση των διασυνοριακών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων. Έχει αναγνωριστεί ότι η έλλειψη ίσων όρων ανταγωνισμού μεταξύ των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών παράγει περισσότερο κόστος για τις επιχειρήσεις, τους χρήστες και τις ρυθμιστικές αρχές τους ενώ επιφέρει μικρό όφελος. Σε απάντηση σε αυτό το σημαντικό πρόβλημα, μια σειρά ρυθμιστικών και εποπτικών πρωτοβουλιών έχουν αναληφθεί σε διάφορα εθνικά και διεθνή επίπεδα. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, έχει θεσπιστεί ένα πλαίσιο για τη συνεργασία των εποπτικών αρχών, που βασίζεται σε μια κοινή νομοθετική διαδικασία υπό τη μορφή των Ευρωπαϊκών Οικονομικών Κοινοτικών οδηγιών και κανονισμών για την περαιτέρω αξιοποίηση. Αν και η Επιτροπή 3^{ου} επιπέδου έχει σημειώσει πραγματική πρόοδο προς την επίτευξη εποπτικής σύγκλισης, χρειάζεται περαιτέρω προσπάθεια για να αυξηθεί η συνεργασία των εποπτικών αρχών. Κατά ένα μεγάλο μέρος σε απάντηση της ενοποίησης στις αγορές, πολλές χώρες έχουν υιοθετήσει μια ενιαία εποπτική δομή ως ένα νέο τρόπο για την εποπτεία των χρηματοπιστωτικών τομέων τους. Περιπτώσεις των μεμονωμένων χωρών έχουν προτείνει μια σειρά από πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα

όσον αφορά την ολοκληρωμένη εποπτεία. Σε γενικές γραμμές, η στροφή προς την ολοκληρωμένη εποπτεία φαίνεται να υπόσχεται ελπιδοφόρα αποτελέσματα. Η ανάλυση μεταξύ των χωρών έδειξε ότι τα οφέλη της ενοποιημένης εποπτείας, μπορούν να αντισταθμίσουν το κόστος για τις οικονομίες με μικρό ή σχετικά μικρό γεωγραφικά συγκεντρωμένο χρηματοπιστωτικό τομέα, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο με το Λονδίνο, η Ιαπωνία με το Τόκιο και το Βέλγιο με τις Βρυξέλλες. Η χρηματοπιστωτική κρίση στην αγορά έχει δείξει την εμφάνιση ενός αριθμού εποπτικών προκλήσεων σε παγκόσμιο επίπεδο. Επί του παρόντος, τις εποπτικές ρυθμίσεις δεν αποσκοπούν στην πρόληψη ή την αντιμετώπιση με αποτελεσματικό και αποδοτικό τρόπο των διασυνοριακών εξωτερικών επιδράσεων που μπορεί να επιφέρουν οι οικονομικές κρίσεις. Μια σαφής εστίαση στα ρυθμιστικά αποτελέσματα και τις απαιτούμενες εποπτικές πρακτικές μπορεί να οδηγήσει στην περαιτέρω ανάπτυξη για πιο συγκλίνουσα εποπτική προσέγγιση και ένα εξορθολογισμένο εποπτικό τοπίο.

1.2 Κρατική εποπτεία ασφαλιστικών επιχειρήσεων

Η ασφάλιση αποτελεί ένας από τους σημαντικότερους τομείς της οικονομίας αφού συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη και ευημερία.

Ασκείται από τις ασφαλιστικές εταιρείες και η βασική της λειτουργία είναι η προστασία των ασφαλισμένων από μια σειρά κινδύνων που μπορούν να έρθουν αντιμέτωποι. Ως αντάλλαγμα οι ασφαλισμένοι καταβάλουν το ασφάλιστρο για να αγοράσουν την προστασία που προσφέρουν οι παραπάνω εταιρείες, ώστε με τη σειρά τους οι ασφαλιστικές εταιρείες να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις αποζημιώσεις όταν επέλθουν οι ασφαλιστικές ζημιές. Είναι γνωστό ότι η ασφάλιση προσφέρει και κάποια άλλα σημαντικά οφέλη στην κοινωνία πέρα από τη βασική της λειτουργία. Έτσι λοιπόν φαίνεται να συντελεί στην βελτίωση των παραγωγικών πόρων της οικονομίας αφού μειώνει τους αντικειμενικούς κινδύνους των ατόμων και των επιχειρήσεων. Επομένως, μειώνει την ανάγκη τους για αποταμίευση και κατά συνέπεια συμβάλει στην κοινωνική σταθερότητα. Επιπλέον, η ασφάλιση και κυρίως οι οργανισμοί μέσα από τους οποίους αυτή παρέχεται, δηλ. οι ασφαλιστικές εταιρείες αποτελούν έναν από τους κορυφαίους θεσμικούς επενδυτές σε όλες τις σύγχρονες οικονομίες και συγκεκριμένα οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ευρώπη παράγουν έσοδα από ασφάλιστρα

€ 1.100 δισεκατομμύρια, απασχολούν ένα εκατομμύριο ανθρώπους και επενδύουν στην οικονομία € 6.900 δις.

Ως κρατική εποπτεία νοείται η επιβολή κανόνων οργάνωσης και λειτουργίας επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και ο διαρκής έλεγχος της τήρησής τους. Η εποπτεία της ασφαλιστικής βιομηχανίας υπόκειται στη γενικότερη εποπτεία του χρηματοοικονομικού τομέα. Οι εποπτικές αρχές των κρατών μελών ελέγχουν την τήρηση των κανόνων που θεσπίζει η πολιτεία για την λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, όχι μόνο κατά τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας αλλά και αργότερα ώστε να διαφυλάσσονται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων ανά πάσα στιγμή.

Η κρατική εποπτεία επιβάλλεται σε όλες τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις, δηλαδή τόσο στις ελληνικές, όσο και στις αλλοδαπές. Ένας βασικός λόγος άσκησης της κρατικής εποπτείας είναι η εξασφάλιση και διατήρηση της φερεγγυότητας της ασφαλιστικής εταιρείας και κατά συνέπεια η προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων. Συνεπώς, ως *φερεγγυότητα* ορίζεται η ικανότητα των ασφαλιστικών εταιρειών να ανταπεξέλθουν άμεσα στις οικονομικές υποχρεώσεις τους έναντι των ασφαλισμένων τους όταν αυτές προκύψουν. Για να χαρακτηρίζονται ως φερέγγυες οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να διαθέτουν επαρκή περιουσία. Αυτό σημαίνει πως δεν αρκεί η ύπαρξη ενός ενιαίου ελάχιστου ύψους κεφαλαίου για όλες τις ασφαλιστικές εταιρείες αλλά απαιτείται η ύπαρξη κεφαλαίων ανάλογων με τα είδη και το μέγεθος των ασφαλίσεων που συνάπτονται. Προϋπόθεση της λειτουργίας τους είναι καταρχήν η ύπαρξη ενός σταθερού κεφαλαίου, το ύψος του οποίου ποικίλλει ανάλογα με τους κλάδους που ασκεί. Συγχρόνως όμως θα πρέπει να διατηρεί και άλλα κεφάλαια - αποθέματα ανάλογα με το ύψος των κινδύνων που αναλαμβάνει σε κάθε κλάδο ασφάλισης.

Δεν χρειάζεται όμως αυτά να επαρκούν ποσοτικά για όλους τους κινδύνους που αναλαμβάνει η ασφαλιστική εταιρεία αλλά για όσους από αυτούς αναμένεται σε ετήσια βάση να πραγματοποιηθούν. Αυτά αποτελούν τα *τεχνικά αποθέματα* δηλαδή το ποσό που πρέπει να θέτει κατά μέρος η ασφαλιστική επιχείρηση για τις ασφαλίσεις που συνάπτει στην Ελλάδα και το εξωτερικό και να τα διατηρεί επενδεδυμένα σύμφωνα με τον προβλεπόμενο τρόπο για να μπορεί να ανταποκρίνεται στις υποχρεώσεις της από τις ασφαλίσεις αυτές.

Η μέθοδος και ο τρόπος υπολογισμού των αποθεμάτων αυτών καθορίζονται κάθε φορά με αποφάσεις της εποπτικής αρχής. Επιπλέον, πολύ σημαντική είναι η επένδυση και η αξιοποίηση των τεχνικών αποθεμάτων ώστε να εξασφαλίζεται η διατήρηση της αξίας τους, η απόδοση τους και η άμεση ρευστοποίηση τους αν χρειαστεί.

Ενδέχεται όμως σε ένα οικονομικό έτος να πραγματοποιηθούν περισσότεροι από τους αναμενόμενους κινδύνους καθώς η ασφαλιστική επιχείρηση διαθέτει και δικούς της κινδύνους. Για την αντιμετώπιση των περιπτώσεων αυτών απαιτείται κάθε ασφαλιστική επιχείρηση να διαθέτει ένα συμπληρωματικό περιουσιακό σύνολο κεφαλαίων επιπλέον των επαρκών τεχνικών αποθεμάτων της για την αντιμετώπιση ακόμη και των μη αναμενόμενων επιχειρηματικών κινδύνων της.

Το κεφάλαιο αυτό αποτελεί το *περιθώριο φερεγγυότητας* της ασφαλιστικής εταιρείας, το ύψος του οποίου πρέπει να αντιστοιχεί στο συνολικό όγκο εργασιών της επιχείρησης γι' αυτό και σύμφωνα με το νόμο πρέπει ν' *απαρτίζεται* από περιουσία της επιχείρησης ελεύθερη από υποχρεώσεις. Το ελάχιστο ύψος του περιθωρίου φερεγγυότητας καθορίζεται από το νόμο ξεχωριστά για επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζημιάς ή ζωής. Το ύψος του ενδέχεται να αυξομειωθεί κατά την λειτουργία της επιχείρησης. Η υπερβολική μείωση του όμως θέτει σε κίνδυνο το σκοπό του, γι' αυτό και ελέγχεται στην αρχή της λειτουργίας της επιχείρησης και κάθε χρόνο από την πολιτεία. Συμπερασματικά, η εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών έχει σαν στόχο την διατήρηση και την ενίσχυση της οικονομικής τους δύναμης και επομένως η φερεγγυότητα είναι σημαντική για δυο λόγους:

- Για να εξασφαλιστεί η οικονομική δύναμη της εταιρείας, ώστε οι ασφαλισμένοι και οι δικαιούχοι από ασφαλιστικές απαιτήσεις να προστατευτούν από το ενδεχόμενο αφερεγγυότητας της εταιρείας.
- Για να αποφευχθεί το ενδεχόμενο οικονομικής ανασφάλειας και δυστυχίας των ασφαλισμένων σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές εταιρείες αποδειχθούν αφερέγγυες και ανίκανες να πληρώσουν τις αποζημιώσεις από ασφαλιστική περίπτωση.

Ένας άλλος βασικός λόγος που υπαγορεύει την κρατική εποπτεία είναι η ανεπαρκής γνώση των καταναλωτών. Τα ασφαλιστήρια συμβόλαια αποτελούν νομικά κείμενα με σύνθετους και εξειδικευμένους όρους και συνεπώς δεν γίνονται κατανοητά σε μεγάλο βαθμό από τους ασφαλισμένους. Βέβαια σύμφωνα με την τελευταία ελληνική νομοθεσία που αποτελεί εναρμόνιση προς την αντίστοιχη κοινοτική, αν και οι όροι των ασφαλιστηρίων δεν προεγκρίνονται, η νομοθεσία που υπάρχει για την ασφαλιστική σύμβαση θέτει μια σειρά από κανόνες, που διασφαλίζουν την καλή διατύπωση του ασφαλιστηρίου, τη διαφάνεια και την

σωστή ενημέρωση του ασφαλιζομένου. Επιπλέον, η εποπτεία απαιτείται και για να εξασφαλίσει λογικά ασφάλιστρα, δηλαδή ασφάλιστρα που δεν είναι ούτε υπερβολικά υψηλά ούτε υπερβολικά χαμηλά. Σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο και στην Ελλάδα μέχρι πρόσφατα, τα ασφάλιστρα για πολλούς κλάδους ασφάλισης τελούσαν υπό την έγκριση της εποπτικής αρχής. Ήδη, μετά την εναρμόνιση της Ελληνικής Νομοθεσίας προς την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει καταργηθεί ο προληπτικός έλεγχος ασφαλίσεων, ως προϋπόθεση για την έναρξη διάθεσης των προϊόντων. Παρ' όλα αυτά η εποπτική αρχή οφείλει να εξασφαλίζει στη αγορά συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, ο οποίος με τη σειρά του θα λειτουργήσει βγάζοντας εκτός αγοράς τις εταιρείες που θα χρησιμοποιούν υπερβολικά υψηλά και αδικαιολόγητα ασφάλιστρα καθώς επίσης και να εντοπίσει τις εταιρείες που χρησιμοποιούν αδικαιολόγητα χαμηλά ασφάλιστρα, προκειμένου να προσελκύσουν πελατεία και να αυξήσουν την ρευστότητά τους. Έτσι οι εταιρείες που κάνουν συστηματική υποτιμολόγηση των ασφαλίσεων τους δεν μπορούν να δημιουργήσουν επαρκή τεχνικά αποθέματα θέτοντας σε κίνδυνο την φερεγγυότητά τους, δηλαδή δρουν ενάντια στον υγιή ανταγωνισμό και τα συμφέροντα των ασφαλισμένων τους. Ένας άλλος στόχος της εποπτείας είναι να διευκολυνθεί η πρόσβαση στην ασφάλιση όλων των ατόμων που την επιθυμούν αφού συχνά οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις είναι απρόθυμες να παρέχουν κάποια ασφαλιστική κάλυψη, είτε λόγω της αυξημένης πιθανότητας ζημιών είτε λόγω των αυξημένων τιμολογίων. Συνεπώς, η εποπτική αρχή έχει χρέος να λαμβάνει μέτρα για να καταστήσει όσο το δυνατό ευκολότερη για το κοινό την εύρεση ασφαλιστικής κάλυψης.

1.3 Περιοχές της ασφαλιστικής δραστηριότητας που χρήζουν κρατικής εποπτείας

Επομένως, μια τόσο σημαντική δραστηριότητα όπως η ασφάλιση δεν θα μπορούσε να ασκείται χωρίς κρατική μέριμνα και εποπτεία τόσο για την διασφάλιση των συμφερόντων των ασφαλισμένων και των δικαιούχων της ασφάλισης όσο και γενικότερα για την ομαλή λειτουργία της οικονομίας. Συνεπώς, η πολιτεία θέτει υπό έλεγχο τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις και προσδιορίζει τους κανόνες που θα πρέπει να διέπουν την περιουσία τους και την διαχείρισή τους, με σκοπό την προληπτική προστασία των ασφαλισμένων, τόσο κατά το στάδιο της ασφαλιστικής προσδοκίας τους, όσο και κατά την πραγματοποίηση των κινδύνων.

Οι εποπτικές αρχές των κρατών μελών ελέγχουν την τήρηση των κανόνων αυτών, όχι μόνο κατά τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας αλλά και αργότερα ώστε να διαφυλάσσονται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων ανά πάσα στιγμή και να μπορούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους σε περίπτωση που θα πρέπει να προβούν σε ασφαλιστικές αποζημιώσεις. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθετική ρύθμιση, Solvency I, που είναι σε ισχύ από το 2004 η κρατική εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών επικεντρώνεται στην χορήγηση άδειας λειτουργίας τους, στη χρηματοοικονομική εποπτεία κατά τη διάρκεια της λειτουργίας καθώς και στην προστασία του καταναλωτή.

Χορήγηση άδειας λειτουργίας

Η άσκηση της ιδιωτικής ασφάλισης στην Ελλάδα γίνεται από επιχειρήσεις ορισμένων τύπων που κατά κανόνα έχουν λάβει ελληνική κρατική άδεια. Οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις δεν αρκεί δηλαδή να έχουν μόνο τη προβλεπόμενη νομική μορφή, αλλά θα πρέπει να έχουν λάβει και άδεια λειτουργίας από το ελληνικό κράτος. Η χορήγηση της άδειας σε μια ασφαλιστική επιχείρηση έχει την έννοια ότι η επιχείρηση αυτή αναγνωρίζεται από την πολιτεία και σε κάθε περίπτωση ότι η αδειούχος επιχείρηση μπορεί να αναλαμβάνει επαγγελματικά ασφαλιστικούς κινδύνους στην Ελλάδα. Συγχρόνως η ελληνική άδεια ισχύει για το σύνολο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΕΟΧ (Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος), όπου η εν λόγω επιχείρηση μπορεί επίσης να αναλαμβάνει επαγγελματικά κινδύνους. Η χορηγούμενη άδεια προσδίδει συγχρόνως εγκυρότητα στις ασφαλίσεις που συνάπτει η ασφαλιστική επιχείρηση αφού χωρίς άδεια οι ασφαλίσεις αυτές είναι απολύτως άκυρες.

Η διάρκεια ισχύος της άδειας οριοθετεί χρονικά το δικαίωμα άσκησης ασφαλίσεων και την εγκυρότητα της σύναψής τους. Η έκταση της άδειας είναι πάντοτε περιορισμένη και μπορεί να αφορά ένα κλάδο ασφάλισης, για όλους ή για ορισμένους από τους κινδύνους που υπάγονται σ' αυτόν, είτε να αφορά περισσότερους κλάδους ασφαλίσεων. Για το σκοπό περιορισμού του περιεχομένου της άδειας χωρίς περιθώριο αμφισβητήσεων ο νόμος χώρισε τις ιδιωτικές ασφαλίσεις σε ειδικότερες ομάδες – κλάδους ασφάλισης - προσδιορίζοντας συγχρόνως τα είδη ασφαλίσεων που εντάσσει σε κάθε κλάδο. Η διοικητική αυτή ταξινόμηση των ιδιωτικών ασφαλίσεων δεν υπαγορεύεται από την επιστήμη, είναι όμως χρήσιμη, τόσο

για τη χορήγηση της άδειας λειτουργίας όσο και για την μετέπειτα λειτουργία της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Μια ασφαλιστική επιχείρηση μπορεί να λάβει άδεια για έναν ή περισσότερους κλάδους ασφάλισης που θα αφορά ασφαλίσσεις ζημιάς είτε ασφαλίσσεις ζωής, όχι όμως και για τις δυο κατηγορίες ασφαλίσεων. Ο χωρισμός των δύο αυτών κατηγοριών και η απαγόρευση ταυτόχρονης άσκησης και των δυο από μια ασφαλιστική επιχείρηση επιβάλλεται από το νόμο για ενίσχυση της φερεγγυότητας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Η άδεια εκδίδεται πάντοτε από τον Υπουργό Εμπορίου και ισχύει από την δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η χορήγηση της άδειας γίνεται γενικά μετά από αίτηση της ενδιαφερόμενης επιχείρησης αφού υποβληθεί αίτηση συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που πιστοποιούν τη συνδρομή των προϋποθέσεων που ορίζει ο νόμος. Τα πρόσωπα που συμμετέχουν σε ασφαλιστική επιχείρηση ελέγχονται και αυτά σχολαστικά ώστε να πληρούν τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις του νόμου, τόσο από ποινικής πλευράς όσο και από απόψεως φερεγγυότητας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι για ελληνική ασφαλιστική επιχείρηση απαιτείται να υποβληθεί το καταστατικό της για να διαπιστωθεί η σύννομη ίδρυσή της, η οργάνωση και οι σκοποί της. Επιπλέον, απαιτούνται ορισμένα στοιχεία που αποδεικνύουν την φερεγγυότητά της, όπως η καταβολή του μετοχικού της κεφαλαίου, αποδεικτικά για την τοποθέτηση των περιουσιακών στοιχείων της κατά τρόπο που να εγγυώνται ότι θα ικανοποιηθούν οι ασφαλισμένοι από αυτά. Τέλος, τα στοιχεία που φανερώνουν τον τρόπο με τον οποίο θα λειτουργήσει η επιχείρηση για ν' αντιμετωπίσει τους ασφαλιστικούς κινδύνους που θα αναλάβει. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι απαιτείται να υποβληθεί το πρόγραμμα της μελλοντικής δραστηριότητας της με εκείνα τα στοιχεία που φανερώνουν την επαρκή προετοιμασία της. Ανάμεσα σ' αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι όροι των ασφαλιστηρίων συμβολαίων που θα χρησιμοποιούνται, για να ελεγχθούν. Η εποπτική αρχή ελέγχει το πρόγραμμα δραστηριότητας μέσα σε τρεις μήνες αλλά και τις επόμενες χρονιές σε περίπτωση που το πρόγραμμα δραστηριότητας αφορά πάνω από μια χρονιά.

Χρηματοοικονομική εποπτεία κατά τη διάρκεια της λειτουργίας

Η χρηματοοικονομική εποπτεία κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της ασφαλιστικής εταιρείας περιλαμβάνει την εξακρίβωση για το σύνολο των δραστηριοτήτων της, την κατάσταση της

φερεγγυότητας της, του σχηματισμού των τεχνικών και μαθηματικών αποθεμάτων της καθώς και την κάλυψη τους με τα αντίστοιχα στοιχεία του Ενεργητικού.

Προστασία του καταναλωτή

Η ασφαλιστική νομοθεσία έχει προσπαθήσει να δημιουργήσει συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού και προστασίας του καταναλωτή απαγορεύοντας την διακριτική μεταχείριση των ασφαλισμένων. Η εποπτική αρχή έχει το δικαίωμα να επιβάλει πρόστιμα ή ακόμα και την προσωρινή ανάκληση της άδειας λειτουργίας σε ασφαλιστικές εταιρείες που δεν τηρούν τις συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Επιπλέον, η εποπτική αρχή έχει φροντίσει ώστε να υπάρχει τμήμα υποδοχής παραπόνων των καταναλωτών στα οποία προσπαθεί να δώσει απαντήσεις. Τέλος, η προστασία του καταναλωτή φαίνεται ιδιαίτερα στην προσπάθεια για κατανοητά ασφαλιστήρια συμβόλαια όπου μπορούν εύκολα να εντοπιστούν τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των ασφαλισμένων.

1.4 Διαφορετικοί τρόποι εποπτείας

Οι δύο κύριες μέθοδοι εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων είναι η νομοθεσία και η εποπτική αρχή.

Νομοθεσία

Η Ελληνική Νομοθεσία, μετά την εναρμόνισή της με την αντίστοιχη της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει αλλάξει προσανατολισμό. Έτσι ενώ παλαιότερα η έμφαση δινόταν στην προέγκριση τιμολογίων και όρων, τώρα δίνεται μεγαλύτερη σημασία στην εξασφάλιση της φερεγγυότητας της εταιρείας καθώς και στη διασφάλιση όρων υγιούς ανταγωνισμού.

Το βασικό νομοθέτημα είναι το Ν.Δ. 400/70 «περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφαλίσεως», το οποίο ισχύει σήμερα κωδικοποιημένο, μετά από μια σειρά νόμους και Προεδρικά Διατάγματα που μετέβαλαν, συμπλήρωσαν ή αντικατέστησαν τις περισσότερες από τις αρχικές διατάξεις

του, τόσο για λόγους εσωτερικής νομοθεσίας όσο και για λόγους προσαρμογής στο Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Επιπλέον, την ασφαλιστική νομοθεσία συμπληρώνουν ο νόμος 2496/97 για την «ασφαλιστική σύμβαση», ο νόμος 2190 «περί ανωνύμων εταιρειών», νομοθετήματα για την προστασία των καταναλωτών και διάφοροι φορολογικοί νόμοι που άπτονται της φορολογίας ασφαλιστρών και αποζημιώσεων αλλά και της ίδιας της ασφαλιστικής επιχείρησης.

Εποπτική Αρχή

Η πρώτη προσπάθεια να θεσπισθεί νομοθετικά κρατική εποπτεία επί της λειτουργίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων έγινε το 1909, με το Νόμο ΓΥΣΓ/22.12.1909, σύμφωνα με τον οποίο όμως επιτρεπόταν η λειτουργία μόνο ελληνικών ασφαλιστικών εταιρειών. Οι αλλοδαπές ασφαλιστικές εταιρίες επιτρέπονται για πρώτη φορά με μεταγενέστερο νόμο που αποσκοπούσε στην περαιτέρω ενίσχυση της θέσης των ασφαλιστικών εταιρειών. Το 1917 ψηφίσθηκε ο Νόμος 1023/1917 "Περί ιδιωτικής επιχειρήσεως ασφάλισης", οι διατάξεις του οποίου ήταν ένα σημαντικό βήμα, καθώς για πρώτη φορά ρυθμίζονταν κανόνες και αρχές για την ίδρυση και την λειτουργία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Κατά το έτος 1926 οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις τίθενται υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εμπορίου και μέχρι το 1976 ο έλεγχος επί των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και η αναλογιστική υπηρεσία ασκούσαν από την Διεύθυνση Πίστεως και Ασφαλίσεως του Υπουργείου Εμπορίου. Το 1976 δημιουργήθηκε ξεχωριστή Διεύθυνση στο Υπουργείο Εμπορίου με την ονομασία Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής, η οποία μέχρι σήμερα υπάγεται στην Γενική Γραμματεία Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης.

Το 2004 με το νόμο 3229/2004 συστήθηκε η «Επιτροπή Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης» (ΕΠ.Ε.Ι.Α) νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, το οποίο εποπτευόταν από τον Υπουργό Οικονομίας και Οικονομικών και ασκούσε πλέον την εποπτεία των ασφαλιστικών εταιρειών. Η Ε.Π.Ε.Ι.Α. συστήθηκε για την κάλυψη των επιτακτικών αναγκών αναδιάρθρωσης της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων, σε συμμόρφωση και προσαρμογή με τις αντίστοιχες ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως αυτοτελής εποπτική αρχή κρίθηκε ότι μπορεί να εξοπλισθεί με περισσότερη ευελιξία και λειτουργικότητα συγκριτικά με τη

δημόσια διοίκηση, υποκαθιστώντας ως επί το πλείστον στις αρμοδιότητες της, τελικά, την Διεύθυνση Ασφαλιστικών Επιχειρήσεων και Αναλογιστικής του Υπουργείου Ανάπτυξης. Σκοπός της Επιτροπής ήταν η εποπτεία των ασφαλιστικών επιχειρήσεων με έδρα την Ελλάδα και των υποκαταστημάτων τους στο εξωτερικό, καθώς και των αλλοδαπών ασφαλιστικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα, είτε υπό καθεστώς εγκατάστασης είτε υπό καθεστώς ελεύθερης παροχής υπηρεσιών και ιδίως ο έλεγχος της τήρησης των διατάξεων περί περιθωρίου φερεγγυότητας, τεχνικών αποθεμάτων και η γενικότερη αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης, των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων και των προοπτικών βιωσιμότητας των εποπτευόμενων ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Από την 01/12/2010 καταργείται η Ε.Π.Ε.Ι.Α. και η εποπτεία του ασφαλιστικού κλάδου ασκείται πλέον από την Τράπεζα της Ελλάδος.

РАНЕЕЗНАМО ПЕРПАА

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 2

Solvency I

2 Υπάρχον νομοθετικό καθεστώς εποπτείας των ασφαλιστικών εταιρειών

Το περιθώριο φερεγγυότητας αποτελεί την ποσότητα του ρυθμιζόμενου κεφαλαίου που είναι υποχρεωμένες να διατηρούν οι ασφαλιστικές εταιρείες για τους απρόβλεπτους κινδύνους που μπορούν να συμβούν. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας είναι σε ισχύ από το 1970 και σύμφωνα με τις ασφαλιστικές οδηγίες τρίτης γενιάς που υιοθετήθηκαν το 1990, αναγνωρίστηκε το γεγονός ότι οι κανόνες φερεγγυότητας θα πρέπει να αναθεωρηθούν. Οι οδηγίες απαιτούσαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή την αναθεώρηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας και έτσι ακολουθώντας αυτήν την απαίτηση το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο εξέδωσαν το Φεβρουάριο του 2002 μια περιορισμένη μεταρρύθμιση, γνωστή ως Solvency I.

Η οδηγία Solvency I, αποτελεί το σημερινό καθεστώς για τη φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών, η οποία τέθηκε σε πλήρη εφαρμογή στα τέλη του 2004.

Βασική προϋπόθεση του Solvency I είναι ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να διατηρούν περιουσιακά στοιχεία που ισούνται με το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ του περιθωρίου φερεγγυότητας και του εγγυητικού τους κεφαλαίου. Η διαφορά με την προηγούμενη νομοθεσία του 1970 και συγκεκριμένα για την Ελλάδα το Ν.Δ. 400/1970 είναι ότι αύξησε το

ελάχιστο εγγυητικό κεφάλαιο και τα όρια ασφαλίσεων και ζημιών στον τύπο υπολογισμού του περιθωρίου φερεγγυότητας.

Σύμφωνα με το Solvency I, το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας υπολογίζεται είτε επί τη βάση των ασφαλίσεων είτε επί τη βάση των ζημιών.

2.1 Υπολογισμός περιθωρίου φερεγγυότητας

Για τις ασφάλισεις κατά ζημιών, το περιθώριο φερεγγυότητας ορίζεται ως το υψηλότερο ποσό μεταξύ του πρώτου αποτελέσματος, του δεύτερου αποτελέσματος και του απόλυτου ελαχίστου εγγυητικού κεφαλαίου,

όπου,

Πρώτο Αποτέλεσμα ή Δείκτης Ασφαλίσεων: Αποτελεί το άθροισμα των ασφαλίσεων ή των αλληλασφαλιστικών εισφορών από δραστηριότητες πρωτασφάλισης και το ποσό των αντασφαλιστικών εκχωρήσεων που πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία οικονομική χρήση. Από το άθροισμα αυτό αφαιρείται το σύνολο των ασφαλίσεων ή των αλληλασφαλιστικών εισφορών που ακυρώθηκαν κατά την τελευταία χρήση καθώς επίσης και το ποσοστό των φόρων, τελών και εισφορών που αντιστοιχούν στα ανωτέρω ασφάλιστρα, δηλ. έχουμε

$ΣΥΝΟΛΟ I = (1) + (2) - (3)$, όπου

(1) Ασφάλιστρα από πρωτασφάλισεις ή αλληλασφαλιστικές εισφορές

(2) Αντασφαλιστικές εκχωρήσεις που πραγματοποιήθηκαν κατά την τελευταία οικονομική χρήση

(3) Σύνολο ασφαλίσεων ή αλληλασφαλιστικών εισφορών που ακυρώθηκαν και το ποσοστό των φόρων, τελών και εισφορών που αντιστοιχούν στα ανωτέρω ασφάλιστρα

Το ποσό που προκύπτει από το Σύνολο I πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 18% για τα πρώτα 50 εκ. € ενώ το υπερβάλλον ποσό πολλαπλασιάζεται με 16% και αθροίζονται. Επομένως,

Σύνολο (α) = ποσό ασφαλίσεων μέχρι 50.000.000 € * 0,18 + ποσό ασφαλίσεων άνω των 50.000.000 € * 0,16

Σύνολο (β) = ο λόγος μεταξύ του ποσού ίδιας κράτησης των ζημιών (αποζημιώσεων) και του συνόλου των ακαθάριστων ζημιών (αποζημιώσεων) της τελευταίας χρήσης, δηλ.:

$$\frac{(\text{ΠΑΧ} + \text{ΕΖΤΧ} - \text{ΕΖΑΧ}) \text{ΙΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΖΗΜΙΩΝ}}{(\text{ΠΑΧ} + \text{ΕΖΤΧ} - \text{ΕΖΑΧ}) \text{ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΖΗΜΙΩΝ}} = (\beta)$$

όπου:

ΠΑΧ = Πληρωθείσες αποζημιώσεις χρήσης πρωτασφαλίσεων & αναλήψεων
 ΕΖΤΧ = Εκκρεμείς ζημιές τέλους χρήσης » » »
 ΕΖΑΧ = Εκκρεμείς ζημιές αρχής χρήσης » » »

Πρώτο Αποτέλεσμα = (α) * (β)

Δεύτερο Αποτέλεσμα ή Δείκτης Αποζημιώσεων: Αποτελεί το άθροισμα:

- (i) του ποσού των ασφαλιστικών αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν για πρωτασφαλίσεις κατά τη διάρκεια των 3 τελευταίων οικονομικών χρήσεων (ή των 7* τελευταίων χρήσεων),
- (ii) του ποσού των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν αυτή την περίοδο λόγω αποδοχής αντασφαλίσεων χωρίς αφαίρεση των εκχωρήσεων και
- (iii) του ποσού των προβλέψεων που έγιναν στο τέλος της τελευταίας χρήσης για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις. Από το άθροισμα αυτό αφαιρείται:
- (iv) το ποσό των απαιτήσεων κατά τρίτων που εισπράχθηκαν καθ'υποκατάσταση της επιχείρησης στα διακαιώματα των ασφαλισμένων κατά τη διάρκεια των 3 τελευταίων χρήσεων (ή των 7 χρήσεων) και
- (v) το ποσό των προβλέψεων για εκκρεμείς ζημιές που πραγματοποιήθηκαν κατά την έναρξη της προηγούμενης και της τελευταίας χρήσης για πρωτασφαλίσεις και για αποδοχές αντασφαλίσεων.

(*) για επιχειρήσεις που ασκούν ουσιαστικά ένα ή περισσότερους από τους κινδύνους θύελλας, χαλαζιού ή παγετού και πιστώσεων

Σύνολο (α) = (i) + (ii) + (iii) - (iv) - (v)

Το ποσό που προκύπτει από τον Ετήσιο Μέσο Όρο πολλαπλασιάζεται με ποσοστό 26% για τα πρώτα 35εκ.€ ενώ το υπερβάλλον πολλαπλασιάζεται με 23% και αθροίζονται, δηλ.

Σύνολο (β) = {ποσό μέχρι 35εκ. € * 0,26 + ποσό άνω των 35εκ. € * 0,23}

$$\frac{(\text{ΠΑΧ} + \text{ΕΖΤΧ} - \text{ΕΖΑΧ}) \text{ΙΔΙΑ ΚΡΑΤΗΣΗ ΤΩΝ ΖΗΜΙΩΝ}}{(\text{ΠΑΧ} + \text{ΕΖΤΧ} - \text{ΕΖΑΧ}) \text{ΣΥΝΟΛΟ ΑΚΑΘΑΡΙΣΤΩΝ ΖΗΜΙΩΝ}} = (\gamma), \text{ όπου}$$

(γ) = λόγος μεταξύ του ποσού ίδιας κράτησης των ζημιών (αποζημιώσεων) και του συνόλου των ακαθάριστων ζημιών (αποζημιώσεων)

Δεύτερο Αποτέλεσμα = (β) * (γ)

Συμπερασματικά, το περιθώριο φερεγγυότητας για τις ασφαλίσεις κατά ζημιών θα είναι το μεγαλύτερο ποσό από το Πρώτο Αποτέλεσμα, το Δεύτερο Αποτέλεσμα και του ποσού του Απόλυτου Ελάχιστου Εγγυητικού Κεφαλαίου.

2.2 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του Solvency I

Πλεονεκτήματα του Solvency I

- ✓ Απλός τύπος υπολογισμού
- ✓ Οι περιορισμοί του είναι γνωστοί ενώ ένα πιο περίπλοκο σύστημα θα έδινε την ψευδαίσθηση τη ασφάλειας
- ✓ Η ασφαλιστική βιομηχανία επιβίωσε αρκετά καλά από τη κρίση του 2008-2009 με το Solvency I
- ✓ Απαιτεί υψηλές κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον καταστροφικό κίνδυνο

Μειονεκτήματα του Solvency I

- Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη η φύση των κινδύνων του χαρτοφυλακίου.
- Δεν είναι λογικό το γεγονός ότι μια αύξηση των ασφαλίσεων θα πρέπει να αυξήσει την ανάγκη για κεφαλαιακή απαίτηση, στην περίπτωση που ο υπολογισμός πραγματοποιείται επί τη βάσει των ασφαλίσεων.
- Δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη η αντασφάλιση.
- Οι επενδύσεις του χαρτοφυλακίου αγνοούνται παρόλο που αποτελούν πολύ σημαντικό παράγοντα για τον κίνδυνο χρεοκοπίας.
- Αγνοούνται οι αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των κινδύνων του χαρτοφυλακίου γεγονός που θα μείωνε την κεφαλαιακή απαίτηση.

- Κάποιες Ευρωπαϊκές χώρες έχουν πιο αυστηρούς κανόνες από το Solvency I επομένως δεν υπάρχει ένα κοινό Ευρωπαϊκό πρότυπο.
- Δεν λαμβάνεται υπόψη η ιδιοκτησία της ασφαλιστικής εταιρείας, αν για παράδειγμα ανήκει σε μητρική εταιρεία ή είναι ανεξάρτητη.

Γενικότεροι λόγοι που οδήγησαν στην μεταρρύθμιση του υπάρχοντος πλαισίου φερεγγυότητας:

- Το υπάρχον πλαίσιο είναι 30 ετών και αποτελεί μια σειρά από κοινοτικές οδηγίες που τέθηκαν σε εφαρμογή από το 1973 και εφεξής
- Οι απαιτήσεις της ενιαίας αγοράς και η πολυπλοκότητα των σύγχρονων ασφαλιστικών αγορών οδήγησαν στην ανάγκη αντικατάστασης του θεσμικού πλαισίου
- Η έκδηλη ανάγκη της ενσωμάτωσης και άλλων κινδύνων στον υπολογισμό του περιθωρίου φερεγγυότητας
- Σημαντικές διαφορές στις μεθόδους αποτίμησης των στοιχείων του Ενεργητικού, του Παθητικού, στον τρόπο υπολογισμού των τεχνικών προβλέψεων και στον υπολογισμό των τεχνικών αποθεμάτων

Ο υπολογισμός του περιθωρίου φερεγγυότητας σύμφωνα με το νομοθετικό πλαίσιο Solvency I είναι σχετικά απλός και αποτελεί διαισθητικά αποδεκτό μέτρο για την κεφαλαιακή επάρκεια. Ωστόσο έχει αρκετές αδυναμίες και η πιο σοβαρή είναι ότι παρέχει ελάχιστη πληροφόρηση σχετικά με τον συνολικό κίνδυνο που έχει αναλάβει η ασφαλιστική εταιρεία. Επομένως, μια ασφαλιστική εταιρεία με μια φιλοσοφία να αναλαμβάνει μεγάλους κινδύνους, με μεγάλη διακύμανση στο χαρτοφυλάκιο της και μη συνετή επενδυτική πολιτική μπορεί να έχει το ίδιο περιθώριο φερεγγυότητας με μια εταιρεία που εμπλέκεται σε τοπικές δραστηριότητες και επενδύει σε κρατικά ομόλογα.

Επίσης, το περιθώριο φερεγγυότητας που υπολογίζεται σύμφωνα με το Solvency I έχει μικρή προβλεπτική αξία και αυτή είναι η κύρια αδυναμία του. Γι' αυτό προτιμάται μια μέθοδος/ προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο για την εκτίμηση της κεφαλαιακής επάρκειας και από το Μαΐο του 2001 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε τις διαδικασίες για την ανάπτυξή της. Ως μέρος της διαδικασίας έναρξης των εργασιών για το Solvency II, συστάθηκε το “London Working Group” το 2001 αποτελούμενο από τα 15 κράτη μέλη την περίοδο αυτή, σε μια

προσπάθεια να ταξινομήσουν τα διάφορα είδη κινδύνου που έθεταν σε κίνδυνο την φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών. Εξετάστηκαν 21 εταιρείες, οι οποίες είχαν ξεπεράσει το περιθώριο φερεγγυότητας είτε ήταν πολύ κοντά για να συμβεί αυτό. Η ανάλυση αυτών των περιπτώσεων υπέδειξε ότι η βασική αιτία που συνέβαινε αυτό ήταν η ποιότητα της διαχείρισης. Δηλ. τα βασικά σημεία που οδηγούσαν τις ασφαλιστικές εταιρείες ώστε να μην μπορούν να σχηματίζουν το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας ήταν η τεχνική ασυμβατότητα, μια υπερβολική τάση στην ανάληψη μεγάλου όγκου κινδύνων και μια έλλειψη ακεραιότητας ή αδυναμίας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων να αντιδράσουν ανάλογα σε τοπικές συνθήκες λόγω περιορισμών από τις μητρικές εταιρείες. Η ποιότητα βέβαια της διοίκησης δεν μπορεί να μετρηθεί άμεσα αλλά μπορούν να εκτιμηθούν με σενάρια τα αποτελέσματα των αιτίων που οδήγησαν στην αδυναμία των εταιρειών στην κάλυψη του περιθωρίου φερεγγυότητας. Για παράδειγμα ο βαθμός της διαχειριστικής επάρκειας αντανακλάται στην αποτελεσματικότητα των διαδικασιών της εταιρείας καθώς και στην οικονομική ανταπόκριση σε εξωτερικές απειλές όπως ο σκληρός ανταγωνισμός της αγοράς, καταστροφές και γενικές κοινωνικές και οικονομικές καταστάσεις. Οι κατευθυντήριες γραμμές ανάληψης του κινδύνου, η επενδυτική πολιτική και οι αποφάσεις σχετικά με την ανασφάλιση υποδεικνύουν τη φιλοσοφία της διοίκησης σχετικά με την ανάληψη των κινδύνων.

2.3 Κριτικές πάνω στους κανόνες Φερεγγυότητας I

Οι προσπάθειες για μεταρρύθμιση του Ευρωπαϊκού συστήματος φερεγγυότητας εμπνεύστηκαν από την Βασιλεία II και τη μεταρρύθμιση των απαιτήσεων φερεγγυότητας για τις τράπεζες. Έτσι δημιουργήθηκε μια παρόμοια ανάγκη για εκσυγχρονισμό της ασφαλιστικής βιομηχανίας, της οποίας οι κανόνες φερεγγυότητας δεν είχαν αλλάξει για αρκετές δεκαετίες στην Ευρώπη. Αυτές οι μεταρρυθμίσεις βέβαια έχουν δεχθεί ένα μεγάλο αριθμό κριτικών, τρεις εκ των οποίων έχουν ακουστεί κατά τη διάρκεια των συζητήσεων της οδηγίας Φερεγγυότητας I καθώς και τα τελευταία χρόνια πριν την ψήφιση της οδηγίας Φερεγγυότητας II. Λέγεται, λοιπόν ότι οι κανόνες έχουν έλλειψη αρμονίας, βασίζονται σε μια υπερβολικά απλοϊκή προσέγγιση όσον αφορά την έννοια του κινδύνου και κάνουν μη αποτελεσματικές διακρίσεις όσον αφορά την εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων.

Έλλειψη αρμονίας

Δοθέντος της ετερογένειας των κανόνων που εφαρμόζονται από τη μία χώρα στην άλλη, η επιθυμία για εναρμόνιση με τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έμοιαζε με απατηλό στόχο και συγκεκριμένα όσον αφορά την εναρμόνιση του τρόπου με τον οποίο υπολογίζεται το περιθώριο φερεγγυότητας. Είναι προφανές ότι ενώ οι τρόποι υπολογισμού των αποθεματικών διαφέρουν ουσιαστικά από τη μία χώρα στην άλλη και καθώς οδηγούν σε επίπεδα «συνετών» αποθεμάτων που είναι ουσιαστικά διαφορετικά, το περιθώριο φερεγγυότητας που υπολογίζεται στην βάση αυτών των αποθεμάτων διαφέρει κατά πολύ από τη μια χώρα στην άλλη για ένα πανομοιότυπο κίνδυνο. Όσον αφορά τους κανόνες που αφορούν την καταλληλότητα των στοιχείων του ενεργητικού, τα πράγματα είναι χειρότερα αφού ότι θεωρείται συνέπεια στη μια χώρα στην άλλη είναι μη-συνέπεια, όπως γίνεται και με τα παράγωγα για να αντισταθμίσουν τον κίνδυνο των στοιχείων του ενεργητικού. Συνεπώς, αυτή η κατάσταση τιμωρείται διπλά αφού για κάποιο λόγο ενθαρρύνει τις εταιρείες να υιοθετούν μια μη-ολοκληρωμένη προσέγγιση στον κίνδυνο καθώς και ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες στη Ευρώπη δεν βαδίζουν με ίσους όρους.

Υπερβολικά απλοϊκή προσέγγιση σχετικά με την έννοια του κινδύνου

Η προσέγγιση του κινδύνου που ενσωματώνεται στους πρόσφατους κανόνες φερεγγυότητας είναι μάλλον πολύ επιπόλαια συγκριτικά με προσεγγίσεις που έχουν αναπτυχθεί σε άλλα μέρη του κόσμου και κυρίως στις ΗΠΑ με το RBC ή από τους οίκους πιστοληπτικής ικανότητας, των οποίων τα μοντέλα για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων ανέπτυξαν το μοντέλο RBC ή στον τραπεζικό τομέα με την Βασιλεία II. Εξετάζοντας το από αυτή την πλευρά, η Ευρωπαϊκή προληπτική προσέγγιση φαίνεται να έχει μείνει πίσω. Παρ' όλα αυτά και αντισταθμίζοντας τον επιπόλαιο και γι' αυτό το λόγο περίπου απαραίτητο χαρακτήρα σε κάποιο βαθμό, η Ευρωπαϊκή προσέγγιση δεν είναι τόσο απαιτητική όσον αφορά το κεφάλαιο. Υπολογίζεται να περιλαμβάνει κατά μέσο όρο ένα επιπλέον περιθώριο ασφάλειας.

Διακρίσεις στην εκτίμηση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

Η υπερβολικά απλοϊκή φύση των Ευρωπαϊκών κανόνων αποτυγχάνει επίσης να κάνει λεπτές διακρίσεις για την οικονομική κατάσταση των ασφαλιστικών επιχειρήσεων των οποίων

εκτιμάται η κατάσταση της φερεγγυότητάς τους. Από την μικροοικονομική πλευρά των επιχειρήσεων, αυτό σημαίνει ότι οι εταιρείες που βρίσκονται σε καλή οικονομική κατάσταση τιμωρούνται με ποινές συγκριτικά με εκείνες που αντιμετωπίζουν κάποιο πρόβλημα. Από την μακροοικονομική πλευρά του κράτους ως ρυθμιστή, αυτό σημαίνει ότι τα κεφάλαια των μετόχων δεν είναι καλώς κατανεμημένα μέσα στην βιομηχανία και ότι το κεφάλαιο δεν διοχετεύεται εκεί όπου οι κίνδυνοι είναι μεγαλύτεροι. Με άλλα λόγια, οι κανόνες φερεγγυότητας δεν επιτρέπουν στην Ευρωπαϊκή αγορά να τοποθετηθεί στη συνοριακή αποδοτικότητα. Με ένα διαφορετικό σύνολο κανόνων, η αγορά θα μπορούσε να γίνει ακόμα πιο ασφαλής για την ίδια συνολική ποσότητα κεφαλαίου που επενδύεται στην βιομηχανία. Η εμπειρία στο εξωτερικό καθώς και αυτή των οίκων πιστοληπτικής ικανότητας, προτείνει ότι αυτός ο στόχος θα μπορούσε να επιτευχθεί χωρίς να προστεθεί άσκοπη περιπλοκότητα στους τύπους υπολογισμού για τις μικρές και τις μεσαίες ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

2.4 Μετάβαση σε Solvency II

Το 2006 η διαδικασία για την μεταρρύθμιση της φερεγγυότητας των Ευρωπαϊκών Ασφαλιστικών Εταιρειών είχε εισέλθει σε μια ενεργή φάση. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχεδίαζε ένα πλαίσιο για να κατευθύνει τη διαδικασία, το οποίο τροποποιήθηκε το καλοκαίρι του 2005. Μπορεί βέβαια να ήταν περίεργο το γεγονός ότι άρχισε να επιχειρείται η διαδικασία μεταρρύθμισης των Ευρωπαϊκών ασφαλιστικών επιχειρήσεων κάτω από το Solvency II όταν η προηγούμενη μεταρρύθμιση έχει μόλις εφαρμοστεί (2004). Για να καταλάβουμε αυτή την απόφαση αρκεί να αναλογιστούμε τις συνθήκες κάτω από τις οποίες οριστικοποιήθηκε η οδηγία Solvency I. Είναι γεγονός ότι καθώς η συζήτηση άρχισε να εκτείνεται πέραν της προθεσμίας που είχε τεθεί αρχικά, η επιτροπή αποφάσισε να περιορίσει το Solvency I σε μια απλή άσκηση επιφανειακής διόρθωσης και να θέσει ένα πρόγραμμα χωρίς περιορισμούς για να συζητήσει τις αρχές μιας καινούργιας δομής για την φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών. Επομένως, το Solvency II αποτελεί τη δεύτερη φάση μιας μεταρρύθμισης που ξεκίνησε με το Solvency I.

Η σημασία μιας ανοικτής διαδικασίας μεταρρύθμισης

Η διαδικασία μεταρρύθμισης που εγκαινιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ήταν μια ανοικτή διαδικασία αφού δεν ήταν πλέον δυνατόν μια δραστηριότητα της αγοράς όπως η ασφάλιση να μεταρρυθμιστεί πίσω από κλειστές πόρτες όπως συνέβαινε στο παρελθόν.

Η ασφαλιστική μεταρρύθμιση δεν θα μπορούσε πλέον να επιβληθεί από το εξωτερικό

Η ασφαλιστική αγορά γίνεται καθημερινά όλο και πιο περίπλοκη. Σ' αυτήν την αυξανόμενη πολυπλοκότητα έρχεται να προστεθεί και η πολύ γρήγορη ανάπτυξη της. Γι' αυτούς τους λόγους οι δημόσιες αρχές και οι ρυθμιστές που εποπτεύουν την βιομηχανία, θεωρούν αρκετά δύσκολο να συλλάβουν τις αυξανόμενες λεπτές διακρίσεις της ασφαλιστικής βιομηχανίας. Για να παραθέσουμε ένα παράδειγμα ας ανακαλέσουμε την απροθυμία των ρυθμιστών, αν όχι την σαφή αντίθεσή τους, για την χρήση των παράγωγων προϊόντων για την αντιστάθμιση των κινδύνων των παγίων των ασφαλιστικών εταιρειών, μέχρι την κρίση του 2002, όταν η οικονομική κοινότητα ανακάλυψε προς μεγάλη της έκπληξη ότι τα στοιχεία του ενεργητικού ενός μεγάλου αριθμού ασφαλιστικών εταιρειών δεν ήταν προστατευμένα και ο κύριος λόγος ήταν ότι οι δημόσιες αρχές ήταν προσκολλημένες στην ιδιόρρυθμη ιδέα ότι οι ασφαλιστές δεν είχαν την κατάλληλη ειδικευση να χειρίζονται τέτοιου είδους εργαλεία. Αν η αγορά και οι ρυθμιστικές και εποπτικές αρχές δεν καταλήξουν σε ένα είδος ομοφωνίας, είναι δύσκολο να φανταστούμε αποτελεσματική μεταρρύθμιση φερεγγυότητας. Αυτή η ομοφωνία είναι ακόμα μεγαλύτερης ζωτικής σημασίας σήμερα στην πρόσθετη αξία που μπορούν να φέρουν οι δημόσιες αρχές στις λειτουργίες της ασφαλιστικής αγοράς. Όσο οι ασφαλιστικές εταιρείες είναι οικονομικά υγιείς, το οποίο αληθεύει για την συντριπτική πλειοψηφία τους σήμερα, τα συμφέροντα των τριών πιο σημαντικών ενδιαφερομένων μερών (διοίκηση, μέτοχοι και ασφαλιζόμενοι) συγκλίνουν τέλεια. Βέβαια είναι δύσκολο να φανταστούμε ένα πιο αποδοτικό μηχανισμό από την ίδια την αγορά για την σύγκλιση αυτών των συμφερόντων και την ικανοποίηση των ενδιαφερόντων των ασφαλισμένων. Σύμφωνα με την περίπτωση κάθε επιπόλαιη παρέμβαση εκ μέρους των εποπτών της βιομηχανίας - ακόμη και η πιο καλοπροαίρετη- θα μπορούσε μόνο να θέσει σε κίνδυνο την οικονομική δύναμη των υπό συζήτηση ασφαλιστικών εταιρειών και να μετρήσει δυσμενώς για τα συμφέροντα των ασφαλιζόμενων. Το αντίθετο συμβαίνει όταν οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν είναι οικονομικά

υγιείς και τότε η προστατευτική δράση από μέρους των εποπτικών αρχών είναι απαραίτητη. Με άλλα λόγια, η αγορά και οι εποπτικές αρχές είναι απολύτως δικαιολογημένες όταν πρόκειται για την προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων και μόνο όταν επιτευχθεί συνεργασία και ομοφωνία θα προέκυπταν καινούργιοι και αποτελεσματικότεροι κανόνες φερεγγυότητας. Η τάση προς πιο πολύπλοκους επιχειρηματικούς οργανισμούς, με την εμφάνιση των χρηματοοικονομικών ομίλων, καθώς και οι πιο απαιτητικές αγορές οδήγησαν τις παραδοσιακές μεθόδους εποπτείας να φαίνονται τελείως απαρχαιομένες, κυρίως με τον πολλαπλασιασμό των ανακαλύψεων στο σχεδιασμό των επενδυτικών προϊόντων και της ασφαλιστικής κάλυψης, για να μην αναφέρουμε τη μεγάλη πρόοδο που έχουν γίνει στην οικονομική ανάλυση και κυρίως την ανάπτυξη των εσωτερικών μοντέλων, τα οποία και επιτρέπουν μια πιο απαιτητική προσέγγιση στην φερεγγυότητα.

Οι συμμετέχοντες στην διαδικασία της Φερεγγυότητας II

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή κοινότητα όλοι οι συμμετέχοντες σ' αυτήν την μεταρρύθμιση έπρεπε να είναι ικανοί να προσφέρουν την συνεισφορά τους για να εξασφαλίσουν ότι δεν θα υπάρχει τίποτα σημαντικό που να παραβλέπεται. Συνεπώς, οι συνεισφορές ήταν ποικίλες. Μέσω των βιομηχανικών οργανισμών και συγκεκριμένα του CEA, οι επαγγελματίες της ασφάλισης έχουν συνεισφέρει τη γνώση τους αφού ως ειδικοί γνωρίζουν τις αγορές, τις λειτουργίες των ασφαλιστικών εταιρειών, την μέτρηση του κινδύνου καθώς και τις τεχνικές διαχείρισής του. Η συνεισφορά τους ήταν πάρα πολύ σημαντική αφού είναι τα ενδιαφερόμενα μέρη των οποίων τα συμφέροντα συγκλίνουν άμεσα με τα συμφέροντα των ασφαλισμένων. Παραπλεύρως με τους επαγγελματίες της ασφάλισης, βρίσκουμε ειδικούς επαγγελματίες όπως οι αναλογιστές οι οποίοι παίζουν έναν κεντρικό ρόλο στην εξέλιξη των τεχνικών διαχείρισης κινδύνου των εταιρειών και των οποίων η συνεισφορά διαμέσου του IAA (Διεθνή Αναλογιστικού Οργανισμού) και του CRO Forum, ήταν θεμελιώδης στα περισσότερα τεχνικά θέματα.

Οι επόπτες των ασφαλιστικών εταιρειών αποτελούν μια άλλη πηγή ασφαλιστικής εμπειρίας, οι οποίοι προσφέρουν τη σοφία τους έχοντας έρθει συχνά αντιμέτωποι με ασφαλιστικές εταιρείες που αντιμετώπιζαν οικονομικές δυσκολίες. Επιπλέον, είναι ειδικοί στο να προστατεύουν τα συμφέροντα των ασφαλισμένων όταν αυτό χρειαστεί. Ο διεθνής οργανισμός εποπτών της ασφάλισης (IAIS), μέσω των οδηγιών και των αρχών του, είχε

σημαντική επίδραση στο περιεχόμενο της μετερρύθμισης, σύμφωνα με τον καθορισμένο στόχο της επιτροπής στο πλαίσιο της Φερεγγυότητας II. Παρ'όλα αυτά επειδή η σχετική έλλειψη εμπειρίας δεν του έχει επιτρέψει να έχει ένα ρόλο ανάλογο με εκείνο της επιτροπής για τη Βασιλεία II, ο IAIS έπρεπε να αναλάβει ένα συμβουλευτικό ρόλο στους Ευρωπαίους ρυθμιστές και επόπτες. Παραπλεύρως με τους ρυθμιστές και επόπτες ασφαλίσεων, ζητείται επίσης από τους οργανισμούς προστασίας καταναλωτή να παρέχουν δεδομένα ως προστάτες των συμφερόντων των ασφαλισμένων. Ο στόχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ήταν να καταρτίσει ένα προσχέδιο της Οδηγίας μέχρι τις αρχές του 2007. Αυτό το προσχέδιο θα έπρεπε να υποβληθεί στο EIOPC, στους επαγγελματίες της ασφάλισης καθώς και στους ειδικούς. Μόνο μετά την συμπλήρωση όλων αυτών των βημάτων θα έπρεπε να υποβληθεί το σχέδιο στο Συμβούλιο και Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως μέρος μιας διαδικασίας συναπόφασης όπου η αποδοχή απαιτούσε την συγκατάθεση της Επιτροπής, του Συμβουλίου και της Βουλής. Στις 10/7/2007 η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων προτείνει την οδηγία Φερεγγυότητα II για την άσκηση των δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης.

Η λογική πίσω από την μεταρρύθμιση

➤ *Οι τρεις πυλώνες για την φερεγγυότητα των Ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών.*

Στις Ευρωπαϊκές οδηγίες πάνω στο θέμα αυτό, που έχουν πάρει τη μορφή εγχώριου νόμου, η φερεγγυότητα μιας ασφαλιστικής εταιρείας θα βασίζεται σε 3 πυλώνες που από κοινού καλύπτουν τον ισολογισμό μιας ασφαλιστικής εταιρείας:

- a) Επάρκεια των αποθεματικών
- b) Ποιότητα των στοιχείων του Ενεργητικού
- c) Ελάχιστο απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας

Επάρκεια αποθεματικών

Τα αποθεματικά που αντιπροσωπεύουν την αξία των υποχρεώσεων προς τους ασφαλισμένους που εγγυώνται οι ασφαλιστικές εταιρείες, πρέπει να είναι επαρκή. Για να είναι επαρκή θα

πρέπει να είναι αρκετά έτσι ώστε να αποζημιώνουν τις ασφαλιζόμενες ζημιές όταν συμβούν. Τα αποθεματικά θα πρέπει επίσης να είναι προληπτικά, δηλ. δεν θα πρέπει να καλύπτουν μόνο τις καταστάσεις που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες κατά μέσο όρο αλλά και τις αποκλίσεις από αυτές τις καταστάσεις, όποτε υπάρχει ένας σημαντικός βαθμός πιθανότητας να συμβούν. Κάθε χώρα έχει αναπτύξει ένα συγκεκριμένο σύνολο κανόνων για τον καθορισμό της επάρκειας των αποθεματικών ή αυτοί καθορίζονται από έναν ανεξάρτητο αναλογιστή.

Ποιότητα στοιχείων Ενεργητικού

Τα στοιχεία του ενεργητικού στα οποία οι ασφαλιστικές εταιρείες επενδύουν τα ασφάλιστρα των ασφαλισμένων τους θα πρέπει να πληρούν συγκεκριμένα ποιοτικά κριτήρια. Τα στοιχεία λοιπόν αυτά θα πρέπει να είναι ρευστοποιήσιμα, δηλαδή θα πρέπει να είναι διαθέσιμα να ρευστοποιηθούν όταν χρειαστεί να αποζημιώσουν τυχόν απαιτήσεις των ασφαλισμένων τους. Επιπλέον, θα πρέπει οι αποδόσεις τους να καλύπτουν το αναμενόμενο κόστος απαζημιώσεων. Γι' αυτό το σκοπό θα πρέπει να επενδύονται σε διαφορετικά στοιχεία με διαφορετικό κίνδυνο/απόδοση (πάγια, μετοχές, ακίνητη περιουσία, παράγωγα) καθώς επίσης να είναι και διασκορπισμένα σε διαφορετικά μέρη με διαφορετικό προφίλ πιστωτικού κινδύνου. Ανάλογα με την κάθε χώρα, η ποιότητα των στοιχείων του ενεργητικού είτε καθορίζεται μέσα από πλαίσιο συγκεκριμένων κανόνων (πίνακας / κατάλογος με κατάλληλα και επιτρεπτά στοιχεία του ενεργητικού και καθορισμένο ποσοστιαίο όριο) είτε με διακριτικό ρυθμιστικό έλεγχο.

Απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας

Το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας για τις ασφαλιστικές εταιρείες αντιστοιχεί στο ελάχιστο απαιτούμενο κεφάλαιο που θεωρείται απαραίτητο για την αντιμετώπιση των απρόβλεπτων κινδύνων. Οι ασφαλιστικές οδηγίες καθορίζουν τον όρο με μεγάλη ακρίβεια, ως ένα ποσοστό του κεφαλαίου κινδύνου, των αποθεμάτων ή των ασφαλιστρών, ξεχωριστά από την αντασφάλιση.

2.5 Οι κύριοι προσανατολισμοί του Solvency II

Οι αρχικοί προσανατολισμοί, οι οποίοι, αν και δεν είχαν ομόφωνη έγκριση, απέκτησαν αργότερα πλήρη ομοφωνία μεταξύ των ακαδημαϊκών και των μελών της Ευρωπαϊκής Ασφαλιστικής Βιομηχανίας καθώς και ανάμεσα σε πολλούς ασφαλιστικούς επόπτες.

Η μεταρρύθμιση θα πρέπει να προσανατολιστεί σε μια λογική ανταλλαγή μεταξύ ασφάλειας και συνετής χρήσης του κεφαλαίου.

Το κεφάλαιο αποτελεί ένα σπάνιο αγαθό το οποίο όλοι οι τομείς της οικονομίας ψάχνουν να το προσελκύσουν και να το διατηρήσουν. Το κεφάλαιο που επενδύεται στην ασφαλιστική βιομηχανία δεν θα επενδυθεί πουθενά αλλού μέσα στην οικονομία, γεγονός που ισχύει για όλους γενικά τους οικονομικά ρυθμιζόμενους τομείς. Συνεπώς το επίπεδο του κεφαλαίου, το οποίο οι αρμόδιοι για την χάραξη πολιτικής αποφασίζουν ότι είναι απαραίτητο για την ασφαλιστική βιομηχανία, στο βαθμό που θα ακινητοποιηθεί σ' αυτό τον τομέα εις βάρος των άλλων τομέων, δεν είναι απλό μικροοικονομικό ζήτημα. Είναι πρώτα απ' όλα μια μακροοικονομική απόφαση από τους αρμόδιους της οικονομικής πολιτικής με επίδραση στην αύξηση και την ανάπτυξη. Επιπλέον, επειδή το κεφάλαιο αποτελεί ένα σπάνιο πόρο είναι δαπανηρό και απαιτεί την πληρωμή ενός ασφαλιστρού κινδύνου πάνω από την ακίνδυνη απόδοση. Σαν αποτέλεσμα της πρόσφατης οικονομικής αναταραχής, αυτό το ασφαλιστρού κινδύνου έχει αυξηθεί απότομα σε όλες τις αγορές. Στον ασφαλιστικό τομέα, το ασφαλιστρού κινδύνου έχει παρασυρθεί ανοδικά από τις αρχές του 1990 εξαιτίας της αυξανόμενης αντίληψης ότι οι ασφαλίσεις ζωής καθώς και οι γενικές ασφαλίσεις είναι ασταθείς βιομηχανίες, περισσότερο από το μέσο όρο σε κάθε περίπτωση. Οι νέοι αυτοί κανόνες θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις πρόσφατες εξελίξεις, οι οποίες έχουν οδηγήσει σε πιο περίπλοκες οργανωσιακές δομές για τις ασφαλιστικές εταιρείες καθώς οι τελευταίες έχουν ανασυνταχθεί σε μεγαλύτερα επίπεδα ευθύνης, σε νέα πρότυπα αγοράς και σε υψηλότερα κόστη κεφαλαίου. Αυτό με τη σειρά προϋποθέτει:

- Να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ ασφάλειας και οικονομίας, πρόκειται δηλ. για την περίπτωση όπου το τρέχον επίπεδο κεφαλαίου της ασφαλιστικής εταιρείας αποδείχθηκε επαρκές και επέτρεψε στην βιομηχανία να επιζήσει το πλήγμα του 2000 χωρίς μεγάλες χρεωκοπίες.

- Εκσυγχρονισμό του συστήματος εποπτείας, το οποίο θα πρέπει να δίνει ένα πιο διακεκριμένο ρόλο στην εξωτερική εποπτεία του εσωτερικού ελέγχου σε σύγκριση με τον παραδοσιακό έλεγχο των επιχειρήσεων.
- Εφαρμογή μιας αποτελεσματικής σε κόστος μεθόδου για να καθοριστούν νέοι κανόνες που θα βοηθήσουν την αποφυγή δέσμευσης μεγάλου κεφαλαίου στην ασφάλιση με τόσο μεγάλο κόστος.
- Ανάπτυξη μιας συνολικής προσέγγισης στον κίνδυνο για να επιβληθούν απαιτήσεις φερεγγυότητας που κάνουν διακρίσεις που βασίζονται στην πραγματικότητα.

Το περιθώριο φερεγγυότητας πρέπει να εξυπηρετεί την απορρόφιση των ζημιών παρά να αποτελεί ένα σκληρό μέτρο

Η εταιρική οικονομική θεωρία μας διδάσκει ότι γενικά ο σκοπός των μετοχικών κεφαλαίων είναι να επιτρέπει στις επιχειρήσεις να απορροφούν τις μη αναμενόμενες ζημιές που δεν μπορούν γενικά να ενσωματωθούν στον υπολογισμό των απαιτούμενων τεχνικών προβλέψεων. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας έχουν μια οικονομική λογική εάν προσπαθούν να εξασφαλίσουν ότι οι εταιρείες έχουν ένα αποτελεσματικό μαξιλάρι γι' αυτό το σκοπό, υπό τον όρο ότι γίνονται σταθερές επαναδιατυπώσεις για να εξασφαλίσουν μια πιο συνετή μέτρηση γι' αυτό το κεφάλαιο. Θα πρέπει επομένως να είναι δυνατόν για τις ασφαλιστικές εταιρείες να χρησιμοποιήσουν το περιθώριο φερεγγυότητας για την απορρόφιση των πραγματικών μη – αναμενόμενων ζημιών και να υπερνικήσει τις δυσκολίες που είναι τελείως απρόβλεπτες. Σαν φυσική απόρροια, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας δεν πρέπει να αποτελούν ένα απαράβατο κατώφλι. Επιπλέον, θα πρέπει να δίνεται στις ασφαλιστικές εταιρείες ένα λογικό χρονικό πλαίσιο – ούτε πολύ μικρό ούτε πολύ μεγάλο- να ξαναχτίζουν το περιθώριο φερεγγυότητας τους εάν έχουν ξεπεράσει το κατώφλι από απρόβλεπτα γεγονότα. Επιπλέον, αυτό προϋποθέτει ότι εξελισσόμαστε προς μια πιο ευρύτερη αντίληψη του συνετού κεφαλαίου, το οποίο καθορίζεται με μια συγκεκριμένη λειτουργία, δηλ. την ικανότητά του να απορροφά απρόβλεπτα γεγονότα γενικά και ζημιές ειδικότερα. Αυτό το διαφοροποιεί ξεκάθαρα από το συνηθισμένο κεφάλαιο, το οποίο προορίζεται να διαρθώσει την δύναμη της λήψης αποφάσεων στις ανώνυμες εταιρείες.

Η εποπτεία θα πρέπει να ρυθμιστεί αναλόγως στη βάση της οικονομικής κατάστασης των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και συγκεκριμένα στη βάση του επιπέδου του περιθωρίου φερεγγυότητάς τους

Μια από τις μεγαλύτερες κριτικές στους τωρινούς κανόνες εποπτείας είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν λαμβάνουν υπόψη το συνολικό προφίλ κινδύνου των ασφαλιστικών εταιρειών αφού το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας είναι το ίδιο για όλες ανεξάρτητα από την πραγματική φύση των κινδύνων που αντιμετωπίζει η κάθε μια ξεχωριστά. Η διακριτική εξουσία των εποπτών εισβάλλει τόσο στις υγιείς ασφαλιστικές εταιρείες όσο και σε αυτές που αντιμετωπίζουν κάποια οικονομική δυσκολία. Ομολογουμένως, βέβαιες κλιμακωτές αντιδράσεις έχουν παρουσιαστεί πρόσφατα με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής οδηγίας Solvency I. Όταν οι εποπτικές αρχές θεωρούν ότι απειλούνται τα συμφέροντα των ασφαλισμένων, μπορεί να ζητήσουν να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα οικονομικής ανάκαμψης και σ' αυτήν την βάση μπορεί να αυξήσουν το περιθώριο φερεγγυότητας. Αλλά σαφώς είναι απαραίτητο να πάμε παραπέρα από την προσπάθεια να ρυθμίσουμε τις εξουσίες που ανατίθενται στις εποπτικές αρχές στην πραγματική κατάσταση των επιχειρήσεων. Βέβαια αυτή η κατάσταση είναι απολύτως ουσιαστική για την προστασία των συμφερόντων των ασφαλισμένων, που είναι κατά κύριο λόγο, ο πιο σημαντικός στόχος της εποπτείας. Ο ρόλος των εποπτικών αρχών είναι να αντιπροσωπεύουν τα συμφέροντα των ασφαλισμένων. Εξεταζόμενη από αυτήν την προοπτική, οι προνοητικοί κανόνες καθώς και η προληπτική εποπτεία της ασφαλιστικής βιομηχανίας μπορεί να θεωρηθούν σαν μηχανισμοί για την μεγιστοποίηση των εξουσιών των ασφαλιστικών εταιρειών. Η προληπτική εποπτεία θα πρέπει παρ' όλα αυτά να κάνει μια προσπάθεια να παρεμβαίνει όσο λιγότερο γίνεται στην διοίκηση των ασφαλιστικών εταιρειών που είναι οικονομικά υγιείς, που είναι οι περισσότερες εκ αυτών σήμερα. Στις οικονομικά υγιείς ασφαλιστικές εταιρείες τα συμφέροντα της διοίκησης και των μετόχων συγκλίνουν με αυτά των ασφαλισμένων αφήνοντας μικρό περιθώριο στις εποπτικές αρχές. Κάθε είδους παρέμβασης εκ μέρους των εποπτικών αρχών μπορεί να γίνει μη αποτελεσματική και πάνω απ' όλα αντιπαραγωγική, εις βάρος της ασφαλιστικής εταιρείας και των ασφαλισμένων. Δεν υπάρχει καμία οικονομική, θεωρητική ή εμπειρική βάση για συστηματική παρέμβαση τέτοιου τύπου. Επειδή το επίπεδο του περιθωρίου φερεγγυότητας των ασφαλιστικών εταιρειών είναι αναμφίβολα ο καλύτερος δείκτης της ικανότητάς τους για επιβίωση, η εποπτεία θα πρέπει να ταιριάζει σε αυτό το επίπεδο. Αυτή η αναλογικότητα

μπορεί να παρουσιαστεί με διάφορους τρόπους, με μια μικρή ή μεγάλη δόση διακριτικής εξουσίας και σχετικής εποπτικής δύναμης. Η συζήτηση φαίνεται να εστιάζει πραγματικά σε ένα διπλό κατώφλι φερεγγυότητας με την έννοια ότι το άνω κατώφλι θα εξυπηρετεί ως ένας στόχος που πρέπει να επιτευχθεί μέσα σε ένα λογικό χρονικό πλαίσιο ενώ το κάτω κατώφλι θα αποτελεί ένα απόλυτο ελάχιστο. Κάτω από αυτό το κατώφλι, ο επόπτης θα είναι πλήρως εξουσιοδοτημένος να διασφαλίζει ότι τα συμφέροντα των ασφαλισμένων προστατεύονται. Αντιστρόφως, επιπροσθέτως από το άνω κατώφλι, οι εποπτικές εξουσίες θα μειώνονται, έτσι ώστε η αγορά να λειτουργεί άριστα και να αποφεύγεται η παρέμβαση στη φυσική διαδικασία της σύγκλισης των συμφερόντων των ασφαλιστικών εταιρειών και των ασφαλισμένων τους.

Ο νέος τύπος υπολογισμού θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους κυριότερους κινδύνους

Βασιζόμενος αποκλειστικά στα ασφάλιστρα και τις αποζημιώσεις, ο υπάρχον τύπος υπολογισμού για το περιθώριο φερεγγυότητας θεωρείται υπερβολικά απλοϊκός δεδομένου ότι λαμβάνει υπόψη του μόνο τον κίνδυνο underwriting. Ομολογουμένως, κάποιες άλλες πλευρές του κινδύνου μπορεί να λαμβάνονται υπόψη από κάποιους ειδικούς μηχανισμούς των οποίων η σταθερότητα παραμένει να αποδειχθεί, άλλες κατηγορίες κινδύνου αγνοούνται τελείως ενώ άλλες υπολογίζονται δύο φορές αντί για μια. Κατά περίεργο τρόπο, η διαφοροποίηση και η συνένωση – που είναι δύο από τους κεντρικούς πυλώνες της ασφαλιστικής πρακτικής – δεν έχουν κανένα απολύτως λόγο στην προληπτική δομή της ασφάλισης. Σαν αποτέλεσμα αυτής της παράλειψης, οι κανόνες της Φερεγγυότητας I δεν κάνουν πραγματική διάκριση μεταξύ των ασφαλιστικών εταιρειών σύμφωνα με την πραγματική εκθεσή τους στον κίνδυνο. Ένας γενικός βαθμός ομοφωνίας έχει επιτευχθεί μεταξύ της ασφαλιστικής βιομηχανίας και των εποπτικών αρχών, σχετικά με την ιδέα ότι ο μελλοντικός τύπος υπολογισμού του απαιτούμενου περιθωρίου φερεγγυότητας δεν θα πρέπει πλέον ν' αποτελεί ένα συνολικό ποσό όπως σήμερα. Αντίθετα, θα πρέπει να βασίζεται στον κίνδυνο δηλ. θα πρέπει να λαμβάνει συστηματικά υπόψη τους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζουν γενικότερα οι υπό συζήτηση ασφαλιστικές εταιρείες και συγκεκριμένα τον κίνδυνο underwriting, τον επιτοκιακό κίνδυνο, τον κίνδυνο αγοράς και τον κίνδυνο αναντιστοιχίας Ενεργητικού – Παθητικού. Αυτό θα επιτρέψει την χρήση ενός τύπου που θα είναι ικανός να διακρίνει τις διαφορές και να επιτυγχάνει ένα καλύτερο ταίριασμα μεταξύ των κεφαλαιακών απαιτήσεων και της πραγματικής διάστασης των κινδύνων. Επιπλέον, θα ορίζει μια αντικειμενική βάση

για να αντιστοιχεί την εποπτεία μιας ασφαλιστικής εταιρείας σύμφωνα με την πραγματική έκθεσή της στον κίνδυνο. Η θυσία της απλότητας θα αντισταθμιστεί από την βέλτιστη κατανομή του κεφαλαίου ανάμεσα στις ασφαλιστικές εταιρείες. Ταυτόχρονα, είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι λιγότερη απλοϊκότητα δεν κάνει τον τύπο υπολογισμού δύσκολο να επιτευχθεί. Κάποιοι επόπτες παραμένουν απρόθυμοι στο να ενσωματωθεί η διαφοροποίηση και η συνένωση στην εκτίμηση της φερεγγυότητας, παρά τον ουσιαστικό τους ρόλο στην έκθεση της ασφαλιστικής εταιρείας στον κίνδυνο. Ήταν σημαντικό να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στην επιλογή του επίσημου τύπου που θα χρησιμοποιηθεί πιθανώς από τις περισσότερες ασφαλιστικές εταιρείες. Αυτό απαιτούσε την χρήση τεχνικής εργασίας που είχε συσσωρευθεί τα τελευταία χρόνια και ήταν εμπνευσμένη σε μεγάλο βαθμό από τα εργαλεία μοντελοποίησης που αναπτύχθηκαν πρόσφατα για το σκοπό της απομόνωσης κάποιων παραμέτρων που παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην εκτίμηση του συνολικού προφίλ κινδύνου της επιχείρησης και στον υπολογισμό του βέλτιστου επιπέδου του οικονομικού κεφαλαίου. Σε καμία περίπτωση, αυτή η διαδικασία δεν θα ξεκινούσε από την αφετηρία. Οι τύποι υπολογισμού που λαμβάνουν υπόψη τους κυριότερους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες ήδη χρησιμοποιούνταν σε πολλές χώρες και από κάποιους οίκους πιστοληπτικής ικανότητας. Η πρωταρχική τους αδυναμία ήταν ότι δεν λάμβαναν καθόλου υπόψη τον κίνδυνο αναντιστοιχίας Ενεργητικού–Παθητικού καθώς και τον κίνδυνο διαφοροποίησης. Η πρόσφατη εμπειρία με τα εσωτερικά μοντέλα θα πρέπει παρ’όλα αυτά να μας βοηθήσει να βελτιώσουμε τους υπάρχοντες τύπους που βασίζονται στον κίνδυνο από τις δύο αυτές απόψεις, φυσικά, χωρίς να μειώνουμε την ικανότητα διαχείρισης των τύπων.

Η μεταρρύθμιση θα πρέπει να αναγνωρίσει την νομιμότητα της χρήσης εσωτερικών μοντέλων στον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων

Τα εσωτερικά μοντέλα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που παρουσιάζουν ένα σημαντικό βαθμό διαμόρφωσης, παρέχουν τη δυνατότητα στις ασφαλιστικές εταιρείες να αποκτήσουν μια πιο ολοκληρωμένη και κατανοητή εικόνα των κινδύνων τους. Τα εσωτερικά μοντέλα παρέχουν στους χρήστες τους μεγαλύτερη γνώση και ικανότητα να διαχειριστούν τους κινδύνους τους από κάθε άλλο εργαλείο και συγκεκριμένα από κάθε είδος επίσημου τύπου. Είναι, επομένως, φυσικό να αναρωτηθούμε εάν οι ασφαλιστικές εταιρείες που χρησιμοποιούν αυτά τα μοντέλα θα τα χρησιμοποιήσουν για να υπολογίσουν τις συνετές απαιτήσεις

φερεγγυότητας τους – υπό τον όρο ότι αυτά τα υποδείγματα έχουν ένα ανεξάρτητα καθορισμένο επίπεδο ποιότητας και ότι αγνωρίζονται από την διοίκηση της ασφαλιστικής εταιρείας ως ένα σύνθετο εργαλείο διαχείρισης κινδύνου. Επιπλέον, τα εσωτερικά μοντέλα μπορούν να αναβαθμίζονται με την πάροδο του χρόνου. Αντιστρόφως, είναι φανερό ότι όπως με όλα τα ποσοτικά μοντέλα, περιέχουν ένα βαθμό αβεβαιότητας (risk model) και ότι οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν βρίσκονται σε μια ισότιμη κατάσταση όταν έχουν τη δυνατότητα να τα χρησιμοποιούν. Το θέμα της εμπειρικής επικύρωσης αυτών των μοντέλων είναι επίσης πολύ κρίσιμο και πιθανώς πολύ πιο περίπλοκο από την περίπτωση της τραπεζικής βιομηχανίας εξαιτίας της πολυδιάστατης φύσης των κινδύνων στους οποίους είναι εκτεθειμένες οι ασφαλιστικές εταιρείες. Ο οικονομικός κίνδυνος αποτελεί μια μόνο διάσταση του κινδύνου για τις ασφαλιστικές εταιρείες και δεν είναι ο πιο αβέβαιος. Επομένως, θα πρέπει να επινοηθούν τεχνικά πρότυπα για να καταστήσουν έγκυρα αυτά τα μοντέλα και θα πρέπει να υιοθετηθούν από την ασφαλιστική εποπτεία. Επιπλέον, θα είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν μοντέλα / πρότυπα τα οποία ειδικεύονται πέραν από τους τεχνικούς όρους κάτω από τους οποίους οι ασφαλιστικές εταιρείες θα επιτρέπεται να χρησιμοποιούν αυτά τα μοντέλα:

- Τι ρόλο θα έχουν αυτά τα μοντέλα γενικά στην εταιρική διοίκηση και πιο συγκεκριμένα τι ρόλο θα έχουν στην εταιρική διακυβέρνηση
- Σε ποιο βαθμό θα πρέπει να επιτρέπεται τα αποτελέσματα του εσωτερικού μοντέλου να λειτουργούν ως υποκατάστατο αυτών των αποτελεσμάτων που παράγονται με τον τύπο υπολογισμού
- Με άλλα λόγια, κάτω από ποιές περιπτώσεις θα πρέπει να απαιτούμε την επιστροφή στον τύπο υπολογισμού

Ακόμη και αν έχει επιτευχθεί μια σχετική ομοφωνία μεταξύ των ακαδημαϊκών, των ρυθμιστών και των εποπτών σ' αυτό το σημείο, αληθεύει επίσης το γεγονός ότι κάποιος από αυτούς ακόμη αισθάνονται ότι κανένα εσωτερικό μοντέλο δεν είναι τελείως λειτουργικό μέχρι σήμερα και ότι ο κίνδυνος από το μοντέλο είναι αρκετά μεγάλος για να μειωθεί το απαιτούμενο κεφάλαιο φερεγγυότητας. Το πρώτο επιχείρημα είναι καθαρά αβάσιμο, κρίνοντας από ό, τι είναι διαθέσιμο σήμερα στην αγορά. Όσον αφορά το δεύτερο επιχείρημα, είναι αμφισβητήσιμο στο βαθμό που ο κίνδυνος του μοντέλου υπάρχει και στους τύπους υπολογισμού (κάθε τύπος υπολογισμού κάνει σιωπηρή αναφορά σε ένα υπεραπλουστευμένο

μοντέλο) και κάνουν επιπλέον πάντα λιγότερες διακρίσεις από τα εσωτερικά μοντέλα (ένα δεδομένο επίπεδο κεφαλαίου αντιστοιχεί σε όλες τις περιπτώσεις σε ένα υψηλότερο επίπεδο κινδύνου για την αγορά). Ότι είναι σίγουρο από την άλλη πλευρά είναι ότι οι όροι κάτω από τους οποίους επικυρώνονται τα εσωτερικά μοντέλα θα πρέπει να μελετώνται προσεκτικά από όλους τους ειδικούς, το οποίο προϋποθέτει μια συζήτηση σε βάθος ανάμεσα στους επαγγελματίες της ασφάλισης, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται οι αναλογιστές, οι ρυθμιστές και οι επόπτες.

2.6 Σύνοψη

Σήμερα κινούμαστε σε καθεστώς Φερεγγυότητας I (Solvency I) και είναι φανερό ότι οι ισχύοντες κανόνες φερεγγυότητας είναι παρωχημένοι, δεν είναι ευαίσθητοι στους κινδύνους και αφήνουν μεγάλο περιθώριο στα κράτη μέλη για αποκλίσεις σε εθνικό επίπεδο. Επιπλέον, δεν αντιμετωπίζουν σωστά το ζήτημα της εποπτείας των ασφαλιστικών επιχειρήσεων και έχουν ξεπεραστεί από τις εξελίξεις στη βιομηχανία καθώς και από τις διεθνείς και τις διακλαδικές εξελίξεις. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο προτείνετε το νέο καθεστώς φερεγγυότητας, το οποίο αντικατοπτρίζει πλήρως όλες τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις στην προληπτική εποπτεία και τη διαχείριση κινδύνων και παρέχει παράλληλα τη δυνατότητα για μελλοντικές προσαρμογές. Επιπλέον, απαραίτητη προϋπόθεση για την προστασία των αντισυμβαλλομένων είναι να υπόκεινται οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις σε αποτελεσματικές απαιτήσεις φερεγγυότητας που να συνεπάγονται την αποτελεσματική κατανομή του κεφαλαίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Ενόψει των εξελίξεων της αγοράς, το ισχύον καθεστώς δεν είναι πλέον κατάλληλο και συνεπώς είναι απαραίτητο να θεσπιστεί ένα νέο ρυθμιστικό πλαίσιο.

Σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εξελίξεις όσον αφορά τη διαχείριση κινδύνου στο πλαίσιο της Διεθνούς Ένωσης Ασφαλιστικών Εποπτών, του Συμβουλίου για τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης και της Διεθνούς Αναλογιστικής Ένωσης, καθώς και με τις πρόσφατες εξελίξεις σε άλλους χρηματοπιστωτικούς τομείς, θα πρέπει να υιοθετηθεί μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο, η οποία θα παρέχει κίνητρα για την κατάλληλη μέτρηση και διαχείριση των κινδύνων από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις. Θα πρέπει να αυξηθεί η εναρμόνιση και να θεσπιστούν ειδικοί κανόνες για την

αποτίμηση του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προβλέψεων.

Το Solvency II αναμένεται να επιφέρει ακόμη μεγαλύτερη προστασία των αντισυμβαλλομένων. Θα επιβάλει στα κράτη μέλη να μεριμνήσουν για την ύπαρξη αρχών εποπτείας οι οποίες θα πρέπει να διαθέτουν τα μέσα για την επίτευξη των στόχων τους σύμφωνα με αυτήν την οδηγία. Σε αυτά περιλαμβάνονται όλοι οι απαιτούμενοι πόροι, όπως οι οικονομικοί και οι ανθρώπινοι πόροι. Οι αρμόδιες αρχές των κρατών μελών θα πρέπει συνεπώς να διαθέτουν όλα τα μέσα εποπτείας που είναι αναγκαία για να εξασφαλίζεται η ομαλή άσκηση των δραστηριοτήτων των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων στο σύνολο της Κοινότητας, υπό καθεστώς είτε ελεύθερης εγκατάστασης είτε ελεύθερης παροχής υπηρεσιών. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της εποπτείας, όλες οι ενέργειες των αρμόδιων αρχών πρέπει να είναι ανάλογες με τη φύση και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που είναι σύμφυτοι με τις ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές επιχειρήσεις, ανεξάρτητα από τη σημασία της συγκεκριμένης επιχείρησης για τη συνολική χρηματοπιστωτική σταθερότητα της αγοράς.

Τέλος, το νέο καθεστώς φερεγγυότητας δεν θα πρέπει να είναι υπερβολικά επαχθές για τις μικρομεσαίες ασφαλιστικές επιχειρήσεις. Ένα από τα μέσα επίτευξης αυτού του στόχου είναι η σωστή εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας. Η αρχή αυτή θα πρέπει να εφαρμόζεται τόσο στις απαιτήσεις για τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις όσο και στην άσκηση των εποπτικών εξουσιών.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 3

Solvency II

3 Το νέο νομοθετικό καθεστώς εποπτείας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων

Το Solvency II (Φερεγγυότητα II) αποτελεί το νέο νομοθετικό καθεστώς λειτουργίας των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Είναι μια οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης, η οποία ψηφίστηκε στις 25/11/2009 και θα τεθεί σε πλήρη εφαρμογή στις 31/10/2012. Ήδη, βέβαια οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες έχουν αρχίσει να προετοιμάζονται και να κινούνται προς αυτήν την κατεύθυνση αφού στις 31/10/2012 θα πρέπει να έχουν εναρμονιστεί πλήρως με το νέο καθεστώς της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την άσκηση δραστηριοτήτων από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά καταργεί τις σημαντικότερες διαφορές μεταξύ των δικαίων των κρατών μελών όσον αφορά τους κανόνες στους οποίους υπόκεινται οι εν λόγω επιχειρήσεις. Έτσι διευκολύνεται η κάλυψη κινδύνων και υποχρεώσεων από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις που έχουν την έδρα τους στην κοινότητα. Δεδομένου ότι η παρούσα οδηγία αποτελεί ουσιώδες μέσο για την εγκαθίδρυση της εσωτερικής αγοράς, τέθηκε σε ισχύ η χορήγηση της ενιαίας άδειας λειτουργίας με ισχύ σε όλη την κοινότητα και εφαρμογή της εποπτείας στο κράτος μέλος καταγωγής.

Το Solvency II πρόκειται να αντικαταστήσει πλήρως το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο Solvency I υιοθετώντας μια προσέγγιση βασισμένη στον κίνδυνο για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, η οποία κρίνεται πλέον απαραίτητη για την ορθή

λειτουργία των χρηματοοικονομικών αγορών και την προστασία των καταναλωτών μέσα στο σύγχρονο, πολύπλοκο και συνεχώς εξελισσόμενο χρηματοοικονομικό σύστημα. Σύμφωνα λοιπόν με τη νέα Ευρωπαϊκή οδηγία, η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών θα βασίζεται σε τρεις (3) πυλώνες.

Πυλώνας I : Ποσοτικές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας

Ο Πυλώνας I περιλαμβάνει κανόνες σχετικά με τα εξής:

- Αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού
- Τεχνικές Προβλέψεις
- Ίδια Κεφάλαια
- Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας
- Επενδύσεις

Αναλυτικά ισχύουν τα εξής:

Αποτίμηση στοιχείων Ενεργητικού και Παθητικού

Η αποτίμηση των στοιχείων του Ενεργητικού και του Παθητικού θα γίνεται πλέον σε μια ενοποιημένη βάση δηλ. τα παραπάνω στοιχεία θα αποτιμούνται με τον ίδιο τρόπο ανεξάρτητα από το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζει η κάθε χώρα. Τα στοιχεία του Ενεργητικού θα πρέπει να αποτιμούνται στο ποσό για το οποίο μπορούν να ανταλλαγούν και τα στοιχεία του Παθητικού στο ποσό για το οποίο μπορούν να μεταβιβαστούν ή να διακανονιστούν, μεταξύ καλώς πληροφορημένων ατόμων, πρόθυμων να συναλλαχθούν με ίσους όρους. Επιπλέον, κατά την αποτίμηση των στοιχείων του Παθητικού δεν θα πρέπει να γίνεται καμία προσαρμογή προκειμένου να λαμβάνεται υπόψη η πιστοληπτική διαβάθμιση της κάθε ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρισης.

Τεχνικές Προβλέψεις

Ο σχηματισμός των τεχνικών προβλέψεων αντιστοιχεί στις υποχρεώσεις των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών εταιρειών έναντι των ασφαλισμένων τους. Το νέο νομοθετικό πλαίσιο

ορίζει ότι η αξία των τεχνικών προβλέψεων θα πρέπει να αντιστοιχεί στην τρέχουσα αξία ρευστοποίησης τους δηλ. στο τρέχον ποσό που θα έπρεπε να καταβάλει μια ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση εάν μεταβίβαζε τις υποχρεώσεις της σε κάποια άλλη επιχείρηση ασφάλισης ή αντασφάλισης. Ο υπολογισμός των τεχνικών προβλέψεων θα πρέπει να είναι συνεπής με τις πληροφορίες που παρέχουν οι χρηματοοικονομικές αγορές και τα γενικά διαθέσιμα δεδομένα για την ανάληψη ασφαλιστικών κινδύνων. Επιπλέον, θα πρέπει να υπολογίζονται με *συνετό, αξιόπιστο και αντικειμενικό* τρόπο.

Η αξία των τεχνικών προβλέψεων ισούται με το άθροισμα της βέλτιστης εκτίμησης και ενός περιθωρίου κινδύνου.

- ❖ Η *βέλτιστη εκτίμηση* αποτελεί την αναμενόμενη παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών με τη χρήση της καμπύλης του επιτοκίου χωρίς κίνδυνο. Ο υπολογισμός της θα πραγματοποιείται με τη χρήση κατάλληλων και εφαρμόσιμων αναλογιστικών και στατιστικών μεθόδων και θα βασίζεται σε ενημερωμένες και αξιόπιστες πληροφορίες και ρεαλιστικές παραδοχές.
- ❖ Το *περιθώριο κινδύνου* αντιστοιχεί στο επιπρόσθετο ποσό πέραν της βέλτιστης εκτίμησης, το οποίο αναμένεται να χρειαστούν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις προκειμένου να αναλάβουν και να ικανοποιήσουν τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές υποχρεώσεις τους. Υπολογίζεται με τον καθορισμό του κόστους παροχής του ποσού των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων που είναι αναγκαία για την στήριξη των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών υποχρεώσεων καθόλη τη διάρκειά τους. Το επιτόκιο του κόστους κεφαλαίου θα πρέπει να είναι ίδιο για όλες τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις και θα πρέπει να αναθεωρείται περιοδικά.

Η αποτίμηση της βέλτιστης εκτίμησης και του περιθωρίου κινδύνου θα πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά από τις ασφαλιστικές και τις αντασφαλιστικές επιχειρήσεις. Κατά τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων θα πρέπει να λαμβάνονται επιπρόσθετα υπόψη όλες οι δαπάνες που χρησιμοποιούνται για την εξυπηρέτηση των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών υποχρεώσεων, ο πληθωρισμός καθώς και όλες οι πληρωμές προς τους αντισυμβαλλόμενους συμπεριλαμβανομένων και των μελλοντικών προαιρετικών έκτακτων παροχών. Επιπλέον, οι υποχρεώσεις των εταιρειών θα πρέπει να ομαδοποιούνται σε ομογενείς ομάδες κινδύνου και κατά κατηγορία δραστηριοτήτων. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε να εξασφαλίζεται η ποιότητα (καταλληλότητα – πληρότητα – ακρίβεια) των δεδομένων

που χρησιμοποιούν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις στον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων. Στην περίπτωση που υπάρχουν ανεπαρκή στοιχεία κατάλληλης ποιότητας, προκειμένου να εφαρμόσουν αξιόπιστη αναλογιστική μέθοδο στο σύνολο των υποχρεώσεων τους μπορούν να χρησιμοποιούνται κατάλληλες προσεγγίσεις για τον υπολογισμό της βέλτιστης εκτίμησης. Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν διεργασίες και διαδικασίες προκειμένου να εξασφαλίζουν ότι οι βέλτιστες εκτιμήσεις και οι παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός τους, συγκρίνονται τακτικά με βάση τα εμπειρικά δεδομένα. Αν υπάρχει συστηματική απόκλιση μεταξύ της εμπειρικής παρατήρησης και του υπολογισμού της βέλτιστης κτίμησης γίνεται προσαρμογή των αναλογιστικών μεθόδων ή των παραδοχών που χρησιμοποιούνται.

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες θα πρέπει να αποδεικνύουν ανά πάσα στιγμή στις εποπτικές αρχές την καταλληλότητα του επιπέδου των τεχνικών τους προβλέψεων, την εφαρμοσιμότητα και την συνάφεια των μεθόδων που χρησιμοποιούνται καθώς και την επάρκεια των στατιστικών δεδομένων. Οι εποπτικές αρχές μπορούν να ζητούν την αύξηση του ποσού των τεχνικών προβλέψεων αν κρίνουν ότι αυτό δεν συνάδει με τις γενικές διατάξεις της νέας οδηγίας. Για το σκοπό αυτό η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεσπίζει εκτελεστικά μέτρα για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων σχετικά με τα παρακάτω:

- Τις αναλογιστικές και στατιστικές μεθόδους
- Την καμπύλη των επιτοκίων άνευ κινδύνου
- Τις περιπτώσεις όπου οι τεχνικές προβλέψεις υπολογίζονται ως σύνολο και τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται σ' αυτήν την περίπτωση ή όταν υπολογίζονται ως άθροισμα της βέλτιστης εκτίμησης και ενός περιθωρίου κινδύνου
- Για τις μεθόδους και τις παραδοχές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του περιθωρίου κινδύνου, συμπεριλαμβανομένου του ποσού των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων που είναι αναγκαία για την υποστήριξη των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών υποχρεώσεων καθώς και για τον προσδιορισμό του επιτοκίου του κόστους κεφαλαίου
- Για τα είδη των δραστηριοτήτων βάσει των οποίων πρέπει να ομαδοποιούνται οι ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές υποχρεώσεις

- Για τα πρότυπα που θα πρέπει να τηρούνται σε σχέση με την εξασφάλιση της καταλληλότητας, πληρότητας και ακρίβειας των δεδομένων και τις ειδικές περιστάσεις στις οποίες θα ήταν ενδεδειγμένο να χρησιμοποιούνται προσεγγίσεις.
- Για τις μεθόδους που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της προσαρμογής λόγω αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου.
- Για τις απλοποιημένες μεθόδους και τεχνικές που χρησιμοποιούνται προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι αναλογιστικές και στατιστικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι αναλογικές ως προς τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα των κινδύνων που αναλαμβάνονται από τις ασφαλιστικές και τις ανασφαλιστικές εταιρείες.

Ίδια Κεφάλαια (I.K.)

Ακολουθώντας την προσέγγιση του συνολικού ισολογισμού τα ίδια κεφάλαια ορίζονται ευρέως ως τα περιουσιακά στοιχεία μείον τις υποχρεώσεις δηλ. ως το κεφάλαιο που δύναται να χρησιμοποιηθεί για να απορροφήσει τις ζημιές όταν προκύψουν. Ουσιαστικά τα ίδια κεφάλαια χρησιμοποιούνται ως πρόσθετο επίπεδο ασφαλείας για ζημιές που θα προκύψουν πέραν των τεχνικών προβλέψεων και λοιπών υποχρεώσεων συμβάλλοντας στην προστασία των ασφαλισμένων σε μεγαλύτερο βαθμό.

Τα ίδια κεφάλαια αντιστοιχούν στο άθροισμα των βασικών ιδίων κεφαλαίων και των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων.

Τα *βασικά ίδια κεφάλαια*, τα οποία αποτελούνται από στοιχεία του ισολογισμού, απαρτίζονται από τα οικονομικά ίδια κεφάλαια (Ενεργητικό – Παθητικό >0) και τις υποχρεώσεις μειωμένης εξασφάλισης.

Τα *συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια*, τα οποία αποτελούνται από στοιχεία εκτός ισολογισμού, αποτελούν τις δεσμεύσεις που έχουν ληφθεί από τρίτους και αναμένεται να καταβληθούν. Αποτελούνται από το μη καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο, τις πιστωτικές επιστολές και τις εγγυήσεις καθώς και από άλλες νομικές δεσμεύσεις που έχουν ληφθεί από ασφαλιστικές και ανασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θεσπίζει εκτελεστικά μέτρα για την έγκριση των συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων. Το ποσό που αποδίδεται σε κάθε στοιχείο συμπληρωματικών ιδίων κεφαλαίων αντικατοπτρίζει την απορροφητικότητα ζημιάς του στοιχείου αυτού και βασίζεται σε συνετές και ρεαλιστικές παραδοχές.

Τα ίδια κεφάλαια ταξινομούνται σε 3 κατηγορίες ανάλογα με την δυνατότητά τους να απορροφήσουν ζημιές και στο βαθμό που πληρούν τα παρακάτω πέντε (5) βασικά κριτήρια:

- Εξασφάλιση
- Διαρκής διαθεσιμότητα
- Μονιμότητα
- Διάρκεια
- Απουσία δαπανών εξυπηρέτησης

Ποιότητα \ Είδος	Βασικά Ίδια Κεφάλαια	Συμπληρωματικά Ίδια Κεφάλαια
	Υψηλή	Tier 1
Μέση	Tier 2	Tier 3
Χαμηλή	Tier 3	

Σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα τα στοιχεία των βασικών ιδίων κεφαλαίων που ταξινομούνται στην κατηγορία Tier 1 είναι υψηλής ποιότητας και ικανοποιούν όλα τα παραπάνω κριτήρια.

Η Επιτροπή θεσπίζει επιπλέον εκτελεστικά μέτρα για τον κατάλογο των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων που πληρούν τα 5 παραπάνω βασικά κριτήρια, ο οποίος περιλαμβάνει για κάθε στοιχείο των ιδίων κεφαλαίων ακριβή περιγραφή των χαρακτηριστικών που καθόρισαν την ταξινόμησή του. Επιπλέον, τα μέτρα αυτά επεκτείνονται στις μεθόδους που θα πρέπει να χρησιμοποιούνται από τις εποπτικές αρχές όταν εγκρίνουν την αξιολόγηση και ταξινόμηση των στοιχείων των ιδίων κεφαλαίων τα οποία δεν καλύπτονται από τον παραπάνω κατάλογο. Το ποσό των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων καθορίζεται εφαρμόζοντας όρια τα οποία διασφαλίζουν την συνολική ποιότητα των κεφαλαίων. Όσον αφορά τη συμμόρφωση προς τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας (SCR), τουλάχιστον το 1/3 των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων θα πρέπει να είναι Tier 1 και όχι πάνω από το 1/3 Tier 3. Σχετικά με τη συμμόρφωση προς τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας (MCR) τουλάχιστον το 50% των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων θα πρέπει να είναι Tier 1 ενώ τα συμπληρωματικά ίδια κεφάλαια καθώς και τα κεφάλαια Tier 3 δεν είναι επιλέξιμα.

Κεφαλαιακές Απαιτήσεις Φερεγγυότητας (Solvency Capital Requirement)

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας αντιστοιχούν στην αξία σε κίνδυνο (*Value at Risk*) των βασικών ιδίων κεφαλαίων ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων με επίπεδο εμπιστοσύνης 99,5% για μια περίοδο ενός έτους και υπολογίζονται βάσει του τεκμηρίου ότι η επιχείρηση ασκεί τις δραστηριότητές της σε συνεχή βάση.

Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις να διαθέτουν επιλέξιμα ίδια κεφάλαια για την κάλυψη των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας. Το SCR θα πρέπει να διαμορφώνεται με τέτοιο τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται ότι λαμβάνονται υπόψη όλοι οι ποσοτικοποίησιμοι κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένη η ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση. Θα καλύπτονται υπάρχουσες δραστηριότητες, όπου οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας θα καλύπτουν μόνο τις μη αναμενόμενες ζημιές αλλά και νέες δραστηριότητες που αναμένεται να καταχωρηθούν εντός του έτους. Επιπλέον, κατά τον υπολογισμό του SCR, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η καθαρή επίπτωση όλων των τεχνικών για τη μείωση των κινδύνων που εφαρμόζει η κάθε εταιρεία, υπό την προϋπόθεση ότι ο πιστωτικός κίνδυνος και οι άλλοι κίνδυνοι που απορρέουν από την χρήση τέτοιου είδους τεχνικών αντικατοπτρίζονται κατάλληλα στις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας. Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας θα πρέπει να υπολογίζονται τουλάχιστον μια φορά ετησίως και το αποτέλεσμα αυτό να αναφέρεται στις αντίστοιχες εποπτικές αρχές. Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν ότι διαθέτουν επιλέξιμα ίδια κεφάλαια που καλύπτουν τις παραπάνω κεφαλαιακές απαιτήσεις και να παρακολουθούν σε ετήσια βάση το ποσό των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων και των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας. Σε περίπτωση που το προφίλ κινδύνου των εταιρειών αυτών αποκλίνει σημαντικά από τις παραδοχές στις οποίες έχει βασιστεί ο υπολογισμός του SCR, η επιχείρηση θα πρέπει να υπολογίζει εκ νέου το κεφάλαιο αυτό και να το γνωστοποιεί στις εποπτικές αρχές. Με τη σειρά τους οι εποπτικές αρχές, αν διαπιστώσουν ότι υπάρχουν στοιχεία που να δηλώνουν διαφοροποίηση στο προφίλ κινδύνου της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης από τον τελευταίο υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, θα μπορούν να απαιτούν από τις εταιρείες αυτές να υπολογίζουν εκ νέου το ποσό αυτό.

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας υπολογίζονται είτε με την *τυποποιημένη μέθοδο* είτε με τη χρήση *εσωτερικού υποδείγματος*.

Υπολογισμός του SCR με την τυποποιημένη μέθοδο

$$SCR = BSCR + SCR_{op}$$

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας που υπολογίζονται σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο αποτελούν το άθροισμα των *βασικών* κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας (BSCR) και της κεφαλαιακής απαίτησης για τον λειτουργικό κίνδυνο (SCR_{op}).

Οι βασικές κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας υπολογίζονται σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο:

$$Basic\ SCR = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

όπου, SCR_i αντιστοιχεί στην ενότητα κινδύνου i και SCR_j αναφέρεται στην ενότητα κινδύνου j , και το i, j σημαίνει ότι το άθροισμα πρέπει να καλύπτει όλους τους δυνατούς συνδυασμούς των i και j

Στον υπολογισμό τα SCR_i και SCR_j αντικαθίστανται από τα εξής:

$SCR_{ζημιών}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «αναλαμβανόμενος κίνδυνος στον κλάδο ζημιών»

$SCR_{ζωής}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «αναλαμβανόμενος κίνδυνος στον κλάδο ζωής»

$SCR_{υγείας}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «κίνδυνος ασφαλιστικής κάλυψης υγείας»

$SCR_{αγοράς}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «κίνδυνος αγοράς»

$SCR_{αθέτησης}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλόμενου»

Ο παράγοντας $Corr_{i,j}$ αντιστοιχεί στο στοιχείο που αναφέρεται στη γραμμή i και στη στήλη j του ακόλουθου πίνακα συσχέτισης:

i \ j	Αγοράς	Αθέτησης	Ζωής	Υγείας	Ζημιές
Αγοράς	1	0,25	0,25	0,25	0,25
Αθέτησης	0,25	1	0,25	0,25	0,5
Ζωής	0,25	0,25	1	0,25	0
Υγείας	0,25	0,25	0,25	1	0
Ζημιές	0,25	0,5	0	0	1

Οι βασικές κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας περιλαμβάνουν τους εξής κινδύνους:

- Ασφαλιστικούς
- Αγοράς
- Αθέτησης αντισυμβαλλόμενου

Κάθε μία από τις παραπάνω ενότητες κινδύνου διαμορφώνεται με τη χρήση ενός μέτρου δυνητικής ζημιάς ή αξίας σε κίνδυνο (Value at Risk) με επίπεδο εμπιστοσύνης 99,5% για μια περίοδο ενός έτους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι κατά το σχεδιασμό κάθε ενότητας κινδύνου λαμβάνονται υπόψη τα αποτελέσματα διαφοροποίησης. Όσον αφορά τους καταστροφικούς κινδύνους μπορούν να χρησιμοποιούνται γεωγραφικές προδιαγραφές για τον υπολογισμό των αναλαμβανόμενων ασφαλιστικών κινδύνων.

Βασική αρχή αποτελεί το γεγονός ότι μετά από έγκριση των εποπτικών αρχών, οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις μπορούν στο πλαίσιο σχεδιασμού της τυποποιημένης μεθόδου, να αντικαθιστούν μια υποομάδα από τις παραμέτρους της τυποποιημένης μεθόδου με ειδικές παραμέτρους για την κάθε ασφαλιστική εταιρεία κατά τον υπολογισμό των ασφαλιστικών κινδύνων. Οι παράμετροι αυτοί θα πρέπει να διαμορφώνονται σύμφωνα με τα εσωτερικά δεδομένα της ενδιαφερόμενης επιχείρησης και οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να εξακριβώνουν την πληρότητα, ακρίβεια και καταλληλότητα των χρησιμοποιούμενων δεδομένων.

Η ενότητα « αναλαμβανόμενος κίνδυνος στον κλάδο ζημιών » αντικατροπτίζει τον κίνδυνο ο οποίος απορρέει από ασφαλιστικές υποχρεώσεις στην ασφάλιση ζημιών, σε σχέση με τους κινδύνους που καλύπτονται και τις διεργασίες που χρησιμοποιούνται κατά την άσκηση της εν λόγω δραστηριότητας. Θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η αβεβαιότητα στα αποτελέσματα των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων σε σχέση με τις υφιστάμενες

υποχρεώσεις τους, καθώς και η αβεβαιότητα σχετικά με την καταχώρηση των νέων εργασιών τους εντός του έτους.

Η ενότητα «αναλαμβανόμενος κίνδυνος στον κλάδο ζημιών» υπολογίζεται ως εξής:

$$SCR_{non-life} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

όπου,

SCR_i : αντιστοιχεί στην υποενότητα κινδύνου i και SCR_j αναφέρεται στην υποενότητα κινδύνου j , και το « i, j » σημαίνει ότι το άθροισμα πρέπει να καλύπτει όλους τους δυνατούς συνδυασμούς των i και j .

$SCR_{ασφάλιστρο και αποθεματικ\acute{o} ζημι\acute{o}ν}$: αντιπροσωπεύει την ενότητα «κίνδυνος ασφαλίστρου και τεχνικών προβλέψεων» και αποτελεί τον κίνδυνο ζημιάς ή δυσμενούς μεταβολής στην αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων που προκύπτει από διακυμάνσεις στο συγχρονισμό, στη συχνότητα και στη σοβαρότητα των ασφαλιστικών κινδύνων και στο συγχρονισμό και στο ποσό διακανονισμού του ποσού των αποζημιώσεων.

$SCR_{καταστροφ\acute{o}ν}$: αντιστοιχεί στην ενότητα «κίνδυνος καταστροφών στον κλάδο ζημιών» και πρόκειται για τον κίνδυνο ζημιάς ή δυσμενούς μεταβολής στην αξία των ασφαλιστικών υποχρεώσεων που απορρέει από σημαντική αβεβαιότητα στις παραδοχές τιμολόγησης και δημιουργίας τεχνικών προβλέψεων λόγω ακραίων ή έκτακτων γεγονότων.

Η ενότητα για τον κίνδυνο αγοράς αντικατοπτρίζει τον κίνδυνο που απορρέει από το επίπεδο ή τη μεταβλητότητα των τιμών της αγοράς στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού της επιχείρησης. Αντικατοπτρίζει την δομική αναντιστοιχία μεταξύ του ενεργητικού και του παθητικού και κυρίως σε σχέση με τη διάρκειά τους.

Η ενότητα του κινδύνου αγοράς υπολογίζεται ως εξής:

$$SCR_{mkt} = \sqrt{\sum_{i,j} Corr_{i,j} \times SCR_i \times SCR_j}$$

όπου, SCR_i αντιστοιχεί στην υποεπένδυση κινδύνου i και SCR_j αναφέρεται στην υποεπένδυση κινδύνου j . Στον υπολογισμό τα SCR_i και SCR_j αντικαθίστανται από τα εξής:

$SCR_{\text{επιτοκίου}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση « κίνδυνος επιτοκίου » όπου, «κίνδυνος επιτοκίου»: ο κίνδυνος που σχετίζεται με την ευαισθησία στις αξίες του ενεργητικού, του παθητικού και των χρηματοοικονομικών μέσων σε αλλαγές στην καμπύλη των επιτοκίων ή στη μεταβλητότητα των επιτοκίων.

$SCR_{\text{μετοχών}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση « κίνδυνος μετοχών » όπου, «κίνδυνος μετοχών»: ο κίνδυνος που σχετίζεται με την ευαισθησία των στοιχείων του ισολογισμού σε αλλαγές στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των αγοραίων τιμών των μετοχών.

$SCR_{\text{ακινήτων}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση « κίνδυνος ακινήτων » όπου, «κίνδυνος ακινήτων»: ο κίνδυνος που σχετίζεται με την ευαισθησία των στοιχείων του ισολογισμού σε μεταβολές στο επίπεδο των αγοραίων τιμών των ακινήτων.

$SCR_{\text{πιστωτικών περιθωρίων}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση «κίνδυνος πιστωτικών περιθωρίων» όπου, «κίνδυνος πιστωτικών περιθωρίων»: ο κίνδυνος που σχετίζεται με την ευαισθησία των στοιχείων του ισολογισμού σε μεταβολές στο επίπεδο των πιστωτικών περιθωρίων.

$SCR_{\text{συγκέντρωσης}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση « κίνδυνος συγκέντρωσης » όπου, «κίνδυνος συγκέντρωσης»: ο κίνδυνος που αντιμετωπίζει μια ασφαλιστική ή αντασφαλιστική επιχείρηση λόγω μιας διαφοροποίησης στο χαρτοφυλάκιο των περιουσιακών της στοιχείων, είτε μεγάλης έκθεσης σε κίνδυνο αθέτησης από ένα μόνο εκδότη ή από ομάδα συνδεδεμένων εκδοτών.

$SCR_{\text{συναλλάγματος}}$: αναφέρεται στην υποεπένδυση « κίνδυνος συναλλάγματος » όπου, «κίνδυνος συναλλάγματος»: ο κίνδυνος που σχετίζεται με την ευαισθησία των στοιχείων του ισολογισμού σε μεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Η ενότητα κίνδυνος αθέτησης αντισυμβαλλομένου αντικατοπτρίζει πιθανές ζημιές λόγω μη αναμενόμενης αθέτησης ή επιδείνωσης στην πιστωτική θέση των αντισυμβαλλόμενων των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων εντός του έτους. Θα πρέπει να καλύπτονται συμβάσεις μείωσης του κινδύνου όπως συμφωνίες αντασφάλισης, τιτλοποιήσεις και παράγωγα, καθώς και απαιτήσεις από διαμεσολαβητές.

Κεφαλαιακές απαιτήσεις για λειτουργικούς κινδύνους (**SCR op.**)

Όσον αφορά πράξεις ασφάλισης και αντασφάλισης που αφορούν τις ασφαλίσεις ζημιών, ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για λειτουργικούς κινδύνους λαμβάνει υπόψη τον όγκο των πράξεων αυτών σε όρους δεδουλευμένων ασφαλιστρών και τεχνικών προβλέψεων, που σχηματίζονται σε σχέση με τις ασφαλιστικές αυτές υποχρεώσεις. Σ' αυτή την περίπτωση δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν το 30% των βασικών κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας.

Δεδομένου ότι θα ήταν δυσανάλογο να απαιτηθεί απ' όλες τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν την τυποποιημένη μέθοδο υπολογισμού, παρέχεται η δυνατότητα ενός πιο απλοποιημένου υπολογισμού για κάποιες ειδικές ενότητες κινδύνου.

Στην περίπτωση που δεν ενδείκνυται ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο, επειδή το προφίλ κινδύνου της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης αποκλίνει σημαντικά από τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός με την τυποποιημένη μέθοδο, οι εποπτικές αρχές μπορούν να ζητούν την αντικατάσταση κάποιων παραμέτρων, με ειδικές για την συγκεκριμένη επιχείρηση για τον υπολογισμό κάποιων ενοτήτων κινδύνου.

Υπολογισμός του SCR με τη χρήση εσωτερικού υποδείγματος

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις μπορούν να χρησιμοποιούν μερικό ή πλήρες εσωτερικό μοντέλο / υπόδειγμα για τον υπολογισμό του SCR, μετά από έγκριση των εποπτικών αρχών. Τα μερικά εσωτερικά υποδείγματα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό μιας ή περισσότερων ενοτήτων κινδύνου ή ακόμα και για το σύνολο των δραστηριοτήτων των ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών εταιρειών. Οι εποπτικές αρχές θα

αποφασίζουν για την έγκριση του εσωτερικού υποδείγματος που καταβάλλει η κάθε επιχείρηση εντός έξι μηνών από την παραλαβή της αίτησης. Έγκριση θα δίνεται μόνο αν οι εν λόγω εταιρείες διαθέτουν ισχυρό σύστημα διαχείρισης κινδύνου. Έτσι, οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να βεβαιώνονται για τα συστήματα διαχείρισης κινδύνου της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης πριν από την παροχή της έγκρισής τους, ενώ σε διαφορετική περίπτωση θα πρέπει να αιτιολογούν την απόρριψη της αίτησης. Οι εποπτικές αρχές δύναται να απαιτούν την εκτίμηση του SCR, σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο ανεξάρτητα από την έγκριση, για την χρήση εσωτερικού υποδείγματος. Το εσωτερικό υπόδειγμα μπορεί να τροποποιηθεί μετά από έγκριση της εποπτικής αρχής.

Βασική αρχή για την αίτηση για χρήση του εσωτερικού υποδείγματος αποτελεί η προηγούμενη έγκριση από τα διοικητικά ή διαχειριστικά όργανα των ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων. Τα διοικητικά στελέχη των εταιρειών είναι υπεύθυνα για την δημιουργία συστημάτων που εξασφαλίζουν τη σωστή λειτουργία του εσωτερικού υποδείγματος σε συνεχή βάση.

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να ικανοποιούν τα παρακάτω κριτήρια αναφορικά με τη χρήση των εσωτερικών μοντέλων.

➤ *Έλεγχος – δοκιμή χρήσης*

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι το εσωτερικό υπόδειγμα χρησιμοποιείται ευρέως και παίζει πολύ σημαντικό ρόλο στο σύστημα διαχείρισης κινδύνου της επιχείρησης και κατά συνέπεια στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων. Θα πρέπει να αποδεικνύεται ακόμα η σπουδαιότητά του στη διαδικασία εκτίμησης και διάθεσης του οικονομικού κεφαλαίου και του κεφαλαίου φερεγγυότητας. Τα διοικητικά όργανα έχουν την αποκλειστική ευθύνη για την εξασφάλιση της συνεχούς καταλληλότητας του σχεδιασμού και λειτουργίας του εσωτερικού υποδείγματος και ότι αυτό συνεχίζει να αντικατοπτρίζει κατάλληλα το προφίλ κινδύνου της αντίστοιχης ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης.

➤ *Στατιστικά πρότυπα ποιότητας*

Το εσωτερικό υπόδειγμα και ιδιαίτερα οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της πρόβλεψης της κατανομής πιθανότητας θα πρέπει να βασίζονται σε κατάλληλες αναλογιστικές και στατιστικές τεχνικές και να είναι συμβατές με τις μεθόδους που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της παραπάνω πρόβλεψης βασίζονται σε τρέχουσες και αξιόπιστες πληροφορίες, καθώς και σε ρεαλιστικές παραδοχές, οι οποίες θα πρέπει να αιτιολογούνται στις εποπτικές αρχές σε περίπτωση που το ζητήσουν. Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να επικαιροποιούν τα σύνολα δεδομένων που χρησιμοποιούν για τον υπολογισμό της προβλεπόμενης κατανομής πιθανότητας τουλάχιστον μια φορά ετησίως. Δεν υποδεικνύεται καμία μέθοδος υπολογισμού της προβλεπόμενης κατανομής πιθανότητας. Ανεξάρτητα όμως από την επιλεγθείσα μέθοδο υπολογισμού, το εσωτερικό υπόδειγμα θα πρέπει να καλύπτει όλους τους σημαντικούς κινδύνους στους οποίους εκτίθενται οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις και επιπλέον θα πρέπει να είναι επαρκής η ικανότητά του να ταξινομεί τους κινδύνους και να διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στο σύστημα διαχείρισης κινδύνου της κάθε εταιρείας. Επιπλέον, αναφορικά με τα αποτελέσματα διαφοροποίησης θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι υφιστάμενες εξαρτήσεις εντός των κατηγοριών κινδύνου, καθώς και μεταξύ των κατηγοριών αυτών. Τέλος, θα πρέπει να λαμβάνεται πλήρως υπόψη το αποτέλεσμα των τεχνικών μείωσης του κινδύνου, στο βαθμό που ο πιστωτικός κίνδυνος και οι άλλοι κίνδυνοι που απορρέουν από τη χρήση των τεχνικών μείωσης του κινδύνου αντικατοπτρίζονται κατάλληλα στο εσωτερικό υπόδειγμα και να εκτιμούνται με ακρίβεια όλοι οι ιδιαίτεροι κίνδυνοι που συνδέονται με τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, καθώς και οι κίνδυνοι που συνδέονται με τα συμβατικά δικαιώματα επιλογής του αντισυμβαλλομένου.

➤ *Πρότυπα διαμόρφωσης*

Ο υπολογισμός του SCR με τη χρήση του εσωτερικού υποδείγματος μπορεί να βασίζεται σε διαφορετική χρονική περίοδο από αυτήν που χρησιμοποιεί η τυποποιημένη μέθοδος, εφόσον παρέχεται η κατάλληλη προστασία στους αντισυμβαλλόμενους και στους δικαιούχους των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων. Όπου είναι δυνατόν, οι ασφαλιστικές και

αντασφαλιστικές επιχειρήσεις λαμβάνουν τις κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας κατευθείαν από την εκτίμηση κατανομής πιθανότητας που παράγει το εκάστοτε εσωτερικό υπόδειγμα. Αν αυτό δεν είναι εφικτό, επιτρέπεται η χρήση προσέγγισης στη διαδικασία υπολογισμού των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας. Τέλος, προκειμένου να ελεγχθεί η αποτελεσματικότητα του εσωτερικού υποδείγματος και για να εξακριβωθεί ότι οι προδιαγραφές του είναι σύμφωνες με τις γενικά αποδεκτές πρακτικές της αγοράς, οι εποπτικές αρχές μπορούν να απαιτούν από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις να εφαρμόζουν το εσωτερικό τους υπόδειγμα σε κατάλληλα χαρτοφυλάκια αναφοράς και να χρησιμοποιήσουν παραδοχές βασιζόμενες σε εξωτερικά, παρά σε εσωτερικά δεδομένα.

➤ *Πρότυπα επικύρωσης*

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να διαθέτουν τακτικό κύκλο επικύρωσης του υποδείγματος, ο οποίος περιλαμβάνει την παρακολούθηση των επιδόσεων του, την επανεξέταση της συνεχούς καταλληλότητας των προδιαγραφών του και τη σύγκριση των αποτελεσμάτων του με τα εμπειρικά αποτελέσματα. Η διαδικασία επικύρωσης του εσωτερικού υποδείγματος περιλαμβάνει μια αποτελεσματική στατιστική διαδικασία, η οποία επιτρέπει στις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις να αποδεικνύουν στις εποπτικές αρχές την καταλληλότητα των κεφαλαιακών απαιτήσεων που υπολογίστηκαν μ' αυτό τον τρόπο. Οι στατιστικές μέθοδοι που εφαρμόζονται χρησιμεύουν όχι μόνο για να εξακριβωθεί η καταλληλότητα της εκτίμησης της κατανομής πιθανότητας σε σύγκριση με τις πραγματοποιηθείσες ζημιές, αλλά επίσης και όλα τα σημαντικά νέα δεδομένα και πληροφορίες. Η διαδικασία επικύρωσης περιλαμβάνει την ανάλυση της σταθερότητας του υποδείγματος και κυρίως τη δοκιμή της ευαισθησίας των αποτελεσμάτων του σε μεταβολές ουσιαστικών βασικών παραδοχών. Περιλαμβάνει επιπλέον αξιολόγηση της ακρίβειας, πληρότητας και καταλληλότητας των στοιχείων που χρησιμοποιούνται.

➤ *Πρότυπα τεκμηρίωσης*

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να τεκμηριώνουν το σχεδιασμό και τα λειτουργικά χαρακτηριστικά του εσωτερικού τους υποδείγματος. Η τεκμηρίωση θα

παρέχει λεπτομερή περιγραφή της θεωρίας, των παραδοχών και της μαθηματικής και εμπειρικής βάσης στις οποίες στηρίζεται το υπόδειγμα. Θα πρέπει να αναφέρεται κάθε περίπτωση στην οποία το εσωτερικό υπόδειγμα δεν λειτουργεί αποτελεσματικά και να τεκμηριώνονται οι σημαντικές αλλαγές.

Ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας (*Minimum Capital Requirement*)

Οι ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας αποτελούν την αξία σε κίνδυνο (VaR) των βασικών ιδίων κεφαλαίων μιας ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης σε διάστημα εμπιστοσύνης 85% για περίοδο ενός έτους. Το MCR αποτελεί το ποσό των επιλέξιμων ιδίων κεφαλαίων κάτω από το οποίο οι ασφαλισμένοι εκτίθενται σε μη αποδεκτό επίπεδο κινδύνου, αν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις επιτρεπόταν να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους. Για τον υπολογισμό του θα χρησιμοποιηθεί σαφής και απλή μέθοδος υπολογισμού, ώστε να διασφαλίζεται η δυνατότητα ελέγχου του υπολογισμού. Θα υπολογίζεται σε τριμηνιαία τουλάχιστον βάση και θα αναφέρεται στις εποπτικές αρχές. Το απόλυτο κατώτατο όριο για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις ασφαλίσεων ζημιών ορίζεται σε 2.200.000 €. Εφόσον οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις συμμορφώνονται με το απαιτούμενο περιθώριο φερεγγυότητας έως τις 31/10/2012, αλλά δεν διαθέτουν επαρκή επιλέξιμα βασικά ίδια κεφάλαια για να καλύψουν τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας θα πρέπει να συμμορφώνονται μέχρι τις 31/10/2013, διαφορετικά θα προκαλείται η τελική εποπτική παρέμβαση και θα ανακαλείται η άδεια λειτουργίας τους.

Επενδύσεις

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα επενδύουν όλα τα περιουσιακά τους στοιχεία σύμφωνα με την αρχή του «συνετού επενδυτή». Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι θα επενδύουν μόνο σε στοιχεία και χρηματοοικονομικά μέσα, οι κίνδυνοι των οποίων μπορούν να αναγνωρίζονται, να μετρούνται, να παρακολουθούνται, να διαχειρίζονται, ελέγχονται και αναφέρονται και να λαμβάνονται κατάλληλα υπόψη στην αξιολόγηση των συνολικών αναγκών φερεγγυότητας. Δεν υπάρχουν προκαθορισμένες κατηγορίες επενδύσεων και ούτε χρειάζεται προηγούμενη εποπτική έγκριση. Επιπλέον, όλα τα περιουσιακά στοιχεία και κυρίως εκείνα που καλύπτουν το MCR και το SCR θα πρέπει να επενδύονται με τρόπο που

να εγγυάται την ασφάλεια, ποιότητα, ρευστότητα και κερδοφορία του συνολικού χαρτοφυλακίου. Τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται για την κάλυψη των τεχνικών προβλέψεων επενδύονται κατάλληλα σύμφωνα με τη φύση και τη διάρκεια των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών υποχρεώσεων. Γενικότερα, όλες οι επενδύσεις γίνονται με γνώμονα το συμφέρον των ασφαλισμένων. Τέλος, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι κίνδυνοι ρευστότητας και συγκέντρωσης των επενδύσεων.

Πυλώνας II : Ποιοτικές απαιτήσεις φερεγγυότητας

Ο Πυλώνας II του νομοθετικού πλαισίου Solvency II αποτελείται από τις ποιοτικές απαιτήσεις και τους κανόνες που ισχύουν για την εποπτεία των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων. Ορίζεται σε δύο ενότητες, εκ των οποίων η μία περιλαμβάνει τις εποπτικές αρχές και τους γενικούς κανόνες εποπτείας και η άλλη το σύστημα διακυβέρνησης.

Εποπτικές αρχές και γενικοί κανόνες εποπτείας

Γενικοί κανόνες εποπτείας

Ο βασικός σκοπός της εποπτείας θα είναι η προστασία των αντισυμβαλλόμενων και των δικαιούχων από ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές υποχρεώσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να διασφαλίσουν ότι οι εποπτικές αρχές διαθέτουν τα αναγκαία μέσα, εμπειρογνωμοσύνη και ικανότητα για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν επίσης ότι οι αρχές εποπτείας, κατά την άσκηση των γενικών καθηκόντων τους, εξετάζουν προσεκτικά τον ενδεχόμενο αντίκτυπο των αποφάσεών τους στην σταθερότητα των χρηματοοικονομικών συστημάτων στην Ε.Ε., ιδίως σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης, λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που διαθέτουν τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Η εποπτεία θα βασίζεται σε μια προβλεπτική προσέγγιση, θα επικεντρώνεται στους κινδύνους και θα παρέχει τη δυνατότητα ύπαρξης ενός συστήματος που θα αντανάκλα το πραγματικό προφίλ κινδύνου των εταιρειών ασφάλισης και ανασφάλισης. Θα περιλαμβάνει την εξακρίβωση, επί συνεχούς βάσεως, της ορθής λειτουργίας των ασφαλιστικών και

αντασφαλιστικών δραστηριοτήτων και τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας.

Η εποπτεία θα πραγματοποιείται με κατάλληλο συνδυασμό επιτόπιων και εξ αποστάσεως ελέγχων. Υπάρχει ιδιαίτερη μέριμνα ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι το νέο καθεστώς δεν θα είναι υπερβολικά επιβαρυντικό για τις μικρές και μεσαίες ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες. Ως εκ τούτου, δίνεται ιδιαίτερη σημασία στην αρχή της αναλογικότητας, η οποία ισχύει για όλες τις απαιτήσεις της συγκεκριμένης οδηγίας και αρμόζει στην εφαρμογή των ποσοτικών και ποιοτικών απαιτήσεων του καθεστώτος φερεγγυότητας και των κανόνων εποπτείας.

Διαφάνεια και υπευθυνότητα

Οι εποπτικές αρχές πρέπει να εκτελούν τα καθήκοντά τους με διαφάνεια και υπευθυνότητα, με δέουσα προσοχή για την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών και θα πρέπει να παρέχουν διαφανείς διαδικασίες σχετικά με το διορισμό και την απομάκρυνση των μελών του διοικητικού συμβουλίου ή του φορέα διαχείρισης των εποπτικών αρχών.

Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δημοσιοποίηση των κειμένων των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων, καθώς και των γενικών οδηγιών στον τομέα των ασφαλιστικών κανονιστικών ρυθμίσεων των γενικών κριτηρίων που χρησιμοποιούνται κατά τη διαδικασία εποπτικής εξέτασης, των συγκεντρωτικών στατιστικών δεδομένων που αφορούν τις βασικές πτυχές της εφαρμογής του προληπτικού πλαισίου, του τρόπου εφαρμογής των εναλλακτικών λύσεων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και των στόχων της εποπτείας, καθώς και των βασικών λειτουργιών και δραστηριοτήτων της.

Οι παραπάνω πληροφορίες δημοσιοποιούνται με κοινό μορφότυπο, διατίθενται συγκεντρωμένες σε μια ενιαία ηλεκτρονική διεύθυνση σε κάθε κράτος μέλος και επικαιροποιούνται τακτικά. Τέλος, οι πληροφορίες αυτές θα πρέπει να επαρκούν για τις συγκρίσεις που πραγματοποιούν οι εποπτικές αρχές μεταξύ των εποπτικών προσεγγίσεων.

Γενικές εποπτικές εξουσίες

Οι εποπτικές αρχές διαθέτουν την εξουσία να λαμβάνουν προληπτικά και επανορθωτικά μέτρα προκειμένου να διασφαλίζουν την συμμόρφωση των ασφαλιστικών και

αντασφαλιστικών επιχειρήσεων προς τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις με τις οποίες θα πρέπει αυτές να συμμορφώνονται σε κάθε κράτος μέλος. Επιπλέον, διαθέτουν την εξουσία να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένως και μέτρων οικονομικής ή διοικητικής φύσεως, έναντι των ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και όλες τις αναγκαίες πληροφορίες για την άσκηση της εποπτείας. Πέραν του υπολογισμού του SCR και όταν ενδείκνυται, οι εποπτικές αρχές διαθέτουν την εξουσία να διαμορφώνουν και τα απαιτούμενα ποσοτικά εργαλεία στο πλαίσιο της διαδικασίας εποπτικής εξέτασης, προκειμένου να αξιολογούν την ικανότητα των ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων να αντιμετωπίσουν πιθανά γεγονότα ή μελλοντικές μεταβολές στις οικονομικές συνθήκες, που θα μπορούσαν να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στη συνολική χρηματοοικονομική τους κατάσταση.

Διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης

Η διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης έχει ως σκοπό τον εντοπισμό επιχειρήσεων με χρηματοοικονομικά, οργανωσιακά και λοιπά χαρακτηριστικά, τα οποία παράγουν προφίλ υψηλού κινδύνου.

Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εποπτικές αρχές εξετάζουν και αξιολογούν τις στρατηγικές, διεργασίες και διαδικασίες πληροφόρησης που έχουν καθιερωθεί από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις προκειμένου να συμμορφωθούν με τη νέα οδηγία. Η εν λόγω εξέταση και αξιολόγηση περιλαμβάνει τη συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις που αφορούν το σύστημα διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της αποτίμησης του ιδίου κινδύνου και της φερεγγυότητας, τις τεχνικές προβλέψεις, τις κεφαλαιακές απαιτήσεις, τους επενδυτικούς κανόνες, την ποιότητα και την ποσότητα των ιδίων κεφαλαίων και τη συνεχή συμμόρφωση προς τις απαιτήσεις για πλήρη και μερικά εσωτερικά υποδείγματα σε περίπτωση που αυτά χρησιμοποιούνται από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Οι εποπτικές αρχές θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα εργαλεία για την διαρκή παρακολούθηση επιδεινούμενων οικονομικών καταστάσεων και τον τρόπο επανόρθωσης αυτών. Επίσης, θα γίνεται αξιολόγηση της επάρκειας των μεθόδων και των πρακτικών τις οποίες εφαρμόζουν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις προκειμένου να επισημάνουν πιθανές μελλοντικές μεταβολές στις οικονομικές συνθήκες, που θα μπορούσαν

να έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στη συνολική χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Τέλος, οι εποπτικές αρχές καθορίζουν την περιοδική εφαρμογή και το αντικείμενο των παραπάνω εξετάσεων αξιολόγησης, σύμφωνα με τη φύση, τη κλίμακα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων της κάθε επιχείρησης.

Πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση

Μετά την διαδικασία εποπτικής αξιολόγησης και αφού η εποπτική αρχή κάθε κράτους μέλους καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το προφίλ κινδύνου της ασφαλιστικής ή αντασφαλιστικής επιχείρησης αποκλίνει σημαντικά από τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός του SCR, μπορούν με αιτιολογημένη απόφαση να επιβάλλουν πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση. Η κεφαλαιακή προσαύξηση πρέπει να είναι ανάλογη προς τους σημαντικούς κινδύνους που δεν λαμβάνονται επαρκώς υπόψη και προκαλούν τη λήψη απόφασης για τον καθορισμό της προσαύξησης. Η πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση θα πρέπει να επανεξετάζεται τουλάχιστον μία φορά ετησίως και να αίρεται όταν η επιχείρηση αποκαταστήσει τις ελλείψεις που οδήγησαν στην επιβολή της.

Εποπτεία των αρμοδιοτήτων και των δραστηριοτήτων με εξωτερική ανάθεση

Όσον αφορά τις δραστηριότητες που ανατίθενται εξωτερικά από τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις εισάγονται εποπτικές αρμοδιότητες και έλεγχοι που διαφαλίζουν ότι πληρούνται όλες οι προϋποθέσεις σχετικά με την συνεργασία των εποπτικών αρχών του παροχού υπηρεσιών και των εποπτικών αρχών της εν λόγω επιχείρησης.

Σύστημα διακυβέρνησης

Γενικές Απαιτήσεις διακυβέρνησης

Το νέο νομοθετικό καθεστώς απαιτεί απ' όλες τις ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις να διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα διακυβέρνησης που θα εγγυάται την ορθή και συνετή διαχείριση των δραστηριοτήτων τους. Το σύστημα αυτό θα περιλαμβάνει τουλάχιστον μια κατάλληλη διαφανή οργανωτική δομή, με σαφή κατανομή και ορθό

διαχωρισμό δραστηριοτήτων, καθώς και έναν αποτελεσματικό μηχανισμό διασφάλισης και μετάδοσης πληροφοριών. Το σύστημα διακυβέρνησης θα υπόκειται σε τακτική εσωτερική ανασκόπηση και θα είναι ανάλογο προς τη φύση των κινδύνων που αναλαμβάνει η κάθε ασφαλιστική και αντασφαλιστική εταιρεία. Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα διαθέτουν γραπτώς τεκμηριωμένες πολιτικές, οι οποίες θα επανεξετάζονται τουλάχιστον σε ετήσια βάση και κατόπιν έγκρισης των διοικητικών οργάνων τους, σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου, τον εσωτερικό έλεγχο, τον εσωτερικό λογιστικό έλεγχο και την εξωτερική ανάθεση. Οι παραπάνω πολιτικές θα πρέπει να προσαρμόζονται σε κάθε σημαντική αλλαγή του εκάστοτε συστήματος. Οι επιχειρήσεις θα εφαρμόζουν κατάλληλα και αναλογικά συστήματα, μέσα και διαδικασίες προκειμένου να διασφαλίζουν την συνέχεια και την κανονικότητα των δραστηριοτήτων τους, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης σχεδίων έκτακτης ανάγκης. Οι εποπτικές αρχές θα διαθέτουν κατάλληλα μέσα, μεθόδους και εξουσίες για την επαλήθευση του συστήματος διακυβέρνησης των ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών επιχειρήσεων, καθώς και για να αξιολογούν αναδυόμενους κινδύνους που θα επισημαίνονται από τις επιχειρήσεις αυτές, οι οποίοι ενδέχεται να επηρεάσουν την χρηματοοικονομική τους ευρωστία. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις θα πρέπει να ικανοποιούν τις απαιτήσεις ικανότητας και ήθους για τα πρόσωπα, τα οποία ουσιαστικά τις διοικούν ή ασκούν άλλα βασικά καθήκοντα και ενημερώνουν τις εποπτικές αρχές για τυχόν αντικαταστάσεις στα παραπάνω πρόσωπα, επειδή σταμάτησαν να πληρούν τις προηγούμενες απαιτήσεις.

Διαχείριση κινδύνων

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης κινδύνων, το οποίο θα περιλαμβάνει τις στρατηγικές διαδικασίες που απαιτούνται για τον προσδιορισμό, τη μέτρηση, την παρακολούθηση, διαχείριση και αναφορά σε συνεχή βάση των κινδύνων, σε ατομικό και σε συνολικό επίπεδο, στους οποίους είναι ή θα μπορούσε να είναι εκτεθειμένες, καθώς και τις αλληλεξαρτήσεις τους. Το σύστημα διαχείρισης κινδύνων θα είναι αποτελεσματικό και θα ενσωματώνεται κατάλληλα στην οργανωτική δομή και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων των επιχειρήσεων λαμβάνοντας υπόψη τα πρόσωπα που τις διοικούν ή έχουν άλλες βασικές δραστηριότητες. Καλύπτει τους κινδύνους που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του SCR, καθώς και εκείνους που δεν λαμβάνονται

υπόψη. Οι γραπτώς τεκμηριωμένες πολιτικές καλύπτουν τουλάχιστον την ανάληψη του ασφαλιστικού κινδύνου και τον σχηματισμό τεχνικών προβλέψεων, την διαχείριση του Ενεργητικού / Παθητικού, τις επενδύσεις, την διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και συγκέντρωσης, τη διαχείριση του λειτουργικού κινδύνου, καθώς και την αντασφάλιση και άλλες τεχνικές μείωσης του κινδύνου. Για τους χρήστες των εσωτερικών υποδειγμάτων θα μοντελοποιείται ο κίνδυνος και η λειτουργία διαχείρισης του κινδύνου θα καλύπτει τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του, τη δοκιμή και επικύρωσή του, την τεκμηρίωση και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις του, την ανάλυση των επιδόσεών του και τη σύνταξη συνοπτικών εκθέσεων και τέλος την ενημέρωση των διοικητικών αρχών σχετικά με την επίδοσή του και επισήμανσης των πεδίων που χρειάζονται βελτίωση.

Εκτίμηση ιδίου κινδύνου και φερεγγυότητας

Στο πλαίσιο του συστήματος διαχείρισης του κινδύνου κάθε ασφαλιστική και αντασφαλιστική επιχείρηση θα διεξάγει τη δική της εσωτερική εκτίμηση κινδύνου και φερεγγυότητας. Η εκτίμηση αυτή λειτουργεί ως διαδικασία εσωτερικής αξιολόγησης, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της επιχειρησιακής στρατηγικής και είναι ενσωματωμένη στις στρατηγικές αποφάσεις της επιχείρησης. Η αποτίμηση ιδίου κινδύνου και φερεγγυότητας της κάθε επιχείρησης δεν είναι κεφαλαιακή απαίτηση και δεν εξυπηρετεί στον υπολογισμό του SCR. Η εκτίμηση αυτή περιλαμβάνει περιοδική αξιολόγηση των συνολικών κεφαλαιακών αναγκών φερεγγυότητας, τη συμμόρφωση σε συνεχή βάση με το SCR, το MCR και τις τεχνικές προβλέψεις και τον εντοπισμό του βαθμού απόκλισης του προφίλ κινδύνου από τις παραδοχές στις οποίες βασίζεται ο υπολογισμός του SCR.

Εσωτερικός έλεγχος

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα διαθέτουν αποτελεσματικό σύστημα εσωτερικού ελέγχου. Το σύστημα αυτό θα περιλαμβάνει διαχειριστικές και λογιστικές διαδικασίες, πλαίσιο εσωτερικού ελέγχου, διαδικασίες δημοσιοποίησης σ' όλα τα επίπεδα της επιχείρησης και λειτουργία συμμόρφωσης. Η λειτουργία της συμμόρφωσης περιλαμβάνει την παροχή συμβουλών στις διοικητικές αρχές σχετικά με την συμμόρφωση με τους νόμους, τους κανονισμούς και τις λοιπές εποπτικές οδηγίες. Περιλαμβάνει επιπλέον εκτίμηση του πιθανού

αντίκτυπου τυχόν αλλαγών στο νομικό περιβάλλον, στις πράξεις της οικείας επιχείρησης και τον προσδιορισμό και την εκτίμηση του κινδύνου συμμόρφωσης.

Εσωτερικός λογιστικός έλεγχος

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές εταιρείες διαθέτουν ουσιαστική λειτουργία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου, η οποία είναι αντικειμενική και ανεξάρτητη από τις επιχειρηματικές λειτουργίες. Η λειτουργία εσωτερικού λογιστικού ελέγχου περιλαμβάνει αξιολόγηση της επάρκειας και αποτελεσματικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου, δηλαδή εξετάζει τη συμμόρφωση με τις εσωτερικές στρατηγικές και διαδικασίες.

Αναλογιστική λειτουργία

Η αναλογιστική λειτουργία εκτελείται από άτομα που διαθέτουν γνώση αναλογιστικών και οικονομικών μαθηματικών ανάλογη προς τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις. Κατά την εκτέλεση της παραπάνω λειτουργίας γίνεται συντονισμός, παρέχεται εξασφάλιση της καταλληλότητας των μεθόδων και των παραδοχών και αξιολόγηση της επάρκειας και ποιότητας των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων. Επιπλέον, υπάρχει συμβολή στην αποτελεσματική εφαρμογή του συστήματος διαχείρισης του κινδύνου σε σχέση με την μοντελοποίηση του, στην οποία στηρίζεται ο υπολογισμός του SCR.

Εξωτερική ανάθεση

Σε περίπτωση που οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις αναθέτουν εξωτερικά επιχειρησιακές λειτουργίες ή άλλου είδους ασφαλιστικές ή αντασφαλιστικές δραστηριότητες, οι εταιρείες αυτές θα πρέπει να ενημερώνουν εγκαίρως τις εποπτικές αρχές και θα εξακολουθούν να έχουν την πλήρη ευθύνη εκπλήρωσης όλων των υποχρεώσεων του νέου καθεστώτος φερεγγυότητας.

Πυλώνας III : Δημοσιοποίηση και εποπτική αναφορά

Δημοσιοποίηση

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να δημοσιοποιούν στο ευρύ κοινό, σε ετήσια βάση, έκθεση για την φερεγγυότητα και τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση. Η έκθεση θα δημοσιεύεται μόνο μετά από έγκριση του διοικητικού συμβουλίου της κάθε επιχείρησης. Οι εταιρείες θα πρέπει να διαθέτουν κατάλληλα συστήματα και δομές, καθώς και γραπτώς τεκμηριωμένη πολιτική προκειμένου να εξασφαλίζουν την διαρκή καταλληλότητα πληροφοριών που θα δημοσιοποιούν. Η έκθεση θα περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Περιγραφή της δραστηριότητας και των επιδόσεων της επιχείρησης, του συστήματος διακυβέρνησης και εκτίμηση της καταλληλότητάς του για το προφίλ κινδύνου της επιχείρησης.
- Περιγραφή χωριστά για κάθε κατηγορία κινδύνου, της έκθεσης στον κίνδυνο, της συγκέντρωσης κινδύνων, της μείωσης του κινδύνου και της ευαισθησίας στον κίνδυνο.
- Περιγραφή ξεχωριστά για τα στοιχεία του ενεργητικού, τις τεχνικές προβλέψεις και τις λοιπές υποχρεώσεις, των βάσεων και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για την αποτίμησή τους.
- Περιγραφή της διαχείρισης των κεφαλαίων και συγκεκριμένα της διάρθρωσης και του ύψους των ιδίων κεφαλαίων, καθώς και της ποιότητάς τους, του ποσού του SCR και του MCR.
- Πληροφορίες που επιτρέπουν την κατανόηση των κυριότερων διαφορών μεταξύ των παραδοχών στις οποίες βασίζεται η τυποποιημένη μέθοδος και εκείνων του εσωτερικού υποδείγματος που χρησιμοποιήθηκε από την επιχείρηση για τον υπολογισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας.
- Του ποσού τυχόν μη συμμόρφωσης με το MCR ή σημαντικής απόκλισης με το SCR κατά τη διάρκεια της περιόδου αναφοράς, ακόμα και αν στη συνέχεια επιλύθηκαν τα προβλήματα, με επεξήγηση της προέλευσης και των επιπτώσεων, καθώς και των ενδεχόμενων ληφθέντων μέτρων αποκατάστασης.

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις επιτρέπεται να μην δημοσιεύουν πληροφορίες, εάν με τη δημοσιοποίηση των πληροφοριών αυτών οι ανταγωνιστές της επιχείρησης αποκτούν σημαντικό αδικαιολόγητο πλεονέκτημα ή εάν προβλέπονται υποχρεώσεις προς τους αντισυμβαλλόμενους για την τήρηση απορρήτου ή εμπιστευτικότητας. Σε περίπτωση σοβαρών εξελίξεων σχετικά με τη μη συμμόρφωση με το MCR ή το SCR, που επηρεάζουν σημαντικά τη συνάφεια των πληροφοριών που δημοσιοποιούνται, θα πρέπει να δημοσιεύονται οι κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με τη φύση και τα αποτελέσματα των εξελίξεων αυτών. Όταν δηλαδή σε μια επιχείρηση παρατηρείται μη συμμόρφωση με το MCR και οι εποπτικές αρχές θεωρούν ότι η επιχείρηση δεν θα είναι σε θέση να υποβάλει εφαρμόσιμο βραχυπρόθεσμο οικονομικά σχέδιο, είτε δεν λαμβάνουν τέτοιου είδους σχέδιο εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που παρατηρήθηκε η μη συμμόρφωση, θα απαιτούν από την εν λόγω επιχείρηση να δημοσιοποιεί άμεσα το μέγεθος της μη συμμόρφωσης μαζί με επεξήγηση της προέλευσης των συνεπειών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ληφθέντων διορθωτικών μέτρων. Εάν, παρά το βραχυπρόθεσμο οικονομικό σχέδιο, που είχε αρχικά θεωρηθεί εφαρμόσιμο, δεν επιλυθεί το πρόβλημα της μη συμμόρφωσης με το MCR τρεις μήνες μετά τη στιγμή που παρατηρήθηκε, θα πρέπει το γεγονός αυτό να δημοσιοποιείται στο τέλος της περιόδου αυτής μαζί με επεξήγηση της προέλευσης και των επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν διορθωτικών μέτρων που έχουν ληφθεί, καθώς και περαιτέρω μέτρων που έχουν προγραμματιστεί. Αντίστοιχα, όταν παρατηρείται μη συμμόρφωση με το SCR και οι εποπτικές αρχές δεν λαμβάνουν εφαρμόσιμο σχέδιο ανάκαμψης εντός δύο μηνών από την ημερομηνία που παρατηρήθηκε η μη συμμόρφωση, απαιτούν από την οικεία επιχείρηση να δημοσιοποιήσει άμεσα το ποσό της μη συμμόρφωσης, μαζί με την επεξήγηση της προέλευσης και των συνεπειών, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ληφθέντων διορθωτικών μέτρων. Εάν παρά το σχέδιο ανάκαμψης που είχε αρχικά θεωρηθεί εφαρμόσιμο, δεν επιλυθεί το πρόβλημα της μη συμμόρφωσης με το SCR έξι μήνες μετά τη στιγμή που παρατηρήθηκε, το γεγονός αυτό θα πρέπει να δημοσιοποιείται στο τέλος της περιόδου αυτής, μαζί με την επεξήγηση της προέλευσης και των επιπτώσεων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν ληφθέντων διορθωτικών μέτρων, καθώς και περαιτέρω διορθωτικών μέτρων που έχουν προγραμματιστεί.

Τέλος, οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να δημοσιοποιούν σε εκούσια βάση οποιαδήποτε πληροφορία ή επεξήγηση, που συνδέεται με τη φερεγγυότητα και τη χρηματοοικονομική τους κατάσταση.

Εποπτική αναφορά

Οι ασφαλιστικές και αντασφαλιστικές επιχειρήσεις θα πρέπει να υποβάλλουν στις εποπτικές αρχές όλη την αναγκαία πληροφόρηση ώστε να μπορεί να αξιολογείται η κατάσταση της επιχείρησης και να λαμβάνονται οι κατάλληλες αποφάσεις. Οι εποπτικές αρχές θα αποφασίζουν για τη φύση, το σκοπό και τη μορφή της πληροφόρησης. Θα μπορούν να λαμβάνουν πληροφορίες για όλα τα συμβόλαια και να απαιτούν πληροφορίες από εξωτερικούς ειδήμονες. Από την άλλη πλευρά, οι εποπτικές αρχές θα παρέχουν σε ετήσια βάση πληροφορίες στην Επιτροπή Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (CEIOPS) σχετικά με την μέση πρόσθετη κεφαλαιακή απαίτηση, που υπολογίζεται ως ποσοστό του SCR, ανά επιχείρηση και την κατανομή των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων που επιβλήθηκαν από την εποπτική αρχή κατά τη διάρκεια του προηγούμενου χρόνου, καθώς και το ποσό των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων κατά περίπτωση. Η CEIOPS θα πρέπει να δημοσιεύει σε ετήσια βάση πληροφορίες για την συνολική κατανομή των πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων, ως ποσοστό του SCR, για το σύνολο των κρατών μελών, καθώς και για κάθε κράτος μέλος χωριστά. Μαζί με τις παραπάνω πληροφορίες, η CEIOPS, θα παρέχει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Επιτροπή έκθεση στην οποία περιγράφεται ο βαθμός εποπτικής σύγκλισης μεταξύ των εποπτικών αρχών στα διάφορα κράτη μέλη, όσον αφορά τη χρήση πρόσθετων κεφαλαιακών απαιτήσεων.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 4

Εφαρμογή Solvency II σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων

Σύμφωνα με την υφιστάμενη νομοθεσία, Solvency I, το περιθώριο φερεγγυότητας υπολογίζεται με τον ίδιο τρόπο για όλες τις ασφαλιστικές εταιρείες ανεξαρτήτως του προφίλ κινδύνου τους γι' αυτό και έχει χαρακτηριστεί ως η εύκολη λύση. Το Solvency II θέτει νέους κανόνες στην ενιαία ασφαλιστική αγορά. Με την έναρξη της ισχύος του νέου νομοθετικού καθεστώτος, η φερεγγυότητα των ασφαλιστικών εταιρειών θα βασίζεται σε 3 Πυλώνες.

4 Πυλώνας I – Εφαρμογή σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων

Ο Πυλώνας I περιλαμβάνει την υιοθέτηση του ελαχίστου κεφαλαίου φερεγγυότητας (MCR), κάτω του οποίου θα οδηγούμαστε σε εποπτική παρέμβαση και πιθανή ανάκληση της άδειας λειτουργίας και του κεφαλαίου φερεγγυότητας (SCR) που αποτελεί το επιθυμητό κεφάλαιο που θα πρέπει να κατέχει μια ασφαλιστική εταιρεία. Το SCR και το MCR υπολογίζονται σύμφωνα με την τυποποιημένη μέθοδο (standard approach) της οδηγίας Solvency II ή με τη χρήση εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης κινδύνων που θα αναπτύσσει η ίδια η ασφαλιστική εταιρεία και θα τείθενται σε εφαρμογή μετά από έγκριση της εποπτικής αρχής.

4.1 Υπολογισμός SCR με την μέθοδο της τυπικής προσέγγισης

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας αντιστοιχούν στο Value at Risk των βασικών ιδίων κεφαλαίων ασφαλιστικών ή αντασφαλιστικών επιχειρήσεων με επίπεδο εμπιστοσύνης 99,5% για μια περίοδο ενός έτους και υπολογίζονται βάσει του τεκμηρίου ότι η επιχείρηση ασκεί τις δραστηριότητές της σε συνεχή βάση. Οι κίνδυνοι στους οποίους θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή είναι εκείνοι που απαιτούν τη δέσμευση μεγαλύτερου κεφαλαίου από τις

ασφαλιστικές επιχειρήσεις σε σχέση με τη συχνότητα και το ύψος των αναμενόμενων αποζημιώσεων.

Για τον υπολογισμό του απαιτούμενου κεφαλαίου φερεγγυότητας (SCR) θα λαμβάνονται πλέον υπόψη όλοι οι ποσοτικοποιήσιμοι κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένη η ασφαλιστική επιχείρηση καθώς και οι καθарές επιπτώσεις των τεχνικών μετριασμού του κινδύνου.

Οι κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένη μια ασφαλιστική εταιρεία γενικών ασφαλίσεων είναι οι εξής:

- **Κίνδυνος Επιτοκίων** (interest rate risk), ο οποίος προέρχεται από τις μεταβολές στη διαχρονική δομή των επιτοκίων στα (κρατικά-εταιρικά) ομόλογα που έχει επενδύσει η επιχείρηση.
- **Κίνδυνων Μετοχών** (equity risk), ο οποίος προκύπτει από την μεταβολή στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών των μετοχών.
- **Κίνδυνος Ακινήτων** (property risk), που προκύπτει από την μεταβολή των τιμών των ακινήτων που κατέχει η επιχείρηση.
- **Κίνδυνος Διαφοράς Spread** (spread risk), αντανακλά την μεταβολή της αξίας λόγω μεταβολών της καμπύλης αποδόσεων σε σχέση με τα ακίνδυνα επιτόκια των εταιρικών ομολόγων.
- **Κίνδυνος Συγκέντρωσης** (concentration risk), είναι ο κίνδυνος που απορρέει από τη συγκέντρωση μεγάλου μέρους των διαθεσίμων προς επένδυση κεφαλαίων σε μικρό αριθμό χρηματοπιστωτικών μέσων.
- **Κίνδυνος Ασφαλίσεων & Αποθεματικών** (non-life premium & reserve risk), αντανακλά τον κίνδυνο τα ασφάλιστρα να μην επαρκούν για να καλύψουν τα έξοδα και τις υποχρεώσεις της επιχείρησης.
- **Καταστροφικός Κίνδυνος** (non-life catastrophe risk), πηγάζει από ακραία ή έκτακτα γεγονότα, των οποίων ο κίνδυνος δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη από τον κίνδυνο ασφαλίσεων και αποθεματικών.

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας (SCR) καλύπτουν τους παραπάνω κινδύνους, όπου ο κίνδυνος ασφαλίσεων και αποθεματικών καθώς και ο καταστροφικός κίνδυνος

αποτελούν τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο στον κλάδο ζημιών ενώ όλοι οι υπόλοιποι κίνδυνοι απαρτίζουν τον κίνδυνο αγοράς (επιτοκίων, μετοχών, ακινήτων, διαφοράς και συγκέντρωσης).

Δηλαδή,

$$SCR = SCR_{NL} + SCR_{MKT}$$

όπου,

SCR_{NL} : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο στον κλάδο γενικών ασφαλίσεων

NL: Ο ασφαλιστικός κίνδυνος ασφαλίσεων κατά ζημιών και αφορά τον σχετικό ασφαλιστικό κίνδυνο που απορρέει από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και σχετίζεται με την αβεβαιότητα των τεχνικών αποτελεσμάτων των ασφαλιστικών εταιρειών.

Περιλαμβάνει την αβεβαιότητα από:

- Το ύψος και το χρόνο διακανονισμού των υφιστάμενων ζημιών
- Τον όγκο των εργασιών και τα ασφάλιστρα που θα εγγραφούν
- Το ύψος των ασφαλίσεων τα οποία κρίνονται ως αναγκαία για την κάλυψη των υποχρεώσεων από υφιστάμενες εργασίες

SCR_{MKT} : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος ζημιών περιλαμβάνει τον κίνδυνο ασφαλίσεων και αποθεματικών καθώς και τον καταστροφικό κίνδυνο.

Σύμφωνα με την τυπική προσέγγιση, ο ασφαλιστικός κίνδυνος των εξόδων υπολογίζεται ως εξής :

$$SCR_{NL} = \sqrt{\sum_{r \times c} CorrNL^{r \times c} \times NL_r \times NL_c}$$

όπου,

SCR_{NL} : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον ασφαλιστικό κίνδυνο ζημιών

SCR_{pr} : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων

SCR_{CAT} : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον καταστροφικό κίνδυνο

$CorrNL^{xc}$: τα κελιά του πίνακα συσχέτισης $CorrNL$

NL_r , NL_c : οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για την κάθε υποενοότητα ασφαλιστικού κινδύνου ζημιών, σύμφωνα με τις γραμμές και τις στήλες του πίνακα συσχέτισης $CorrNL$, όπου ο πίνακας συσχέτισης ορίζεται ως εξής :

$CorrNL$	NL_{pr}	NL_{CAT}
NL_{pr}	1	
NL_{CAT}	0	1

και NL_{pr} : ο κίνδυνος ασφαλιστρών και αποθεμάτων

Ο κίνδυνος ασφαλιστρών αντανakλά τον κίνδυνο τα ασφάλιστρα να μην επαρκούν για να καλύψουν τα έξοδα και τις αποζημιώσεις. Ο κίνδυνος ασφαλιστρών υφίσταται κατά τη στιγμή της έκδοσης του ασφαλιστήριου συμβολαίου, πριν συμβούν ασφαλιστικές περιπτώσεις. Επίσης, προκύπτει εξαιτίας της αβεβαιότητας πριν την έκδοση των ασφαλιστηρίων συμβολαίων στη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα υπολογισμού. Η ανωτέρω αβεβαιότητα περιλαμβάνει το ύψος των ασφαλιστρών που θα χρεωθούν, τους ακριβείς όρους των συμβολαίων, καθώς και την ακριβή σύνθεση και τον όγκο των νέων εργασιών.

Ο κίνδυνος ασφαλιστρών σχετίζεται με ασφαλιστήρια συμβόλαια που θα εκδοθούν (συμπεριλαμβανομένων και των ανανεώσεων) κατά τη διάρκεια της περιόδου, καθώς και με τους μη λήξαντες κινδύνους των υφιστάμενων συμβολαίων. Ο κίνδυνος των αποθεμάτων πηγάζει από δύο πηγές: α) το απόλυτο ύψος των τεχνικών προβλέψεων για τις αποζημιώσεις να μην έχει εκτιμηθεί σωστά και β) από τη μεταβλητότητα περί της μέσης τιμής, λόγω της στοχαστικής φύσης των μελλοντικών αποζημιώσεων.

Γεωγραφική διαφοροποίηση

Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η γεωγραφική διαφοροποίηση, οι επιχειρήσεις καλούνται να υπολογίσουν ένα δείκτη που βασίζεται στην γεωγραφική θέση των κινδύνων που σχετίζονται με τα ασφάλιστρα και τα αποθέματά τους. Τα ασφάλιστρα και οι τεχνικές προβλέψεις πρέπει να κατανεμηθούν μεταξύ των γεωγραφικών περιοχών. Εάν μια επιχείρηση έχει περισσότερες από το 95% των δραστηριοτήτων της στον κλάδο γενικών ασφαλίσεων (ασφάλιστρα και αποθέματα) στην ίδια γεωγραφική περιοχή, τότε δεν θα επωφεληθεί από τη γεωγραφική διαφοροποίηση. Θα πρέπει να εφαρμόζεται ένα συνολικό επίπεδο σημαντικότητας 5%, που θα επιτρέπει κάθε γεωγραφική διαφοροποίηση. Η γεωγραφική διαφοροποίηση δεν επιτρέπεται για τους κλάδους πιστώσεων και εγγυήσεων, καθώς και για τον κλάδο Λοιπές Ασφαλίσεις.

Επομένως, η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο ασφαλίσεων και αποθεμάτων θα δίνεται από τον εξής τύπο :

$$NL_{pr} = \rho(\sigma) V$$

όπου,

V: η έκθεση στον κίνδυνο

σ : η τυπική απόκλιση

$\rho(\sigma)$: συνάρτηση της τυπικής απόκλισης,

όπου,

$$\rho(\sigma) = \frac{e^{N_{0,995} \times \sqrt{\log(\sigma^2 + 1)}}}{\sqrt{\sigma^2 + 1}} - 1 \quad \text{και}$$

$N_{0,995}$: το 99,5% ποσοστημόριο της τυπικής κανονικής κατανομής

Η συνάρτηση $\rho(\sigma)$ υποθέτει ότι ο κίνδυνος ακολουθεί lognormal κατανομή και ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις είναι συνεπείς με το 99,5% του VaR. Για απλοποίηση του τύπου έχουμε $\rho(\sigma) \approx 3\sigma$.

Η έκθεση στον κίνδυνο V και η τυπική απόκλιση σ για τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων σε όλο το χαρτοφυλάκιο γενικών ασφαλίσεων καθορίζονται σε τρία βήματα ως εξής :

1^ο βήμα: καθορίζονται οι τυπικές αποκλίσεις σ και οι εκθέσεις στον κίνδυνο V για τον κίνδυνο των ασφαλιστρών και των αποθεμάτων.

2^ο βήμα: καθορίζεται η γεωγραφική διαφοροποίηση για κάθε κλάδο ασφάλισης ξεχωριστά

3^ο βήμα: συγκεντρώνονται όλες οι τυπικές αποκλίσεις σ και όλες οι εκθέσεις στον κίνδυνο για τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων και σχηματίζεται ένα συνολικό V και ένα συνολικό σ .

Αναλυτικά θα έχουμε:

Βήμα 1^ο : Έκθεση στον κίνδυνο και τυπικές αποκλίσεις για κάθε κλάδο ασφάλισης

- $V(prem, j, lob)$: η έκθεση στον κίνδυνο στη γεωγραφική περιοχή j για τον κίνδυνο ασφαλιστρών
- $V(res, j, lob)$: η έκθεση στον κίνδυνο στη γεωγραφική περιοχή j για τον κίνδυνο αποθεμάτων
- $\sigma(prem, lob)$: η τυπική απόκλιση για τον κίνδυνο ασφαλιστρών
- $\sigma(res, lob)$: η τυπική απόκλιση για τον κίνδυνο αποθεμάτων
- $V(res, j, lob) = PCO_{j,lob}$: αποτελεί την έκθεση στον κίνδυνο αποθεμάτων στη γεωγραφική περιοχή j για κάθε κλάδο ασφάλισης (LOB)

όπου,

$PCO_{j,lob}$: η βέλτιστη εκτίμηση για τις εκκρεμείς αποζημιώσεις στην γεωγραφική περιοχή j για κάθε κλάδο ασφάλισης, ενώ η

$$V(prem, j, lob) = \max(P_{j,lob}^{t,written}, P_{j,lob}^{t,earned}, 1,05 \times P_{j,lob}^{t-1,written})$$

μετράει την έκθεση στον κίνδυνο ασφαλιστρών σε κάθε κλάδο ασφάλισης και

- $P_{j,lob}^{t,written}$: η εκτίμηση για τα καθαρά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα στην γεωγραφική περιοχή j σε κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης κατά την προσεχή περίοδο

- $P_{j,lob}^{t,earned}$: η εκτίμηση των καθαρών δεδουλευμένων ασφαλιστρών στη γεωγραφική περιοχή j και σε κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης κατά την προσεχή περίοδο
- $P_{j,lob}^{t-1,written}$: τα καθαρά εγγεγραμμένα ασφάλιστρα στην γεωγραφική περιοχή j σε κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους

Στην περίπτωση που η ασφαλιστική εταιρεία έχει δεσμευτεί προς τις εποπτικές αρχές ότι θα περιορίσει τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα της περιόδου, έτσι ώστε το ύψος των πραγματικών ασφαλιστρών της περιόδου αναφοράς να μην υπερβαίνει τον εκτιμώμενο όγκο του, τότε η έκθεση στον κίνδυνο καθορίζεται μόνο σε σχέση με τον εκτιμώμενο όγκο ασφαλιστρών. Δηλ. έχουμε:

$$V(prem, j, lob) = \max(P_{j,lob}^{t,written}, P_{j,lob}^{t,earned})$$

Η τυπική απόκλιση για τον κίνδυνο αποθεμάτων ξεχωριστά για κάθε κλάδο ασφάλισης καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα:

Κλάδοι Ασφάλισης (LOB)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
$\sigma_{(res,lob)}$	12%	7%	10%	10%	15%	15%	10%	10%	10%	15%	20%	20%

και οι κλάδοι ασφάλισης έχουν ως εξής:

Κλάδοι Ασφάλισης (LOB)	
1	Αυτοκινήτων, Αστική Ευθύνη
2	Αυτοκινήτων, Άλλες Καλύψεις
3	Θαλάσσιων & Αεροπορικών Μεταφορών
4	Πυρός
5	Γενική Αστική Ευθύνη
6	Πιστώσεων & Εγγυήσεων
7	Νομικής Προστασίας
8	Βοήθειας
9	Λοιποί Κλάδοι
10	Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Ακινήτων
11	Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Ατυχημάτων
12	Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Θαλάσσιων & Αεροπορικών Μεταφορών

Η τυπική απόκλιση για τον κίνδυνο ασφαλιστρών για τους επιμέρους κλάδους ασφάλισης προκύπτει ως ένα μείγμα αξιοπιστίας μιας ειδικής εκτίμησης της επιχείρησης και μιας ευρύτερης εκτίμησης της αγοράς, σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο:

$$\sigma(\text{prem}, \text{lob}) = \sqrt{C_{\text{lob}} \times \sigma_{(U, \text{prem}, \text{lob})}^2 + (1 - C_{\text{lob}}) \times \sigma_{(M, \text{prem}, \text{lob})}^2}$$

όπου,

- C_{lob} : ο παράγοντας αξιοπιστίας για κάθε κλάδο ασφάλισης
- $\sigma_{(U, \text{prem}, \text{lob})}$: η ειδική εκτίμηση της επιχείρησης για την τυπική απόκλιση του κινδύνου ασφαλιστρών

- $\sigma_{(M,prem,lob)}$: η ευρύτερη εκτίμηση της αγοράς για την τυπική απόκλιση του κινδύνου ασφαλιστρών

Η ευρύτερη εκτίμηση της αγοράς για την τυπική απόκλιση του κινδύνου ασφαλιστρών για κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα:

Κλάδοι Ασφάλισης (LOB)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
$\sigma_{(M,prem,lob)}$	9%	9%	12,5%	10%	12,5%	15%	10%	10%	10%	15%	15%	15%

και ο παράγοντας αξιοπιστίας καθορίζεται από τον παρακάτω πίνακα:

C_{lob}																
Μέγιστη τιμή n_{lob}		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
	15	0	0	0	0	0	0	0,64	0,67	0,69	0,71	0,73	0,75	0,76	0,78	0,79
	10	0	0	0	0	0,64	0,69	0,72	0,74	0,76	0,79	-	-	-	-	-
	5	0	0	0,64	0,72	0,79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Η εκτίμηση της κάθε επιχείρησης για την τυπική απόκλιση του κινδύνου ασφαλιστρών προσδιορίζεται στη βάση της διακύμανσης του ιστορικού δείκτη ζημιών ως εξής:

- $\sigma_{(U,prem,lob)} = \sqrt{\frac{1}{(n_{lob}-1) \times V_{(prem,lob)}} \times \sum_y P_{lob}^{y,e} \times (LR_{lob}^{y,e} - \mu_{lob})^2}$
- n_{lob} : ο αριθμός ιστορικών ετών (με μέγιστο 5 ή 10 ή 15 σύμφωνα με κάθε κλάδο). Δεν λαμβάνονται υπόψη τα πρώτα 3 χρόνια μετά την έναρξη λειτουργίας των κλάδων ασφάλισης.
- LR_{lob}^y : οι καθαροί δείκτες αποζημιώσεων σε κάθε επιμέρους κλάδο και για τα έτη $y = t - 1, t - 2, \dots, t - n$
- μ_{lob} : η εκτίμηση της επιμέρους επιχείρησης για την αναμενόμενη τιμή του δείκτη ζημιών σε κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης, που καθορίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος των ασφαλιστρών των ιστορικών δεικτών αποζημιώσεων. Άρα,

$$\mu_{lob} = \frac{\sum_y P_{lob}^{y,e} \times LR_{lob}^y}{\sum_y P_{lob}^{y,e}}$$

Η τυπική απόκλιση για τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων σε κάθε επιμέρους κλάδο ασφάλισης ορίζεται αθροίζοντας τις τυπικές αποκλίσεις για τις δύο υποενότητες κινδύνου με συντελεστή συσχέτισης $\alpha=0,5$ ως εξής :

$$\sigma_{lob} = \frac{\sqrt{\sigma_{(prem,lob)}^2 V_{(prem,lob)}^2 + 2\alpha\sigma_{(prem,lob)}\sigma_{(res,lob)}V_{(prem,lob)}V_{(res,lob)} + (\sigma_{(res,lob)}V_{(res,lob)})^2}}{V_{(prem,lob)} + V_{(res,lob)}}$$

Ο δείκτης αποζημιώσεων :

LR_{lob}^y : Αποτελεί το λόγο των πραγματοποιημένων απαιτήσεων το έτος y σε ένα κλάδο ασφάλισης προς τα δεδουλευμένα ασφαλιστρα στο τέλος του έτους y . Τα δεδουλευμένα ασφαλιστρα δεν πρέπει να περιλαμβάνουν προσαρμογές του προηγούμενου έτους και οι πραγματοποιημένες απαιτήσεις πρέπει να αφαιρούνται από το αποτέλεσμα, δηλ. πρέπει να είναι το σύνολο για τις ζημιές που έχουν συμβεί στο έτος y από τις πραγματοποιημένες αποζημιώσεις κατά τη διάρκεια του έτους και των τεχνικών προβλέψεων που σχηματίζονται στο τέλος του έτους.

Η μέγιστη τιμή του n_{lob} είναι συγκεκριμένη ανάλογα με τον κλάδο ασφάλισης και δίνεται από τον παρακάτω πίνακα:

Κλάδος Ασφάλισης	<i>Maximum n_{lob}</i>
2, 4, 7, 8, 10	5
3, 9, 12	10
1, 5, 6, 11	15

Εκτός από τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων, ο αναλαμβανόμενος κίνδυνος στον κλάδο ζημιών NL περιλαμβάνει και τον καταστροφικό κίνδυνο.

Ο κίνδυνος καταστροφών πηγάζει από ακραία ή έκτακτα γεγονότα των οποίων ο κίνδυνος δεν λαμβάνεται επαρκώς υπόψη από τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων. Προκειμένου να αποφευχθεί η διπλή μέτρηση, η βαθμονόμηση των σεναρίων και των ζημιών

της αγοράς θα πρέπει να καταστήσει γνωστά τα τμήματα των κινδύνων καταστροφής που δεν καλύπτονται από τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων.

Η τυπική προσέγγιση υπολογίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του κινδύνου καταστροφής ως εξής:

$$NL_{CAT} = \sqrt{\left(\sum_{t=3,4,10,12} (C_t \times P_t)^2 + (C_3 \times P_3 + C_{12} \times P_{12})^2 + (C_4 \times P_4 + C_{10} \times P_{10})^2 \right)}$$

όπου, ανάλογα με τον επιμέρους κλάδο ο παράγοντας C_t υπολογίζεται από τον παρακάτω πίνακα:

Κλάδοι Ασφάλισης t	Παράγοντας C_t
1. Αυτοκινήτων, Αστική Ευθύνη	0.15
2. Αυτοκινήτων, Άλλες Καλύψεις	0.075
3. Θαλάσσιων & Αεροπορικών Μεταφορών	0.50
4. Πυρός	0.75
5. Γενική Αστική Ευθύνη	0.15
6. Πιστώσεων & Εγγυήσεων	0.60
7. Νομικής Προστασίας	0.02
8. Βοήθειας	0.02
9. Λοιποί Κλάδοι	0.25
10. Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Ακινήτων	1.50
11. Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Ατυχημάτων	0.50
12. Μη Αναλογική Αντασφάλιση - Θαλάσσιων & Αεροπορικών Μεταφορών	1.50

Υπολογισμός κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο αγοράς (SCR_{mkt})

Κίνδυνος αγοράς

Είναι ο κίνδυνος απώλειας ή δυσμενούς μεταβολής στη χρηματοοικονομική κατάσταση, που απορρέει άμεσα ή έμμεσα, από τις διακυμάνσεις στο επίπεδο και στη μεταβλητότητα των αγοραίων τιμών των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των χρηματοπιστωτικών μέσων.

Η έκθεση στον κίνδυνο αγοράς μετράται από την επίδραση των μεταβολών του επιπέδου χρηματοοικονομικών μεταβολών όπως οι τιμές των μετοχών, τα επιτόκια, οι τιμές των ακινήτων και οι τιμές του συναλλάγματος.

Ο κίνδυνος αγοράς περιλαμβάνει τους εξής κινδύνους:

- Κίνδυνο επιτοκίων (interest rate risk)
- Κίνδυνο μετοχών (equity risk)
- Κίνδυνο ακινήτων (property risk)
- Κίνδυνο διαφοράς (spread risk)
- Κίνδυνο συγκέντρωσης (concentration risk)
- Κίνδυνο συναλλάγματος (currency risk)

Σύμφωνα με την τυπική προσέγγιση, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο αγοράς υπολογίζονται ως εξής:

$$SCR_{mkt} = \sqrt{\sum_{r,c} CorrMkt_{r,c} \cdot Mkt_r \cdot Mkt_c}$$

όπου, $CorrMkt_{r,c}$ ο πίνακας συσχέτισης που ακολουθεί:

<i>CorrMkt</i>	<i>Mkt_{int}</i>	<i>Mkt_{eq}</i>	<i>Mkt_{prop}</i>	<i>Mkt_{sp}</i>	<i>Mkt_{conc}</i>	<i>Mkt_{fx}</i>
<i>Mkt_{int}</i>	1					
<i>Mkt_{eq}</i>	0	1				
<i>Mkt_{prop}</i>	0.5	0.75	1			
<i>Mkt_{sp}</i>	0.25	0.25	0.25	1		
<i>Mkt_{conc}</i>	0	0	0	0	1	
<i>Mkt_{fx}</i>	0.25	0.25	0.25	0.25	0	1

και Mkt_r , Mkt_c : Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κάθε κίνδυνο αγοράς σύμφωνα με τις γραμμές και τις στήλες του πίνακα συσχέτισης.

Κίνδυνος Επιτοκίων

Ο κίνδυνος που υφίσταται σε όλα τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις των οποίων η αξία είναι ευαίσθητη σε μεταβολές της διαχρονικής δομής των επιτοκίων ή της μεταβλητότητας των επιτοκίων. Στα περιουσιακά στοιχεία που είναι ευαίσθητα στις μεταβολές των επιτοκίων ανήκουν οι επενδύσεις σταθερού εισοδήματος, οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις, τα αξιόγραφα χρηματοδότησης (δάνεια) καθώς και τα παράγωγα προϊόντα επιτοκίων. Επιπλέον, οι χρηματικές ροές υποχρεώσεων είναι ευαίσθητες στην αλλαγή των επιτοκίων με τα οποία αυτές προεξοφλούνται.

Η τυπική προσέγγιση υπολογίζει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του κινδύνου των επιτοκίων ως αποτέλεσμα ενός προκαθορισμένου σεναρίου σύμφωνα με τους παρακάτω τύπους:

$$Mkt_{int}^{Up} = \Delta NAV|_{upwardshock} \quad \text{και} \quad Mkt_{int}^{Down} = \Delta NAV|_{downwardshock}$$

όπου,

$$Mkt_{int} = \max (Mkt_{int}^{up}, Mkt_{int}^{Down})$$

όπου, $\Delta NAV|_{upwardshock}$, $\Delta NAV|_{downwardshock}$ οι μεταβολές στην καθαρή αξία των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων λόγω επανεκτίμησης της αξίας όλων των επιτοκίων που είναι ευαίσθητα στη διαχρονική δομή των επιτοκίων.

Επίσης, όταν μια επιχείρηση είναι εκτεθειμένη στις μεταβολές των επιτοκίων σε περισσότερα από ένα νομίσματα, η κεφαλαιακή απαίτηση για τον επιτοκιακό κίνδυνο θα πρέπει να υπολογιστεί με βάση την ίδια σχετική μεταβολή σε όλες τις σχετικές καμπύλες αποδόσεων.

Η διαχρονική δομή των επιτοκίων προέρχεται πολλαπλασιάζοντας την τρέχουσα καμπύλη επιτοκίων με $(1 + s^{up})$ και $(1 + s^{down})$, όπου οι ανοδικές και οι καθοδικές τάσεις, $s^{up}(t)$ και $s^{down}(t)$ αντίστοιχα, για μεμονωμένες διάρκειες / ληκτότητες καθορίζονται σύμφωνα με τα παρακάτω:

Διάρκεια t (έτη)	1	2	3	4	5	6	7
Μεταβολές $s^{up}(t)$	0.94	0.77	0.69	0.62	0.56	0.52	0.49
Μεταβολές $s^{down}(t)$	-0.51	-0.47	-0.44	-0.42	-0.40	-0.38	-0.37

Διάρκεια t (έτη)	8	9	10	11	12	13	14
Μεταβολές $s^{up}(t)$	0.46	0.44	0.42	0.42	0.42	0.42	0.42
Μεταβολές $s^{down}(t)$	-0.35	-0.34	-0.34	-0.34	-0.34	-0.34	-0.34

Διάρκεια t (έτη)	15	16	17	18	19	20+
Μεταβολές $s^{up}(t)$	0.42	0.41	0.40	0.39	0.38	0.37
Μεταβολές $s^{down}(t)$	-0.34	-0.33	-0.33	-0.32	-0.31	-0.31

Για παράδειγμα το 10ετές επιτόκιο $R_1(10)$ στο σενάριο ανοδικής τάσης (upward stress) υπολογίζεται ως εξής: $R_1(10)=R_0(10)(1+0,42)$, όπου

$R_0(10)$: το δεκαετές επιτόκιο σύμφωνα με την τρέχουσα δομή επιτοκίων

Για απλοποίηση μπορεί να χρησιμοποιηθούν οι παρακάτω τιμές για όλες τις διάρκειες / ληκτότητες:

Downward shock = -40% και Upward shock= 55%

Κίνδυνος Μετοχών

Ο κίνδυνος μετοχών προκύπτει από την μεταβολή στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών των μετοχών. Η έκθεση στον κίνδυνο μετοχών αναφέρεται σε όλα τα στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που είναι ευαίσθητα στις παραπάνω μεταβολές. Για τον κίνδυνο μετοχών μπορεί να γίνει διάκριση μεταξύ συστηματικού και μη συστηματικού κινδύνου. Ο συστηματικός κίνδυνος αφορά την ευαισθησία των αποδόσεων των μετοχών ως προς τις μεταβολές των χαρτοφυλακίων της αγοράς και δεν δύναται να μειωθεί με τη διασπορά των επενδύσεων ενώ ο μη συστηματικός κίνδυνος προκύπτει από ανεπαρκή διασπορά των επενδύσεων.

Για τον υπολογισμό του κινδύνου των μετοχών γίνονται οι εξής παραδοχές:

- Λαμβάνεται υπόψη μόνο ο συστηματικός κίνδυνος
- Χρησιμοποιούνται δείκτες για την προσέγγιση του κινδύνου με την παραδοχή ότι όλες οι μετοχές μπορούν να κατανεμηθούν σε ένα δείκτη
- Γίνεται η παραδοχή ότι το βήτα (β) των μετοχών ως προς τους δείκτες που έχουν κατανεμηθεί ισούται με τη μονάδα (1).

Για τον προσδιορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο των μετοχών, θεωρούμε τους εξής 2 δείκτες:

No.	ΔΕΙΚΤΗΣ
1	Global
2	Other

όπου, ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων "Global" περιλαμβάνει τα κεφάλαια που απαριθμούνται στις χώρες του ΕΟΧ και του ΟΟΣΑ, και ο δείκτης ιδίων κεφαλαίων "Other" περιλαμβάνει τα κεφάλαια που αναφέρονται μόνο στις αναδυόμενες αγορές.

Σε πρώτη φάση καθορίζεται μια κεφαλαιακή απαίτηση για κάθε δείκτη i , ως αποτέλεσμα ενός προκαθορισμένου σεναρίου για το δείκτη i ως εξής:

$$Mkt_{eq,i} = \max(\Delta NAV | equity\ shock_i; 0)$$

Όπου, equity shock_i : προδιαγεγραμμένη πτώση της αξίας του δείκτη i

Mkt_{eq, i} : κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο μετοχών σε σχέση με το δείκτη i

Και τα σενάρια των ιδίων κεφαλαίων για τους ατομικούς δείκτες καθορίζονται ως εξής:

	Χώρες EOX & ΟΟΣΑ	Χώρες εκτός EOX & ΟΟΣΑ
Equity shock _i	32%	45%

Σε δεύτερη φάση, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο των μετοχών προέρχεται από τον συνδυασμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τους ατομικούς δείκτες χρησιμοποιώντας ένα πίνακα συσχέτισης ως εξής:

$$Mkt_{eq} = \sqrt{\sum_{rxc} CorrIndex^{rxc} \cdot Mkt_r \cdot Mkt_c}$$

όπου,

CorrIndex: τα κελιά του πίνακα συσχέτισης

Mkt_r, Mkt_c: Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο μετοχών για κάθε επιμέρους δείκτη σύμφωνα με τις γραμμές και τις στήλες του πίνακα συσχέτισης και ο πίνακας συσχέτισης καθορίζεται ως εξής:

CorrIndex	Χώρες EOX & ΟΟΣΑ	Χώρες εκτός EOX & ΟΟΣΑ
Χώρες EOX & ΟΟΣΑ	1	
Χώρες εκτός EOX & ΟΟΣΑ	0.75	1

Οι υπολογισμοί για τον κίνδυνο των μετοχών θα πρέπει να διεξάγονται υπό την προϋπόθεση ότι οι υποθέσεις επί των μελλοντικών επιτοκίων (όπως προκύπτει από την αποτίμηση των μελλοντικών έκτακτων παροχών των τεχνικών προβλέψεων) παραμένουν ως έχουν, πριν και μετά τη μεταβολή στην τιμή των μετοχών.

Κίνδυνος Ακινήτων

Ο κίνδυνος που προκύπτει από τη μεταβολή στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών των ακινήτων.

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο ακινήτων καθορίζεται ως το αποτέλεσμα ενός προκαθορισμένου σεναρίου όπου η πτώση στις τιμές των ακινήτων είναι η άμεση επίδραση στην καθαρή αξία του ενεργητικού και παθητικού που αναμένεται στην περίπτωση πτώσης 20% στους πραγματικούς δείκτες αναφοράς των ακινήτων, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική άμεση και έμμεση έκθεση σε τιμές των ακινήτων όλων των συμμετεχόντων. Η πτώση των τιμών των ακινήτων λαμβάνει υπόψη την ειδική πολιτική επενδύσεων, συμπεριλαμβανομένων των ρυθμίσεων αντιστάθμισης

και δίνεται από τον παρακάτω τύπο:

$$Mkt_{prop} = \Delta NAV \mid \text{property shock},$$

όπου,

Mkt_{prop} : κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο ακινήτων

NAV: καθαρή αξία του Ενεργητικού μείον τις Υποχρεώσεις

Κίνδυνος Συναλλάγματος

Προκύπτει από τη μεταβολή στο επίπεδο ή στη μεταβλητότητα των τιμών συναλλάγματος.

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο συναλλάγματος καθορίζεται ως το αποτέλεσμα δύο προκαθορισμένων σεναρίων:

$$Mkt_{FX}^{Up} = \Delta NAV \mid fx \text{ upward shock}$$

και

$$Mkt_{FX}^{Down} = \Delta NAV \mid fx \text{ downwardshock}$$

όπου, οι μεταβολές στις ανοδικές και καθοδικές τιμές συναλλάγματος είναι αντίστοιχα η άμεση επίδραση που αναμένεται επί της καθαρής αξίας του ενεργητικού και του παθητικού, σε περίπτωση αλλαγής του 20%, στην άνοδο και την πτώση, αντιστοίχως, της αξίας όλων των άλλων νομισμάτων έναντι του τοπικού νομίσματος στο οποίο η επιχείρηση καταρτίζει τους τοπικούς λογαριασμούς της, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις επιμέρους θέσεις του συμμετέχοντος νομίσματος και της επενδυτικής του πολιτικής.

Επομένως, οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον κίνδυνο συναλλάγματος δίνεται από τον τύπο:

$$Mkt_{fx} = \max (Mkt_{fx}^{up}, Mkt_{fx}^{Down})$$

όπου,

Mkt_{fx} : οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον συναλλαγματικό κίνδυνο

Mkt_{fx}^{up} : οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον συναλλαγματικό κίνδυνο μετά από μια ανοδική τάση

Mkt_{fx}^{down} : οι κεφαλαιακές απαιτήσεις για τον συναλλαγματικό κίνδυνο μετά από μια καθοδική τάση και

NAV: καθαρή αξία του Ενεργητικού μείον τις Υποχρεώσεις

Κίνδυνος διαφοράς Spread

Ο κίνδυνος διαφοράς είναι το τμήμα του κινδύνου που προέρχεται από τα χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η αξία είναι ευαίσθητη σε μεταβολές του credit spread, ως υπερβάλλον των ακίνδυνων επιτοκίων. Αντανακλά την μεταβολή της αξίας λόγω μεταβολών της καμπύλης αποδόσεων σε σχέση με τα ακίνδυνα επιτόκια.

Για τον προσδιορισμό των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας για τον κίνδυνο διαφοράς spread οι εταιρείες θα πρέπει να αναλάβουν τις πιο επαχθείς (συνολικά) από μια αύξηση ή μείωση των πιστωτικών περιθωρίων. Δεν απαιτείται να αναλαμβάνουν διαφορετικές κατευθύνσεις στα πιστωτικά περιθώρια κατά τον καθορισμό των διαφορών

στοιχείων της υποενότητας του κινδύνου διαφοράς. Ωστόσο, η ενότητα για τον κίνδυνο διαφοράς δεν περιλαμβάνει άμεσα τον κίνδυνο αθέτησης και εξάπλωσης, αλλά μόνο έμμεσα μέσω των μεταβολών των credit spreads. Τα κρατικά ομόλογα εξαιρούνται από τους παραπάνω υπολογισμούς.

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο spread υπολογίζεται σύμφωνα με τον παρακάτω τύπο:

$$Mkt_{sp} = Mkt_{sp}^{bonds} + Mkt_{sp}^{struct} + Mkt_{sp}^{cd}$$

όπου,

Mkt_{sp}^{bonds} : η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο διαφοράς των ομολόγων (εκτός κρατικών ομολόγων)

Mkt_{sp}^{struct} : η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο διαφοράς των δομημένων πιστωτικών προϊόντων

Mkt_{sp}^{cd} : η κεφαλαιακή απαίτηση για τα πιστωτικά παράγωγα

Στις περιπτώσεις όπου δεν υπάρχει άμεσα διαθέσιμη αγοράία αξία για την έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο i , θα μπορούσαν να υιοθετηθούν εναλλακτικές προσεγγίσεις σύμφωνα με σχετικές πληροφορίες για την αγορά, για να καθοριστεί η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο i . Στην περίπτωση όπου διάφορες διαβαθμίσεις είναι διαθέσιμες για μια δεδομένη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο, θα πρέπει να εφαρμόζεται γενικά η δεύτερη καλύτερη διαβάθμιση.

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο διαφοράς των ομολόγων ορίζεται ως εξής:

$$Mkt_{sp} = \sum_i MV_i \cdot m(dur_i) \cdot F(rating_i) + \Delta Liab_{ul} ,$$

όπου,

MV_i : η έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο i , όπως καθορίζεται σε σχέση με τις τιμές της αγοράς

$rating_i$: η εξωτερική διαβάθμιση της έκθεσης στον πιστωτικό κίνδυνο i

dur_i : η τροποποιημένη διάρκεια της έκθεσης στον πιστωτικό κίνδυνο i

$m(dur_i)$: συνάρτηση της διάρκειας στην έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

$F(rating_i)$: συνάρτηση της κατηγορίας της διαβάθμισης της έκθεσης στον πιστωτικό κίνδυνο που είναι βαθμονομημένη να δίνει μεταβολές που είναι συνεπής με το VaR 99,5% και

$\Delta Liab_{ul}$: Αναφέρεται στην μεταβολή της υποχρέωσης συμβολαίων UL λόγω μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των υποχρεώσεων κατά ποσό ίσο με $m(dur_i) F(rating_i)$.

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο διαφοράς των δομημένων πιστωτικών προϊόντων καθορίζεται ως εξής:

$$Mkt_{sp}^{struct} = \sum_i MV_i \cdot n(dur_i) \cdot G(rating_i)$$

όπου,

$n(dur_i)$: συνάρτηση της διάρκειας στην έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο

$G(rating_i)$: συνάρτηση της κατηγορίας διαβάθμισης της έκθεσης στον πιστωτικό κίνδυνο που είναι βαθμονομημένη να δίνει μεταβολές που είναι συνεπής με το VaR 99,5%.

Οι συναρτήσεις F & G καθορίζονται ως εξής:

Rating _i	F(Rating _i)	G(Rating _i)
AAA	0.25%	2.13%
AA	0.25%	2.55%
A	1.03%	2.91%
BBB	1.25%	4.11%
BB	3.39%	8.42%
B	5.60%	13.35%
CCC or lower	11.20%	29.71%
Unrated	2.00%	100.00%

Η συνάρτηση m καθορίζεται ως εξής:

$$m(\text{dur}_i) = \left\{ \begin{array}{ll} \max(\min(\text{dur}_i; 8); 1) & \text{if rating}_i = \text{BB} \\ \max(\min(\text{dur}_i; 6); 1) & \text{if rating}_i = \text{B} \\ \max(\min(\text{dur}_i; 4); 1) & \text{if rating}_i = \text{CCC or lower, unrated} \\ \max(\text{dur}_i; 1) & \text{otherwise} \end{array} \right\}$$

Η συνάρτηση n καθορίζεται ως εξής:

$$n(\text{dur}_i) = \left\{ \begin{array}{ll} \max(\min(\text{dur}_i; 5); 1) & \text{if rating}_i = \text{BB} \\ \max(\min(\text{dur}_i; 4); 1) & \text{if rating}_i = \text{B} \\ \max(\min(\text{dur}_i; 2.5); 1) & \text{if rating}_i = \text{CCC or lower} \\ 1 & \text{if unrated} \\ \max(\text{dur}_i; 1) & \text{otherwise} \end{array} \right\}$$

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τα πιστωτικά παράγωγα, Mkt_{sp}^{cd} , ορίζεται ως η μέγιστη επιβάρυνση από τα ακόλουθα 2 σενάρια:

1. Διεύρυνση των πιστωτικών περιθωρίων (spreads) κατά 300%
2. Περιορισμός των πιστωτικών περιθωρίων (spreads) κατά 75%

Κίνδυνος Συγκέντρωσης

Ο κίνδυνος συγκέντρωσης αποτελεί έναν επιπρόσθετο κίνδυνο για τις ασφαλιστικές εταιρείες λόγω:

- Της επιπρόσθετης μεταβλητότητας που ενυπάρχει στα χαρτοφυλάκια περιουσιακών στοιχείων με μεγάλη συγκέντρωση και
- Του επιπρόσθετου κινδύνου των μερικών ή ολικών μόνιμων ζημιών λόγω αθέτησης των υποχρεώσεων από έναν εκδότη (αντισυμβαλλόμενο)

Για λόγους απλότητας και συνέπειας, ο ορισμός του κινδύνου συγκέντρωσης περιορίζεται στον κίνδυνο συγκέντρωσης σε έναν εκδότη και δεν συμπεριλαμβάνει άλλα είδη συγκέντρωσης όπως γεωγραφικές περιοχές και επιχειρηματικούς κλάδους.

Επιπλέον, τα κρατικά ομόλογα εξαιρούνται από αυτήν την ενότητα κινδύνου. Η εν λόγω απαλλαγή αφορά δάνεια από την εθνική κυβέρνηση ή εγγυημένα από την εθνική κυβέρνηση, ενός κράτους του ΟΟΣΑ ή του ΕΟΧ που έχουν εκδοθεί στο νόμισμα της κυβέρνησης. Οι 3μηνες τραπεζικές καταθέσεις ύψους μέχρι 3 εκ. € σε τράπεζα διαβαθμισμένη με ελάχιστο δείκτη πιστοληπτικής ικανότητας ΑΑ εξαιρούνται επίσης από την εφαρμογή αυτής της ενότητας.

Ο υπολογισμός των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον κίνδυνο συγκέντρωσης γίνεται σε τρία στάδια:

(α) υπερβάλλουσα έκθεση

(β) κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο συγκέντρωσης ανά «όνομα»

(γ) Άθροιση

Υπερβάλλουσα έκθεση

Η υπερβάλλουσα έκθεση υπολογίζεται από τον παρακάτω τύπο:

$$XS_i = \max \left\{ 0; \frac{E_i}{Assets_{xl}} - CT \right\},$$

όπου,

E_i : Καθαρή έκθεση στον κίνδυνο αθέτησης του αντισυμβαλλόμενου i

$Assets_{xl}$: ποσό των συνολικών περιουσιακών στοιχείων εκτός από εκείνα στα οποία ο ασφαλιζόμενος φέρει τον επενδυτικό κίνδυνο

rating: εξωτερική αξιολόγηση του αντισυμβαλλομένου i και

Το όριο συγκέντρωσης CT, ανάλογα με τη διαβάθμιση του αντισυμβαλλομένου i, ορίζεται ως εξής:

rating _i	CT
AA-AAA	5%
A	5%
BBB	3%
BB or lower	3%

Κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο συγκέντρωσης ανά «όνομα»

Η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο συγκέντρωσης ανά όνομα, δηλ. ανά εταιρεία που έχει επενδύσει η ασφαλιστική εταιρεία, υπολογίζεται από τον τύπο:

$$\text{Conc}_i = \text{Assets}_{x_i} \text{XS}_i g_i + \Delta \text{Liab}_{u_i}$$

όπου,

XS_i εκφράζεται σε σχέση με τη μονάδα και η παράμετρος g, εξαρτάται από την πιστοληπτική ικανότητα του αντισυμβαλλομένου και καθορίζεται ως εξής:

rating _i	Credit Quality Step	g _i
AAA	1	0.15
AA		
A	2	0.18
BBB	3	0.30
BB or lower, unrated	4 – 6, -	0.73

και,

$\Delta Liab_{ul}$: αναφέρεται σε μεταβολή της υποχρέωσης συμβολαίων UL λόγω μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων που χρησιμοποιούνται για την αποτίμηση των υποχρεώσεων κατά ποσοστό ίσο με $XS_i * g_i$.

Για τα "ονόματα" που μπορεί να βρεθούν μόνο στα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως αναφορά στην αποτίμηση των στοιχείων του παθητικού, η κεφαλαιακή απαίτηση για τον κίνδυνο συγκέντρωσης ανά «όνομα» υπολογίζεται ως εξής:

$$Conc_i = \Delta Liab_{ul,i}$$

Άθροιση

Οι συνολικές κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας για τον κίνδυνο συγκέντρωσης υπολογίζεται υποθέτοντας ανεξαρτησία μεταξύ των απαιτήσεων ανά όνομα :

$$Mkt_{conc} = \sqrt{\sum_i Conc_i^2}$$

4.2 Υπολογισμός SCR με τη χρήση εσωτερικού μοντέλου

Κατά η διάρκεια των συζητήσεων πριν αλλά και μετά από την ψήφιση του νομοθετικού πλαισίου Solvency II, η Επιτροπή CEIOPS έχει εκδόσει ποσοτικές μελέτες επιπτώσεων (QIS) προκειμένου να εντοπιστούν και να βελτιωθούν πιθανά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ασφαλιστικές εταιρείες στην προσπάθειά τους να εναρμονιστούν με την νέα οδηγία.

Όσον αφορά την έκδοση της 4^{ης} ποσοτικής μελέτης επιπτώσεων (QIS4), σύμφωνα με την οποία πραγματοποιούνται και οι παραπάνω υπολογισμοί της τυποποιημένης μεθόδου, οι στόχοι για τα εσωτερικά μοντέλα ήταν αρχικά η συλλογή αξιόπιστων και συγκρίσιμων δεδομένων από μερικά ή πλήρη εσωτερικά μοντέλα που χρησιμοποιούνταν από τις ασφαλιστικές εταιρείες προκειμένου να εκτιμούν τις κεφαλαιακές τους ανάγκες.

Solvency II και εσωτερικά μοντέλα

Το νέο νομοθετικό καθεστώς απαιτεί κατάλληλη διαχείριση των κινδύνων εκ μέρους των ασφαλιστικών εταιρειών. Μπορούμε να διακρίνουμε 2 υποκατηγορίες της διαχείρισης κινδύνων

1. *Τη βασική, δηλ. τι πρέπει να κάνει η ασφαλιστική εταιρεία και*
2. *Την υποστηρικτική, δηλ. πώς να το κάνει*

Η βασική διαδικασία της διαχείρισης κινδύνων έχει ως εξής :

1. Αναγνώριση των πραγματικών ή δυνατών παραγόντων κινδύνου, της σχέσης τους και της επίδρασής τους στις μεταβλητές της εταιρείας με αποτέλεσμα να καταρτιστεί ένας χάρτης κινδύνων.
2. Μέτρηση των παραγόντων κινδύνου και της σχέσης τους καθώς και των μεταβλητών που επηρεάζουν.
3. Εφαρμογή ανάλυσης ευαισθησίας σύμφωνα με την επίδραση στις πιο σημαντικές μεταβλητές με αποτέλεσμα το διαχωρισμό των σημαντικών παραγόντων κινδύνου και την εκτίμηση του προφίλ κινδύνου της εταιρείας.
4. Αναγνώριση εναλλακτικών μετριασμού των κινδύνων και εκτίμηση των διάφορων εναλλακτικών από την άποψη της έκθεσης της ασφαλιστικής εταιρείας στον κίνδυνο και κατάλληλη εφαρμογή τους.
5. Έλεγχος του συνολικού προφίλ κινδύνου της επιχείρησης επαναλαμβάνοντας τα βασικά βήματα της διαδικασίας.

Η υποστηρικτική διαδικασία της διαχείρισης κινδύνων αντανακλά όλες τις διοικητικές δραστηριότητες και περιλαμβάνει τεκμηρίωση της ίδιας της διαδικασίας. Τα εσωτερικά μοντέλα παίζουν σημαντικό ρόλο σ' αυτήν τη διαδικασία αφού καλύπτουν τους παράγοντες κινδύνου, τις αλληλεξαρτήσεις μεταξύ των κινδύνων και γενικά τη συνολική έκθεση στον κίνδυνο της ασφαλιστικής εταιρείας. Επιπλέον, βοηθούν στη μετάδοση των αποτελεσμάτων γι' αυτό και πρέπει να σχεδιάζονται έτσι ώστε να αυξάνουν τον λογιστικό έλεγχο και να διευκολύνουν τις διαδικασίες επικύρωσης.

Τα εσωτερικά μοντέλα σχετίζονται άμεσα με το Solvency II, αφού χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του SCR δηλ. του οικονομικού κεφαλαίου που απαιτείται στη βάση του ιδιαίτερου προφίλ κινδύνου της κάθε εταιρείας και της συγκεκριμένης ισχύουσας διαχείρισης κινδύνων. Τέλος, τα εσωτερικά μοντέλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό ορισμένων παραμέτρων της τυπικής προσέγγισης. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν οι αλληλεξαρτήσεις

μεταξύ διαφορετικών κλάδων ή η επίδραση της αντασφάλισης σε εταιρεία γενικών ασφαλίσεων.

Απαιτήσεις για τα εσωτερικά μοντέλα κινδύνου

Οι απαιτήσεις στις οποίες θα πρέπει να υπόκεινται τα εσωτερικά μοντέλα κινδύνου μπορούν να χωριστούν σε δύο υποκατηγορίες: 1^{ov}) γενικές ή ποιοτικές απαιτήσεις και 2^{ov}) πιο τεχνικές απαιτήσεις σχετικά με τις συγκεκριμένες προδιαγραφές του μοντέλου.

Γενικές απαιτήσεις – ποιοτικές

Αρχικά, ένα εσωτερικό μοντέλο κινδύνου πρέπει να ενσωματώνεται στις διαδικασίες της διαχείρισης κινδύνου, οι οποίες πρέπει να είναι καλά καθορισμένες και επαρκείς. Η καλύτερη περίπτωση θα ήταν αν η λήψη αποφάσεων μπορούσε να στηριχθεί στη βάση του συγκεκριμένου μοντέλου κινδύνου. Αυτό θα εξασφάλιζε ότι η πληροφορία που προέρχεται από το μοντέλο είναι έγκυρη και επαρκής και ότι συνεπώς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί και για τους σκοπούς της εποπτείας. Μια ασφαλιστική εταιρεία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τα αποτελέσματα ενός εσωτερικού μοντέλου για την πληροφόρηση των εξωτερικών κινδύνων της, γεγονός που αποτελεί ακόμα μια ένδειξη για τον ολοκληρωμένο χαρακτήρα που απαιτείται. Επιπλέον, ένα εσωτερικό μοντέλο απαιτεί τεκμηρίωση των διαδικασιών, των δεδομένων, των αλγορίθμων και των αποτελεσμάτων που παράγει. Μια αναγκαία προϋπόθεση είναι ότι το πλαίσιο του μοντέλου καθώς και οι διαδικασίες και οι εφαρμογές του πρέπει να είναι κατανοητά και η εταιρεία θα πρέπει να εκπαιδεύσει και να ενημερώσει όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέλη. Όλες αυτές οι πτυχές αυξάνουν την αντίληψη του κινδύνου και την ευθυγράμμιση των επιχειρηματικών λειτουργιών με την εταιρική διαχείριση κινδύνου. *Δεύτερον*, ένα εσωτερικό μοντέλο κινδύνου θα πρέπει να εφαρμόζει μια συνεπή μεθοδολογική προσέγγιση σε όλους τους κλάδους, όλες τις επιχειρηματικές λειτουργίες και όλες τις κατηγορίες κινδύνου, και θα πρέπει να επιτρέπει κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Η συνεπής προσέγγιση καλύπτει ειδικές πτυχές όπως ο χρονικός ορίζοντας και τα μέτρα κινδύνου. *Τρίτον*, ένα εσωτερικό μοντέλο κινδύνου

χρειάζεται αρχική έγκριση από τις εποπτικές αρχές. Θα πρέπει να σχηματιστεί μια στεθερή και αληθοφανής διαδικασία εισαγωγής δεδομένων που θα συμβάλει στη διαφάνεια. Επιπλέον, θα πρέπει να εκτελούνται τακτικοί έλεγχοι για να αποδεικνύουν την εγκυρότητα του μοντέλου. Θα πρέπει να διευκρινιστεί ότι η έγκριση του μοντέλου δεν υποδεικνύει ότι οι εποπτικές αρχές χρειάζεται να ξαναφτιάξουν το μοντέλο σε πλήρη κλίμακα αλλά να απαιτούν από τις ίδιες τις ασφαλιστικές εταιρείες να αποδεικνύουν με τη χρήση τους την επάρκεια του και μετά να επικεντρώνονται στην εγκυρότητα των διαδικασιών ελέγχου της διαχείρισης κινδύνου της εταιρείας.

Απαιτήσεις σύμφωνα με ένα συγκεκριμένο μοντέλο

Αυτές οι απαιτήσεις φαίνεται να έχουν επιτύχει μια πιο ώριμη κατάσταση από τις γενικές απαιτήσεις για τα εσωτερικά μοντέλα κινδύνου. Θα πρέπει να τονίσουμε 4 σημεία: α) ποιές κατηγορίες κινδύνων θα πρέπει να κατηγοριοποιηθούν; β) ποιές απαιτήσεις υπάρχουν όσον αφορά την διαφοροποίηση; γ) ποιες δραστηριότητες της ασφαλιστικής εταιρείας θα πρέπει να καλυφθούν; δ) ποια μέτρα κινδύνου και χρονικοί ορίζοντες θα πρέπει να εφαρμοστούν;

Αρχικά, ένα εσωτερικό μοντέλο κινδύνου θα πρέπει να καλύπτει τις εξής κατηγορίες κινδύνων: αναλαμβανόμενο κίνδυνο στον κλάδο ζημιών, κίνδυνο αγοράς και πιστωτικό κίνδυνο. *Δεύτερον*, κατά τη συγκέντρωση των κινδύνων σε εταιρικό επίπεδο, είναι βασικό το ζήτημα των εξαρτήσεων του κινδύνου. Από τεχνικής άποψης, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη πιθανή συγκέντρωση κινδύνων καθώς και τυχόν διαφοροποιήσεις. Σ' αυτό το πλαίσιο η αντασφάλιση μπορεί να έχει μια σημαντική επίδραση στο προφίλ κινδύνου της εταιρείας γενικών ασφαλίσεων. *Τρίτον*, η μέθοδος της τυπικής προσέγγισης καθώς και τα εσωτερικά μοντέλα ακολουθούν μια συνολική προσέγγιση του ισολογισμού δηλ. όλα τα στοιχεία του Ενεργητικού και του Παθητικού θα πρέπει να καλυφθούν λαμβάνοντας υπόψη τις διάφορες ληκτότητες ή διάρκειες των χρηματικών ροών. Επομένως, ένα εσωτερικό μοντέλο θα πρέπει να καλύπτει όλες τις σχετικές δραστηριότητες μιας εταιρείας και τους παράγοντες κινδύνου της. *Τέταρτον*, η μέτρηση του κινδύνου και ο χρονικός ορίζοντας αποτελούν το πιο τεχνικό κομμάτι. Η στοχαστική μεταβλητή που θα χρησιμοποιηθεί ως μέτρο κινδύνου θα είναι το συνολικό αποτέλεσμα για όλη την εταιρεία, περιλαμβάνοντας ίσως κάποια τεχνικά έξοδα για

τους λειτουργικούς κινδύνους. Ο χρονικός ορίζοντας θα είναι πιθανόν το 1 έτος, λαμβάνοντας υπόψη τις ληκτότητες όλων των χρηματοροών.

4.3 Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των δύο μεθόδων

Το Solvency II απαιτεί επαρκή διαχείριση κινδύνου. Με την προσέγγιση των τριών πυλώνων επιτρέπει και επιπλέον ενθαρρύνει την χρήση των εσωτερικών μοντέλων. Τα εσωτερικά μοντέλα μπορούν να χρησιμοποιηθούν μεταξύ άλλων για τον υπολογισμό του SCR κάτω από τον Πυλώνα I. Έχει αποδειχθεί ότι τα εσωτερικά μοντέλα κινδύνου μπορούν να βοηθήσουν στη διαδικασία της διαχείρισης κινδύνων καθώς και στον καθορισμό της έκθεσης στον κίνδυνο της ασφαλιστικής εταιρείας δηλ. στον υπολογισμό του απαιτούμενου κεφαλαίου κινδύνου προκειμένου να εξασφαλιστεί η φερεγγυότητα της ασφαλιστικής επαιχείρισης. Επειδή μοντελοποιούν την έκθεση στον κίνδυνο για κάθε ασφαλιστική εταιρεία ξεχωριστά, αντανακλούν το τοπίο κινδύνου της ασφαλιστικής επιχείρησης με μεγαλύτερη ακρίβεια σε σχέση με την τυπική προσέγγιση.

Οι κεφαλαιακές απαιτήσεις φερεγγυότητας για τις ασφαλιστικές εταιρείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν τεθεί σε ισχύ από το 1970. Μετά την αναθεώρησή τους σύμφωνα με τις απαιτήσεις των ασφαλιστικών οδηγιών τρίτης γενιάς του 1990, συμφωνήθηκε η οδηγία Solvency I από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο το 2002. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υιοθέτησε την πρόταση για το Solvency II για μια πιο ουσιαστική και ευρύτερη αναθεώρηση τον Ιούλιο του 2007 και μια τροποποιημένη πρόταση τον Φεβρουάριο του 2008. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (CEIOPS) προκειμένου να βοηθήσει στην προετοιμασία για την ανάπτυξη των μέτρων εφαρμογής της νέας Ευρωπαϊκής οδηγίας κλήθηκε να τρέξει ποσοτικές μελέτες επιπτώσεων (QIS) μόλις η οδηγία εγκρίθηκε από το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η τέταρτη μελέτη (QIS4), που πρότεινε τους παραπάνω υπολογισμούς σύμφωνα με την τυπική προσέγγιση έτρεξε από τον Απρίλιο έως τον Ιούλιο του 2008 και τα πλήρη αποτελέσματά της δημοσιεύτηκαν τον Νοέμβριο του 2008. Σύμφωνα με τα αποτελέσματα αυτά τα θέματα που παρουσίασαν μεγαλύτερη δυσκολία για τις εταιρείες γενικών ασφαλίσεων συνοψίζονται στα εξής:

- Διαχωρισμός ανά κλάδο ασφάλισης
- Η ανάγκη για σημαντική ποσότητα δεδομένων
- Ο υπολογισμός των καθαρών ασφαλιστικών προβλέψεων
- Το βάρος που θα πρέπει να δοθεί σε μεγάλες μελλοντικές ζημιές

Από τις 1412 επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο (QIS4) σχεδόν το 50% ήταν εταιρείες γενικών ασφαλίσεων.

Το υψηλό επίπεδο συμμετοχής της ασφαλιστικής βιομηχανίας στην παραπάνω ποσοτική μελέτη περίπτωσης απέδειξε την δέσμευση των ασφαλιστικών εταιρειών στο νέο καθεστώς φερεγγυότητας. Σε αντίθεση με το Solvency I, το νέο πλαίσιο εισάγει μια νέα προσέγγιση για τον υπολογισμό των τεχνικών προβλέψεων με την οποία συμφωνεί η πλειοψηφία των εποπτικών αρχών και των επιχειρήσεων. Η δυσκολία έγκειται στο να εκτιμηθεί η συνέπεια της μεθοδολογίας αφού περιστασιακά χρησιμοποιείται μεγάλη ποικιλία μεθόδων, υπάρχει αμφιβολία σχετικά με την συνοχή της εφαρμογής των τεχνικών προδιαγραφών και δυσκολία στην αποτίμηση των υποχρεώσεων. Όσον αφορά τις δυσκολίες στη εκτίμηση των υποχρεώσεων, δημιουργείται πρόβλημα με τα δεδομένα που απαιτούνται σχετικά με τον διαχωρισμό τους και την έντασή τους στον υπολογισμό της βέλτιστης εκτίμησης. Επιπλέον, στο QIS4 υπάρχει ανεπαρκής καθοδήγηση σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές για τα μελλοντικά ασφάλιστρα που θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, την αποτίμηση των διακαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων και τον υπολογισμό των καθαρών τεχνικών προβλέψεων. Δημιουργήθηκαν ερωτήσεις σχετικά με την αντιμετώπιση των μελλοντικών ασφαλίσεων, τη χρήση ιδίων στοιχείων ή στοιχείων της αγοράς για τα έξοδα και τις άλλες σχετικές παραμέτρους καθώς και τις προβλέψεις για τις μελλοντικές ενέργειες της διοίκησης.

Κατά τη μετάβαση από το Solvency I στο Solvency II, η κύρια διαφορά βρίσκεται στις διαφορετικές αρχές αποτίμησης. Το Solvency II εισάγει τις τεχνικές προβλέψεις που αποτελούνται από την βέλτιστη εκτίμηση και το περιθώριο κινδύνου. Ενώ οι αρχές αποτίμησης πρέπει να είναι συνεπής κάτω από την Φερεγγυότητα I, απαιτείται η συνέπεια με την αγορά κάτω από την Φερεγγυότητα II.

Σχετικά με τον υπολογισμό του SCR δεν υπάρχει αντικειμενική τεχνική βάση για τον πίνακα συσχέτισης που προτείνεται στο QIS4 ενώ υπάρχουν πολλές εναλλακτικές προτάσεις για ορισμένους ειδικούς συντελεστές. Όσον αφορά τη γεωγραφική διαφοροποίηση υπήρχε υλικό σε περιορισμένο αριθμό χωρών.

Πολλές επιχειρήσεις θεωρούν ότι η τυποποιημένη μέθοδος λειτουργεί εύλογα και δεν θα ζητήσουν την έγκριση για χρήση εσωτερικού μοντέλου. Παρ'όλα αυτά η αντικατάσταση της τυποποιημένης μεθόδου με ένα μερικό ή πλήρες εσωτερικό μοντέλο είναι πιθανή για αρκετές επιχειρήσεις. Εξετάστηκαν κατάλληλα και τα μερικά και τα πλήρη εσωτερικά μοντέλα και αποδεικνύεται ότι βασικά σημεία για την έγκρισή τους αποτελούν η καλύτερη διαχείριση κινδύνου και η εταιρική διακυβέρνηση. Επιπλέον, η μελέτη έδειξε ότι υπάρχει μεγάλη ποικιλία από μερικά εσωτερικά μοντέλα που χρησιμοποιούνται σήμερα και η πλειοψηφία των ερωτηθέντων δήλωσε ότι το SCR θα μειωθεί με τη χρήση εσωτερικού μοντέλου και περίπου το 50% αυτών ανέφερε πιθανή μείωση άνω του 20%. Οι ενότητες κινδύνου όπου τα εσωτερικά μοντέλα φαίνεται να δημιουργούν την ανάγκη για χαμηλότερη κεφαλαιακή απαίτηση από την τυποποιημένη μέθοδο περιλαμβάνουν το SCR, το BSCR, τον κίνδυνο επιτοκίων, τον αναλαμβανόμενο κίνδυνο στον κλάδο ζημιών, καθώς και τον κίνδυνο ασφαλιστρών και αποθεμάτων, ενώ οι ενότητες κινδύνου που δημιουργούν υψηλότερες κεφαλαιακές απαιτήσεις από την τυποποιημένη μέθοδο περιλαμβάνουν τον λειτουργικό κίνδυνο, τον κίνδυνο μετοχών καθώς και τον κίνδυνο ακινήτων. Βέβαια το στάδιο ανάπτυξης των εσωτερικών μοντέλων ποικίλλει ανάλογα με την επιχείρηση και προκειμένου να επιτευχθεί πλήρης συμμόρφωση με την νέα οδηγία απαιτούνται περαιτέρω εργασίες από πολλές επιχειρήσεις στους εξής τομείς: δοκιμή χρήσης, ποιότητα στατιστικών στοιχείων, πρότυπα βαθμονόμησης και πρότυπα επικύρωσης.

Από τις μισές περίπου επιχειρήσεις που συμμετείχαν στο QIS4, το 63% δήλωσε ότι προτείνεται να χρησιμοποιήσει ένα μερικό εσωτερικό μοντέλο στο μέλλον. Ως λόγοι για την ανάπτυξη ενός εσωτερικού μοντέλου από την μεριά των επιχειρήσεων αναφέρθηκαν με ποσοστό 90% η βελτίωση της διαχείρισης κινδύνου, η καλύτερη διαχείριση των κεφαλαίων και η πιο διαφανής διαδικασία αποφάσεων ενώ το 60% λόγω της μείωσης των απαιτούμενων κεφαλαίων. Οι κυριότεροι λόγοι που οι ασφαλιστικές εταιρείες σε μεγάλο ποσοστο δεν έχουν ή δεν χρησιμοποιούν κάποιο εσωτερικό μοντέλο είναι ότι είναι υπερβολικά απαιτητικό, ο υπολογισμός του SCR με την μέθοδο της τυπικής προσέγγισης λειτουργεί καλά, το διοικητικό βάρος είναι μεγάλο και τέλος είναι πολύ ακριβό. Μεγάλο ποσοστό από τις μεγάλες ασφαλιστικές επιχειρήσεις σκοπεύουν να χρησιμοποιήσουν πλήρες εσωτερικό μοντέλο ενώ η πλειοψηφία των μικρών επιχειρήσεων στοχεύει στην χρήση μερικών εσωτερικών μοντέλων. Στον κλάδο ζημιών, το εσωτερικό μοντέλο πρόκειται να αντικαταστήσει τον κίνδυνο ασφαλιστρών. Με την χρήση εσωτερικών μοντέλων, η κεφαλαιακή απαίτηση για τον

αναλαμβανόμενο κίνδυνο ζημιών και ειδικότερα για τον κίνδυνο ασφαλίσεων και αποθεμάτων είναι μικρότερη από τις απαιτήσεις που δίνει η τυπική προσέγγιση.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΡΡΑΙΑ

РАНЕЕЗНАМО ТЕРРА

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο 5

5 Συμπεράσματα

Το Solvency II, το οποίο αναμένεται να τεθεί σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2013, θα εισάγει μια κοινή ευρωπαϊκή προσέγγιση για την προληπτική εποπτεία με βάση τις οικονομικές αρχές για τη μέτρηση των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού. Πρόκειται για ένα σύστημα βασισμένο στον κίνδυνο, που σημαίνει ότι οι κεφαλαιακές απαιτήσεις ευθυγραμμίζονται με τους υποκείμενους κινδύνους της εταιρείας.

Η Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά αντιμετωπίζει θετικά την προσπάθεια της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την εφαρμογή του Solvency II, το οποίο αναμένεται να επιφέρει την αναγκαία βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών. Οι εποπτικές αρχές σε ολόκληρη την Ευρώπη είναι επίσης σύμφωνες δεδομένου ότι η εφαρμογή του Solvency II θα εξασφαλίσει την προστασία των καταναλωτών και θα θέσει ξεκάθαρα νομικά πλαίσια για την λειτουργία των ίδιων των εποπτικών αρχών.

Με το έναρξη ισχύος του Solvency II όλες οι ασφαλιστικές εταιρείες στην Ευρώπη αποκτούν μια κοινή βάση λειτουργίας όσον αφορά τον ποιοτικό αλλά και τον ποσοτικό υπολογισμό της φερεγγυότητας τους ενώ παράλληλα τους παρέχεται η δυνατότητα αναγνώρισης των δικών τους εσωτερικών μοντέλων διαχείρισης των ασφαλιστικών και χρηματοοικονομικών κινδύνων και των μεθόδων τους για ανακατανομή των κινδύνων αυτών μέσω άλλων μεθόδων όπως η αντασφάλιση και οι επενδύσεις.

Το Solvency II αποτελεί το νέο νομοθετικό καθεστώς που παρέχει την δυνατότητα στην Ευρωπαϊκή ασφαλιστική αγορά να εναρμονιστεί πλήρως και να λειτουργεί σύμφωνα με τις συνεχώς αυξανόμενες ανάγκες της σύγχρονης οικονομίας. Οι ασφαλιστικές εταιρείες έχουν αρχίσει ήδη τις προετοιμασίες για την ομαλή μετάβαση τους στο νέο νομοθετικό καθεστώς προκειμένου να μην βρεθούν προ εκπλήξεων και θα πρέπει να κάνουν τις ανάλογες προβλέψεις που αφορούν τα συστήματα και τις διαδικασίες τους σχετικά με την διαχείριση των ασφαλιστικών και επιχειρηματικών τους κινδύνων.

Επιπλέον, το νέο νομοθετικό πλαίσιο διαφοροποιείται ουσιαστικά με το προηγούμενο καθεστώς και διασφαλίζεται με μια σειρά κανόνων που θα πρέπει να ισχύουν ξεχωριστά για κάθε μια ασφαλιστική εταιρεία.

Η υγεία της ευρωπαϊκής ασφαλιστικής βιομηχανίας αποδεικνύεται από τα αποτελέσματα της πέμπτης και τελευταίας ποσοτικής μελέτης επιπτώσεων (QIS 5) σχετικά με τις επιπτώσεις του προσεχούς ρυθμιστικού καθεστώτος της ΕΕ, Solvency II. Τα αποτελέσματα του QIS 5, τα οποία δημοσίευσε στις 14/03/2011 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ασφαλίσεων και Επαγγελματικών Συντάξεων (ΕΙΟΡΑ), υπογραμμίζουν την ισχυρή οικονομική θέση των ευρωπαϊκών ασφαλιστικών εταιρειών, παρά το δύσκολο περιβάλλον της αγοράς. Επιπλέον, τα αποτελέσματα δείχνουν ότι τα επίπεδα κεφαλαίου που δοκιμάστηκαν βάσει των κεφαλαιακών απαιτήσεων φερεγγυότητας, στο πλαίσιο του Solvency II, παραμένουν υγιή. Η ασφαλιστική βιομηχανία είναι πεπεισμένη ότι το Solvency II θα επιφέρει σημαντικά οφέλη τόσο για τις ασφαλιστικές εταιρίες όσο και για τους καταναλωτές.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

ΕΠ.Ε.Ι.Α.(2009), *Ετήσια έκθεση 2008*

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (25/11/2009), *Οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου*

Ν.Δ. 400/1970

Νεκτάριος Μ.(1998), *Εισαγωγή στην ιδιωτική ασφάλιση*

Σκουλούδης Ζ.(1999), *Δίκαιο ιδιωτικής ασφάλισης*

www.eaee.gr, *Solvency II*

Ξένη

www.eiopa.europa.eu, *Technical Specifications QIS4 (MARKT/ 2505/08)*

www.eiopa.europa.eu, *Quantitative Impact Study 4: Summary, Results and Main Messages*

Flamee, M. and Windels, P. (2009), *Restructuring Financial Sector Supervision: Creating a level playing field*, The Geneva Papers, Vol. 34, (9-23).

Liebwein, P., (2006), *Risk Models for Capital Adequacy: Applications in the Context of Solvency II and Beyond*, The Geneva Papers, Vol. 31, (528-550)

Purris, K., (2010), *English Insurance texts, Words of the Week*

Trainar, P., (2006), *The Challenge of Solvency Reform for European Insurers*, The Geneva Papers, Vol. 31, (169 – 185)

РАНЕЕЗНАМО ПЕРПАА